

РОС МАКДОНАЛД ПРОЩАЛЕН ПОГЛЕД

Част 15 от „Лу Арчър“

Превод от английски: Савина Манолова, 1991

chitanka.info

ПЪРВА ГЛАВА

Адвокатът Джон Тротуел ме караше да го чакам в приемната на кантората му. Така ми даваше възможност постепенно да усетя въздействието ѝ. Седях в кресло, тапицирано с мека зелена кожа. Окачените по стените маслени картини с местни пейзажи, изобразяващи сушата и морето, приличаха на дискретни реклами.

Младата секретарка, с коси в розов оттенък, се извърна от телефона. Плътните черни линии около очите ѝ придаваха вид на затворник, който наднича през решетка.

— Съжалявам, че мистър Тротуел се забави толкова. Пак дъщеричката му — неопределено подхвърли момичето. — Защо ли не я остави да се учи от грешките си? Както аз се поучих от моите.

— Тъй ли?

— Всъщност аз съм фотомодел. Залових се временно с тази работа, защото вторият ми мъж ме заряза. Наистина ли сте детектив?

Потвърдих.

— Мъжът ми е фотограф. Бих дала много да разбера с коя... къде живее сега.

— Недейте. Не си струва.

— Може и да сте прав. Той е некадърен фотограф. Някои истински познавачи ми казваха, че снимките му не са твърде ласкателни за мен.

Рекох си, че всъщност тя се нуждае от състрадание.

В рамката на отворената врата се появи висок мъж, приближаващ шейсетте. Беше хубав, с изправени рамене и елегантно облекло, и очевидно го съзнаваше. Гъстата му побеляла коса бе грижливо сресана, а и изразът на лицето му изглеждаше също тъй грижливо подбран.

— Мистър Арчър? Аз съм Джон Тротуел. — Стисна ръката ми със сдържан ентузиазъм и ме поведе по коридора към кабинета си. — Благодаря ви, че дойдохте от Лос Анджелис толкова бързо, и се

извинявам, задето ви накарах да чакате. Уж вече почти не практикувам, а никога на главата ми не са се струпали толкова неща.

Тротуел не беше чак толкова объркан, колкото твърдеше. Докато говореше, тъжните му хладни очи ме оглеждаха внимателно. Въведе ме в кабинета си и ме настани на кафяв кожен стол срещу бюрото. Макар че през плътните пердета на прозорците проникваше слънчева светлина, лампите в стаята бяха запалени. На изкуственото електрическо осветление самият Тротуел също изглеждаше някак си изкуствен, като грижливо изработена восъчна фигура. На един рафт над дясното му рамо бе поставена снимка на яснооко русо момиче, вероятно дъщеря му.

— По телефона споменахте за някои си мистър и мисис Лорънс Чалмърс.

— Така е.

— Какъв е проблемът им?

— Ще се спра на него след малко — каза Тротуел. — Най-напред искам да ви поясня, че Лари и Айрини Чалмърс са мои приятели. Къщите ни са една срещу друга на Пасифик Стрийт. Познавам Лари, откакто се помня, родителите ни също бяха близки. Научил съм много неща като юрист от бащата на Лари, съдията. А покойната ми съпруга беше добра приятелка с майка му.

Тротуел изглеждаше някак нереално горд с тези свои връзки. Прокарваше лявата ръка през косата над слепоочието си, сякаш опипваше белег. Очите и гласът му бяха леко унесени от досега с миналото.

— Това, което искам да изясня — продължи той, — е, че Чалмърсови са ценни хора, ценни лично за мен. Искам да се отнасяте деликатно с тях.

Атмосферата в кабинета натежа от светските задължения, които ми предстояха. Опитах се да я поразведря. Като с антики?

— Нещо такова, само че не са стари. Аз ги възприемам като произведения на изкуството в смисъл, че не е необходимо те да бъдат полезни. — Тротуел замълча и след това продължи, сякаш осенен от нова мисъл. — Истина е, че Лари не постигна много нещо след войната. Разбира се, той има много пари, но и те му бяха поднесени даром. Получи в наследство от майка си значителна сума, а борсата и пазарът я превърнаха в милиони.

В тона на Тротуел се промъкваше нотка на завист, която подсказваше, че чувствата му към семейство Чалмърс са доста противоречиви и не докрай възторжени. Позволих си да реагирам на натрапващия се подтекст.

— Да разбирам ли, че от мен се очаква преклонение?

Тротуел ме изгледа стреснато, сякаш бях издал неприличен звук или бях дотам нетактичен, че да чуя такъв.

— Виждам, че не съм успял да ви обясня добре. Дядото на Лари Чалмърс е участвал в Гражданската война, след това е дошъл в Калифорния и се оженил за испанка, наследница на отпуснати от правителството земи. Самият Лари е герой от войната, но не обича да говори за това. В лишеното ни от традиции общество това го доближава, доколкото е възможно, до представата за аристократ. — Заслуша се в звученето на думите си, сякаш ги бе казвал и преди.

— А мисис Чалмърс?

— Никой не би могъл да нарече Айрини аристократка. Но — добави той с неочаквана жар — тя е дяволски красива. А какво друго се иска от една жена?

— Още не сте споменали какъв е проблемът им.

— Това се дължи отчасти на обстоятелството, че и на мен не ми е напълно ясен. — Тротуел взе от бюрото си жълт лист хартия и се смръщи на драскулките по него. Надявам се, че ще разговарят пооткровено с непознат човек.

Изправих се и едва тогава той ми изложи положението. В къщата на мистър и мисис Чалмърс станал обир, докато двамата били за няколко дни в Палм Спрингс. Обирът бил доста особен. Според мисис Чалмърс липсвал само един ценен предмет — старинна златна кутия, която държали в сейфа на кабинета. Виждал беше този сейф — съдията Чалмърс го поставил още през двадесетте години — и според него беше труден за разбиване.

— Мистър и мисис Чалмърс уведомили ли са полицията?

— Не, а и не възнамеряват.

— Имат ли прислуга?

— Един испанец поддържа къщата, но не живее там. Работи при тях над двадесет години. Освен това той ги е закарал до Палм Спрингс. — Млъкна и поклати побелялата си глава. — Все пак изглежда работа на вътрешен човек, нали?

— Прислужника ли подозирате, мистър Тротуел?

— Предпочитам да не ви казвам кого и какво подозирам. Ще работите по-добре, ако не сте предубеден. А доколкото познавам Лари и Айрини, те са затворени хора и нямам претенции, че съм наясно с живота им.

— Имат ли деца?

— Един син, Николъс — каза той безизразно.

— Колко годишен е?

— На двадесет и три или двадесет и четири. Този месец трябва да завърши университета.

— През януари?

— Точно така. Ник пропусна един семестър в първи курс. Заряза университета, без да се обади на никого, и изчезна за няколко месеца.

— А сега родителите му имат ли неприятности с него?

— Е, това е силно казано.

— Той би ли могъл да извърши обира?

Тротуел забави отговора си. Ако се съдеше по промените в очите му, мислено прехвърляше различни отговори — от обвинение до защита.

— Ник би могъл да го извърши — рече той накрая. — Но няма защо да краде златната кутия на майка си.

— Мога да ви изброя няколко допустими причини. Интересува ли се от жени?

Тротуел отвърна доста рязко.

— Да. Сгоден е за дъщеря ми Бети.

— Извинете.

— Няма защо. Не бихте могли да знаете това. Но внимавайте какво ще говорите пред Чалмърсови. Те са свикнали да водят съвсем тих живот и се страхувам, че тази работа наистина ги е разстроила. Както са привързани към драгоценния си дом, сигурно приемат случилото се тъй, сякаш е осквернен някой храм.

Той смачка жълтия лист в ръцете си и го запрати в кошчето. Нетърпеливият му жест налагаше впечатлението, че би се радвал да се отърве от мистър и мисис Чалмърс и от техните грижи, включително и от сина им.

ВТОРА ГЛАВА

Пасифик Стрийт се издигаше, подобно на стръмнина в чистилице, от бедния град в ниското към високата част с изискани стари къщи. Резиденцията на Чалмърсови в калифорнийско — испански стил трябва да беше петдесет — шейсетгодишна, но белите ѝ стени блестяха безукорно под лъчите, на късното утринно слънце.

Прекоших оградения със зид двор и почуках на обкованата с желязо входна врата. Прислужник в тъмен костюм, и с лице, подходящо за испански манастир, отвори, осведоми се за името ми и ме остави прав в приемната. Тя бе огромно помещение на два етажа, което ме накара да се почувствам най-напред нищожен, а после, като вторична реакция, едър и значителен. Успях да хвърля поглед в обширната бяла пещера на дневната. От стените ѝ крещяха цветовете на модернистични картини. Вратата към нея беше с високи до раменете решетки от черно ковано желязо, придаващи на обстановката музейна атмосфера. Тъмнокосата жена, която влезе откъм градината, отчасти я разсея. Носеше градинарска ножица и яркочервена роза. Остави ножицата на ниската масичка, но задържа розата, която имаше цвета на устните ѝ. Усмивката ѝ беше едновременно сияйна и тревожна.

— Не знам защо очаквах да сте по-възрастен.

— По-възрастен съм, отколкото изглеждам.

— Но аз помолих Джон Тротуел да ми изпрати шефа на агенцията.

— Представявам еднолична агенция. При нужда наемам детективи.

— Звучи ми съвсем елементарно — намръщи се тя. — Не е като „Пинкъртънс“^[1].

— Не се занимавам с бизнес в голям мащаб, ако това търсите.

— Не, не е това. Но искам човек, който е добър, наистина добър. Работили ли сте някога — със свободната си ръка посочи първо себе си, а после обстановката — с хора като мен?

— Не ви познавам достатъчно добре, за да ви отговоря.

— Но сега говорим за вас.

— Предполагам, че когато мистър Тротуел ме е препоръчал, ви е казал, че имам опит.

— Нямам ли право да ви задавам въпроси?

Тонът ѝ беше едновременно агресивен и неуверен. Тон на хубава жена, която се е омъжила за пари и обществено положение и никога не забравя, че може много лесно да ги загуби.

— Продължавайте с въпросите си, мисис Чалмърс.

Тя ме изгледа настойчиво, сякаш се стараеше да прочете мислите ми. Очите ѝ бяха черни, пламенни и непроницаеми.

— Всъщност искам да знам само едно. Ако намерите флорентинската кутия... предполагам, че Джон Тротуел ви е казал за нея?

— Каза ми, че е изчезнала.

Тя кимна.

— Да допуснем, че я намерите и разберете кой я е взел, ще спрете ли дотам? Искам да кажа, няма ли да изтичате в полицията и да разкажете всичко?

— Не. Освен ако вече не е замесена.

— Не е и няма и да бъде — рече тя. — Не искам да се вдига шум. Нямах намерение да казвам за кутията дори на Джон Тротуел, но той ми го измъкна от устата. Все пак смятам, че на него мога да се доверя.

— А сега смятате, че на мен не можете.

Усмяхнах се и тя се реши да ми отвърне. Перна ме по бузата с червената роза, сетне я пусна на настлания с плочки под, сякаш цветето бе изпълнило предназначението си.

— Елате в кабинета. Там можем да поговорим спокойно.

Поведе ме по едни стъпала към пищно резбована дъбова врата. Преди да я затвори зад нас, зърнах прислужника в приемната — раздигаше след нея, първо ножицата, после розата.

Кабинетът беше неприветлива стая, в която тъмни греди поддържаха скосения бял таван. Единственото прозорче с решетки отвън ѝ придаваше вид на затворническа килия. На една от стените имаше лавица със стари юридически книги, сякаш затворникът беше търсил помощта на закона, за да се измъкне оттук. На срещуположната стена висеше голяма картина, нарисувана в примитивна перспектива и

по всяка вероятност изобразяваща Пасифик Пойнт в стари времена. Плавателен съд от седемнадесети век лежеше на дрейф в пристанището на залива, на плажа се изтягаха голи кафяви индианци, а над главите им маршируваха испански войници, подобно на някаква небесна армия.

Мисис Чалмърс ме настани на стар, тапициран с кожа въртящ се стол пред бюро със спуснат капак.

— Тези мебели не подхождат на останалите — каза тя, сякаш това имаше някакво значение, — но бюрото е било на свекър ми, а от стола, на който седите, той е водил дела. Бил е съдия.

— Мистър Тротуел ми каза.

— Да, Джон Тротуел го е познавал. Аз не. Умрял е много отдавна, когато Лорънс е бил малко момче. Но мъжът ми боготвори дори праха, по който е стъпвал баща му.

— Бих желал да се запозная с мъжа ви. Вкъщи ли е?

— Страхувам се, че не. Отиде на лекар. Този обир много го разстрои. Във всеки случай — добави тя — не бих искала да разговаряте с него.

— Знае ли, че съм тук?

Тя се отдръпна от мен и се облегна на черна дъбова маса за хранене. Изрови цигара от сребърна кутия и я запали с настолна запалка в същия стил. Задърпа яростно от цигарата, която спусна между нас синя димна завеса.

— Лорънс сметна, че не е разумно да се наема частен детектив. Все пак аз реших да се обърна към вас.

— А той защо беше против?

— Мъжът ми е затворен човек. А откраднатата кутия... подарък е на майка му от неин обожател. Предполага се, че не знам за това, но все пак знам. — Усмихна се криво. — На всичкото отгоре майка му е пазила в нея писмата си.

— Писма от обожателя?

— Писма от мъжа ми. Лари й е писал много писма през войната и тя ги е държала в кутията. Те също са изчезнали. Е, нямат особено голяма стойност, освен може би за Лари.

— А кутията ценна ли е?

— Мисля, че да. Обковът й е златен и е много изящно изработена. Флорентинска творба от времето на Ренесанса. — Запъна

се на думата, но успя да я изговори. — На капака има картинка, двама влюбени.

— Застрахована ли е?

Тя поклати главна и кръстоса крака.

— Не смятахме, че е необходимо. Изобщо не сме я вадили от сейфа. Никога не ни е минавало през ум, че някой може да посегне на него.

Поисках да го видя. Мисис Чалмърс свали примитивната картина с индианците и испанските войници. Зад нея в стената беше вграден голям цилиндричен сейф. Тя набра няколко цифри и го отвори. Като погледнах през рамото ѝ, видях, че сейфът е с диаметър на четиридесет сантиметрово оръдие и точно толкова празен.

— Къде са бижутата ви, мисис Чалмърс?

— Нямам много, никога не са ме интересували. Тези, които имам, държа в касетка в стаята си. Взех я със себе си в Палм Спрингс. Златната кутия е била открадната, докато сме били там.

— От колко време я няма?

— Чакайте да видя, днес е вторник. Беше в сейфа в четвъртък вечерта. На следващата сутрин заминахме. Сигурно е била открадната след това, което значи най-много преди четири дни. Снощи, като се прибрахме, погледнах в сейфа и я нямаше.

— Защо погледнахте снощи в сейфа?

— Не знам. Наистина не знам — повтори тя, поради което думите ѝ прозвучаха като лъжа.

— Допускахте ли, че може да бъде открадната?

— Не. Разбира се, че не.

— А прислужникът?

— Емилио не я е взел. Мога напълно да гарантирам за него.

— Взето ли е нещо друго, освен кутията?

Тя претегли въпроса...

— Мисля, че не. С изключение на писмата, разбира се. Прословутите писма.

— Бяха ли важни?

— Вече ви казах, важни бяха за мъжа ми. И за майка му, разбира се. Но тя почина отдавна, в края на войната. Аз самата не съм я виждала.

Гласът ѝ звучеше тревожно, сякаш майчината благословия ѝ е била несправедливо отнета и тя все още се чувства онеправдана от това.

— Защо би ги взел един крадец?

— Не ме питайте. Вероятно защото са били в кутията. — Направи гримаса. — Ако ги намерите, не си правете труда да ги връщате. Вече съм ги слушала, поне повечето от тях.

— Слушала?

— Мъжът ми обичаше да ги чете на Ник.

— Къде е синът ви?

— Защо?

— Искам да поговоря с него.

— Не бива. — Тя отново се намръщи.

Помислих си, че под красивата ѝ маска се крие, подобно на жрец-шарлатанин, спотаен в статуята на бог, разглежено момиченце.

— Джон Тротуел трябваше да ми изпрати някой друг. Който и да е.

— Какво сбърках?

— Задавате твърде много въпроси. Ровите се в семейните ни работи и ви казах повече, отколкото трябваше.

— Можете да ми имате доверие. — Веднага съжалих, че го изрекох.

— Наистина ли?

— Други са го правили. — Дочух в гласа си неприятна нотка на самореклама. Искях да опозная жената пред мен и особения ѝ дребен случай — тя притежаваше този тип красота, който кара човек да се поинтересува от миналото ѝ. — Сигурен съм, че и мистър Тротуел ще ви посъветва да не криете нищо от мен. Когато ме наема адвокат, имам същите права да мълча като него.

— Какво точно значи това?

— Значи, че никой не може да ме принуди да говоря за нещата, които науча. Дори съдебни заседатели не могат да ме подведат под отговорност за съдебно нарушение.

— Разбирам.

Беше ме хванала натясно, стараех се да ѝ продам услугите си и сега в известен смисъл можеше да ме купи, макар и не непременно с пари.

— Ако обещаете да си държите устата дори пред Джон Тротуел, ще ви кажа нещо. Това може би не е обикновен обир.

— Подозирате, че е работа на вътрешен човек ли? Няма признаци сейфът да е разбиван.

— И Лорънс го изтъкна. Затова не искаше да ви ангажираме. Не искаше да казвам дори на Джон Тротуел.

— Кого подозира той?

— Не ми е казал. Но се страхувам, че подозира Ник.

— Имал ли е Ник неприятности и преди?

— Не от този род. — Гласът на жената беше станал толкова тих, че едва се чуваше. Тялото ѝ се попрегърби, сякаш мисълта за сина ѝ я смазваше.

— Що за неприятности е имал?

— Тъй наречените емоционални проблеми. Настрои се против нас с Лорънс без причина. Избяга, когато беше деветнадесетгодишен. „Пинкъртънс“ го търсиха няколко месеца. Струваше ни хиляди долари.

— И къде беше?

— Пътувал из страната и се прехранвал като работил. Всъщност психиатърът му каза, че било полезно за него. Оттогава се залови с учение. Намери си и момиче. — Говореше с известна гордост или може би е надежда, но очите ѝ оставаха печални.

— И вие смятате, че той е откраднал кутията ви?

— Не, не смятам. — Тя вирна брадичка. — Ако смятах, нямаше да сте тук.

— Той може ли да отвори сейфа?

— Съмнявам се. Никога не сме му казвали комбинацията.

— Забелязах, че я знаете наизуст. Имате ли я записана някъде?

— Да.

Тя отвори най-долното дясно чекмедже на бюрото, изтегли го докрай, обърна го и изсипа пожълтелите балансови отчети, които то съдържаше. На дъното с лепенка беше прикрепено листче със серия напечатани на машина цифри. Лепенката беше потъмняла и напукана от времето, а хартията беше толкова изтъняла, че цифрите на нея едва се четяха.

— Не е трудно да се намери — отбелязах аз. — Има ли синът ви нужда от пари?

— Не мога да си представя за какво. Даваме му шест — седемстотин долара месечно, а ако е необходимо и повече.

— Споменахте, че има приятелка.

— Сгоден е за Бети Тротуел, а тя едва ли може да се нарече „златотърсачка“.

— Няма ли други момичета или жени в живота му?

— Не. — Отговорът ѝ обаче се забави и прозвуча неуверено.

— Какво мисли той за кутията?

— Ник? — Гладкото ѝ чело се смръщи, сякаш въпросът ми я свари неподготвена. — В действителност като малък доста се интересувахте от нея. Давах им я на двамата с Бети да си играят. Въобразявахме си... те си въобразяваха, че е кутията на Пандора. Вълшебна, нали знаете?

Позасмя се. Цялото ѝ тяло бленуваше за миналото. Сетне очите ѝ отново се промениха. В тях, се появи израз на безпокойство и уплаха. Тя каза с изтънял глас:

— Може би не трябваше да му отделям толкова внимание. Но не мога да повярвам, че я е взел. Ник винаги е бил честен спрямо нас.

— Попитахте ли го дали я е взел?

— Не. Не сме го виждали, откакто се върнахме от Палм Спрингс. Има апартамент близо до университета и полага последните си изпити.

— Бих искал да поговоря с него поне да потвърди или да отрече. Тъй като е под подозрение...

— Само не му казвайте, че баща му го подозира. През последните години двамата започнаха да се разбират много добре и сега не искам всичко да рухне.

Обещах ѝ да бъде тактичен. Без повече приказки тя ми даде телефона на Ник Чалмърс и адреса му в университетското градче. Написа ги на листче с детски неоформен почерк. Сетне погледна часовника си.

— Разговорът ни продължи повече, отколкото предполагах. Мъжът ми ще се прибере за обяд.

Тя се изчерви и очите ѝ заблестяха, сякаш прекратяваше някаква тайна любовна среща. Заведе ме бързо в приемната, където прислужникът в тъмния костюм стоеше с безучастно и безизразно лице. Той отвори пътната врата и мисис Чалмърс буквално ме избута навън.

Пред къщата спря черен ролс-ройс и от него излезе мъж на средна възраст, облечен в елегантен костюм от туид. Той прекоси двора с почти по военному скована походка, сякаш всяка крачка, която правеше, всяко движение на ръцете му бяха поотделно контролирани от заповеди, изпратени свише. Очите на слабото му загоряло лице излъчваха някаква ясносиня невинност. Долната част на лицето му изглеждаше по-обикновена благодарение на четвъртито подстриганите кестеняви мустаци.

Бледият му поглед мина през мен.

— Какво става тук, Айрини?

— Нищо. Искам да кажа... — Пое дъх. — Това е застрахователният агент. Дойде във връзка с кражбата.

— Ти ли го повика?

— Да. — Погледна ме засрамено. Лъжеше открито и искаше да я подкрепя.

— Постъпила си глупаво — заяви мъжът ѝ. — Доколкото знам, флорентинската кутия не беше застрахована. — Той ме погледна с вежлив въпрос в очите.

— Не — измърморих.

Яд ме беше на тази жена. Унищожи постигнатото между нас разбирателство и всяка възможност за разбирателство с мъжа ѝ.

— В такъв случай няма да ви задържаме повече — обърна се той към мен. — Извинявам се за глупавата грешка на мисис Чалмърс. Съжалявам, че сте загубили времето си заради нас.

Чалмърс тръгна към мен със снизходителна усмивка под мустаците си. Отдръпнах се. Той влезе през широката врата обърнат настрани, като внимаваше да не се докосне до мен. Аз бях плебей, а това можеше да се окаже заразно.

[1] Известна частна детективска агенция в САЩ. — Б.пр. ↑

ТРЕТА ГЛАВА

На път за университета спрях на някаква бензиностанция и се обадих в апартамента на Ник от един автомат. Чух женски глас.

— Домът на Николъс Чалмърс.

— Там ли е мистър Чалмърс?

— Няма го. — Произнасяше думите с делови тон. — Говорите с телефонистката.

— Как мога да се свържа с него? Важно е.

— Не знам къде е. — В гласа се промъкна непрофесионална нотка на безпокойство. — Във връзка с невяването му на изпитите ли го търсите?

— Може и така да се каже — заявих аз неопределено. — Вие приятелка ли сте му?

— Да. Всъщност не съм от телефонната служба. Аз съм годеницата му.

— Мис Тротуел?

— Познаваме ли се?

— Още не. В квартирата на Ник ли се намирате?

— Да. Вие адвокат ли сте?

— В общи линии, да. Името ми е Арчър. Ще ме изчакате ли в апартамента, мис Тротуел? И ако Ник се появи, бихте ли го помолили и той да ме почака?

Тя се съгласи.

— Ще направя всичко, за да помогна на Ник. — Подтекстът предполагаше, че той се нуждае от цялата помощ, която може да получи.

Университетът се издигаше на едно плато извън града, на няколко километра зад летището. Отдалече незавършената елипса от нови постройки изглеждаше древна и тайнствена като Стоунхендж^[1]. Беше третата седмица на януари и предположих, че зимната сесия е в разгара си. Студентите, които видях из студентското градче, имаха преуморен и съсредоточен вид.

От няколко години не бях идвал по тези места. През това време студентите се бяха увеличили, а кварталът към университета се бе превърнал в истински град. След Лос Анджелис ми се струваше странно да се озова на място, където всички са млади.

Ник живееше в пететажна сграда, наречена „Кеймбридж Армс“. Качих се с асансьора до петия етаж и открих вратата на апартамента с номер 1.

Момичето ми отвори, преди да почукам. Очите му трепнаха, като видя, че съм сам. Имаше лъскава права руса коса до раменете и носеше тъмно сако и панталон. Изглеждаше около двадесетгодишно.

— Тук ли е Ник? — попитах аз.

— Страхувам се, че не. Вие ли сте мистър Арчър?

— Да.

Тя ми хвърли бърз проницателен поглед и разбрах, че е по-възрастна, отколкото ми се стори отначало.

— Наистина ли сте адвокат, мистър Арчър?

— Казах „в общи линии“. Често съм се явявал в тази роля, макар и на непрофесионално равнище.

— А какво правите на професионално равнище?

Тонът ѝ беше неприветлив, но в очите ѝ имаше нещо честно, беззащитно и уязвимо. Изпитах желание да я закрилям от житейските несгоди. Определено бе най-симпатичният човек, когото срещях от доста време насам.

— Страхувам се, мис Тротуел, че ако ви кажа, няма да искате да разговаряте с мен.

— Полицай сте, нали?

— Бил съм. Сега съм частен детектив.

— Тогава сте съвсем прав. Не искам да разговарям с вас.

Тя очевидно се тревожеше. Очите и ноздрите ѝ се разшириха. По лицето ѝ избиха капчици пот и то заблестя.

— Родителите на Ник ли ви изпратиха да разговаряте с мен? — попита тя.

— Как биха могли? Никой не знае, че сте тук. Между другото, след като тъй или иначе започнахме да говорим, не е ли по-добре да влезем вътре?

След известно колебание тя отстъпи назад и ме пусна. Обстановката в хола беше доста луксозна, но въпреки проявения вкус,

донякъде безлична. Мебелите създаваха впечатлението, че Чалмърсови са ги купили за сина си, без да го питат.

В стаята не се виждаше нищо, което да подсказва що за човек я обитава. По стените нямаше картини. Единствените лични вещи бяха книгите в библиотечната секция, макар че и те в голямата си част бяха учебници по политически науки, право, психология и психиатрия.

— Ник май не обича да оставя следи от себе си дори вкъщи — обърнах се аз към момичето.

— Не. Той е много затворено момче... мъж.

— Момче или мъж?

— Може би точно в момента го решава.

— Колко годишен е, мис Тротуел?

— Миналия месец навърши двадесет и три, на четиринадесети декември. Завършва с половин година закъснение, защото преди няколко години пропусна един семестър. Тоест ще завърши, ако го допуснат до сесия. Вече не се е явил на три-четири изпита.

— Защо?

— Той няма проблеми с учението. Много е интелигентен — настоя, сякаш аз го отричах. — Блестящ е в политическите науки, които са основната му специалност, а догодина възнамерява да учи право.

Гласът ѝ беше леко приглушен, като че ли разказваше сън или се опитваше да си припомни несбъдната надежда.

— А с какво има проблеми, мис Тротуел?

— С живота, както се казва. — Тя пристъпи към мен, сетне се спря с отпуснати ръце и разтворени длани. — Изведнъж стана безразличен.

— Към вас?

— Де да беше само това. Той се откъсна от всичко. Целият му начин на живот се промени през последните няколко дни.

— Наркотици?

— Не, не вярвам, Ник знае колко са опасни.

— Понякога тъкмо това привлича.

— Знам, знам какво имате предвид.

— Говорил ли е с вас?

— За какво да е говорил? — Тя се обърка за момент.

— За промяната в начина му на живот през последните няколко дни.

— Всъщност не. Разбирате ли, замесена е и някаква жена. По-възрастна жена. — Чак пребледня от ревност.

— Трябва да си е изгубил ума. — Казах го като комплимент, но тя го прие буквално.

— Знам. Върши неща, които не би направил, ако беше напълно нормален.

— Кажете ми, какви неща върши?

Тя ме изгледа продължително — най-дългия поглед, който ми бе отправяла досега.

— Не мога да ви кажа. Дори не ви познавам.

— Баща ви ме познава.

— Така ли?

— Обадете му се, ако не ми вярвате.

Погледът ѝ се зарея към телефона, който стоеше на малка масичка до канапето в дъното на стаята, и се спря отново върху мен.

— Това значи, че работите за Чалмърсови. Те са клиенти на татко. — Не отговорих. — За какво ви наеха родителите на Ник?

— Няма да ви кажа. Само си губим времето! И вие, и аз искаме да видим Ник жив и здрав. Трябва да си помагаме.

— Как да ви помогна?

Усетих, че съм налучкал верния тон.

— Очевидно искате да поговорите с някого. Кажете ми в какво се е забъркал Ник?

Все още стоях прав като неканен гост. Отпуснах се на канапето. Момичето се приближи внимателно и приседна на ръчката, достатъчно далеч от мен.

— Ако ви кажа, ще го повторите ли пред родителите му?

— Не. Какво имате против тях?

— Всъщност нищо. Те са мили хора. Познавам ги от дете като приятели и съседи. Но мистър Чалмърс е доста суров с Ник, двамата са толкова различни. Ник например има доста критично отношение към войната, което според мистър Чалмърс е непатриотично. Той се е отличил през последната война и това е направило мисленето му доста едностранчиво.

— Какъв е бил през войната?

— Преди да навърши възрастта на Ник, станал летец във Военноморските сили. Смята Ник за ужасен бунтар. — Замълча за момент. — А той не е такъв. Признавам, че по едно време беше доста необуздан. Но това беше преди няколко години преди да се заеме с учението. Толкова добре се справяше до миналата седмица. И изведнъж всичко рухна.

Чаках. Плаха като птичка, тя се смъкна от ръчката и се отпусна на канапето до мен. Сбърчи лице и здраво стисна очи, за да задържи сълзите си. След минута продължи.

— Смятам, че в дъното на всичко е онази жена. Знам какво си мислите, но как да не ревнувам? Захвърли ме като непотребна вещ и хукна след жена, която може да му бъде майка. На всичкото отгоре омъжена.

— Откъде знаете?

— Представи ми я като мисис Траск. Почти съм сигурна, че не е от нашия град, в телефонния указател няма Траскови.

— Той ви е запознал, така ли?

— Принудих го. Видях ги заедно в ресторант „Лидо“. Отидох на масата им и стоях, докато Ник не ме запозна с нея и с другия мъж. Името му беше Сидни Хароу. Данъчен агент е в Сан Диего.

— Той ли ви каза?

— Не съвсем. Узнах сама.

— Бива ви да узнавате туй-онуй.

— Да — рече тя. — Така е. Обикновено не обичам да си навирам носа в чужди работи. — Усмихна се леко. — Но има случаи, когато е наложително. Тъй че без мистър Хароу да забележи, задигнах квитанцията за паркинга, която беше на масата до чинията му. Отидох с нея в паркинга на „Лидо“ и накарах обслужващия да ми покаже колата. Беше ужасна таратайка с гюрук и със счупено задно стъкло. Останалото беше лесно. Взех името и адреса му от регистрацията на колата и се обадох в службата му в Сан Диего, която се оказа данъчна агенция. Казаха ми, че е в отпуск. Хубав отпуск.

— Откъде знаете, че не е?

— Не съм свършила. — За първи път прояви нетърпение, увлечена от разказа си. — Срегнах ги в ресторанта в четвъртък по обяд. В петък вечерта отново видях колата. Беше паркирана пред дома на Чалмърсови. Живеем по диагонал през улицата и къщата им се

вижда от прозореца на стаята ми. За да се уверя, че е същата кола, отидох да проверя регистрацията. Беше около девет часът. Колата беше същата. Изглежда, онзи човек ме чу, като затръшвах вратата, защото изтича от къщата на Чалмърсови и ме попита какво търся там. Аз пък го попитах той какво търси там. Тогава той ме удари през лицето и започна да извива ръката ми. Сигурно съм извикала, защото Ник дотича и го повали с един удар. Мистър Хароу извади пистолет и за момент помислих, че ще застреля Ник. И двамата имаха странен израз на лицата си, сякаш умираха. Сякаш желяеха еднакво силно да се убият един друг и да бъдат убити.

Познавах добре този прощален поглед. Виждам го бях през войната и за съжаление твърде често и след нея.

— Тогава — продължи момичето — от къщата излезе жената и ги спря. Нареди на мистър Хароу да се качи в колата. Седна до него и заминаха. Ник ми каза, че съжالياва, но в момента не можел да говори с мен. Прибра се, затвори вратата и заключи.

— Откъде знаете, че се е заключил?

— Опитах се да вляза. Родителите му бяха в Палм Спрингс, а той беше страшно разстроен. Не ме питайте защо. Нищо не разбирам, освен че онази жена го преследва.

— Сигурна ли сте?

— Тя е от този тип. С платиненоруси коси, с голяма червена, влажна уста и зли очи. Не мога да разбера как е хлътнал по нея.

— Защо мислите, че е хлътнал?

— Заради начина, по който му говореше, сякаш е нейна собственост. — Произнесе тези думи с извърнато от мен лице и тяло.

— Разкажете ли на баща си за нея?

Тя поклати глава.

— Той знае, че имам неприятности с Ник, но не мога да му кажа точно какви. Това ще го злепостави.

— А вие искате ли да се омъжите за Ник?

— От дълго време го искам. — Обърна се и ме погледна. Усетих хладния и напрегнат взор, който упражняваше натиск, подобно на напиратца срещу язовирна стена вода. — Възнамерявам да се омъжа за него, независимо дали баща ми желяе, или не. Естествено, бих предпочела да е с негово съгласие.

— Той зле ли е настроен към Ник?

Лицето ѝ посърна.

— Той ще е зле настроен към всеки, за когото поискам да се омъжа. Майка ми загина през хиляда деветстотин четиридесет и пета година. Тогава е била по-млада, отколкото съм аз сега — добави тя с известно учудване. — Татко не се е женил повторно заради мен. Бих искала да го беше направил тъкмо заради мен.

Говореше с отмерена сдържаност, което ме накара да осъзная, че е по-възрастна, отколкото я смятах.

— На колко години сте, Бети?

— На двадесет и пет. Ако смятате, че съм неулегнала...

— Откога не сте виждали Ник?

— От петък вечерта пред дома му.

— И оттогава го чакате тук?

— Не стоя през цялото време. Татко ще се поболее от тревога, ако някоя вечер не се прибера. Между другото Ник не е идвал, откакто съм тук.

— Тоест откога?

— От събота следобед — рече тя и добави с вид на страдаща от морска болест. — Щом иска да спи с нея, негова работа.

В този момент звънна телефонът. Тя бързо стана и се обади. Послуша за момент и заговори мрачно в слушалката:

— Телефонната служба на мистър Чалмърс... Не, не знам къде е... Мистър Чалмърс не ме информира. — Заслуша отново. От мястото си чувах развълнуван женски глас, но не можах да доловя думите. Бети ги повтори. — Мистър Чалмърс в никакъв случай да не идва в мотел „Монтевиста“. Разбирам. Вашият съпруг ви е последвал там. Да му кажа ли и това?... Добре.

Остави слушалката много бавно и предпазливо, сякаш можеше да гръмне в ръцете ѝ. От шията към лицето ѝ плъзна червенина породена от силно вълнение.

— Беше мисис Траск.

— Така си и помислих. Доколкото разбрах, тя е в мотел „Монтевиста“.

— Да. Заедно с мъжа си.

— Може би ще ги посетя.

Бети рязко се изправи.

— Отивам си вкъщи. Няма повече да чакам. Това е унижително.

Слязохме заедно с асансьора. В безличната близост, създадена от кабинката, тя ми каза:

— Издрънках ви всичките си тайни. Как карате хората да го правят?

— Не ги карам. Хората обичат да говорят за болката си. Понякога това ги облекчава.

— Да, мисля, че сте прав.

— Мога ли да ви задам още един мъчителен въпрос?

— Днес, изглежда, е ден за такива въпроси.

— Как загина майка ви?

— Прегазила я кола точно пред къщи, на Пасифик Стрийт.

— Кой е карал?

— Никой не знае, най-малко аз. Била съм бебе.

— Блъснал я и избягал, така ли?

Тя кимна. Стигнахме партера и вратата на асансьора се отвори, прекратявайки усамотението ни. Отидохме заедно на паркинга. Гледах я, докато замина с червената си двуместна кола. Гумите ѝ направо щяха да се подпалят на завоя към улицата.

[1] Мегалитни паметници в Англия. — Б.пр. ↑

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Квартал Монтевиста бе разположен на морския бряг точно на юг от Пасифик Пойнт. Беше неприветливо място, подходящо за непретенциозни хора, които биха могли да живеят къде да е.

Излязох от магистралата и свърнах нагоре по залесен с дъбове хълм към мотел „Монтевиста“. От паркинга, разположен на върха, покривите на бунгалата изглеждаха плувнали в море от зеленина. Попитах младежа на рецепцията за мисис Траск. Насочи ме към седмо бунгало, от другата страна на басейна.

Бронзов делфин бълваше вода в единия край на големия старомоден басейн. Зад него пътека от каменни плочи криволичеше през дъбовете към бунгало с бяла мазилка. От едно дърво излетя кълвач и пресече късчето небе над мен. Крилата му се размахваха като ветрило, подплатено с алена коприна.

Щеше да е приятно място, ако откъм бунгалото не се чуваха свадливи гласове. Женският глас звучеше насмешливо. Мъжкият — тъжно и монотонно. В момента говореше той.

— Не е смешно, Джийн. Толкова пъти беше готова да разбиеш живота си. Че и моя също. Накрая ще ни провалиш безвъзвратно. Трябваше да си вземеш поука от случилото се с баща ти.

— Остави баща ми на мира.

— Не мога. Снощи говорих с майка ти в Пасадина и тя ми каза, че продължаваш да го търсиш. Гониш вятъра, Джийн. Сигурно е мъртъв от години.

— Не! Татко е жив. И този път ще го намеря.

— За да му дадеш възможност да те зареже отново?

— Той не ме е зарязал.

— Така ми каза майка ти. Зарязал е и двете ви и е избягал с някаква фуста.

— Не е вярно. — Тонът ѝ се повиши. — Няма да говориш така за баща ми.

— Защо не, щом е истина.

— Не ща да те слушам! — кресна тя. — Махай се оттук! Остави ме на мира!

— Няма. Тръгваш с мен за Сан Диего и ще се държиш като хората. Поне това ми дължиш след двадесет години съвместен живот.

За момент жената млъкна. Звучите, долитащи от гората, нахлуха на кротки вълни. Когато заговори отново, гласът ѝ беше по-спокоен и сериозен.

— Съжалявам, Джордж, наистина съжалявам, но по-добре ме остави. Толкова често съм чувала това, което казваш, че го знам наизуст.

— Досега винаги си се връщала — промълви той с нотка на надежда в гласа.

— Този път няма да се върна.

— Длъжна си, Джийн.

Гласът му изтъня. Надеждата се превърна в заплаха. Приблужи се до стената на бунгалото.

— Да не си посмял да ме докоснеш — рече тя.

— Имам законно право. Ти си моя жена.

Говореше и вършеше точно каквото не трябва. Знаех го, защото и аз навремето допуснах същите грешки. Жената лекичко изпищя, сякаш се настройваше за по-силен писък.

Надникнах зад ъгъла на бунгалото, където пътеката навлизаше във вътрешното дворче. Мъжът беше прегърнал жената и целуваше русата ѝ глава. Тя стоеше с извърнато към мен лице. Очите ѝ бяха леденостудени, сякаш целувките на мъжа ѝ я смразяваха.

— Пусни ме, Джордж. Не сме сами.

Той я пусна и отстъпи назад. Лицето му бе почервенияло, а очите — навлажнени. Беше едър мъж на средна възраст и ме гледаше с неудобство, сякаш натрапникът беше той, а не аз.

— Това е жена ми — рече той повече като извинение, отколкото като запознанство.

— Защо викаше?

— Всичко е наред — намеси се жената. — Не ми е причинил нищо лошо. Но по-добре си тръгвай, Джордж, преди наистина да стане лошо.

— Не съм свършил разговора си с теб. — Той протегна към нея месестата си червена ръка. Жестът беше едновременно застрашителен

и трогателен, напомни ми за невинното чудовище на Франкенщайн.

— Само пак ще се ядосаш.

— Но аз имам право да се боря за своето. Длъжна си да ме изслушаш. Не съм престъпник като баща ти. А дори и престъпниците имат право да говорят в съда. Нека ти обясня. — Разгорещаваше се все повече и повече, самонавиваше се така, че всеки момент можеше да загуби власт над себе си.

— По-добре си тръгвайте, мистър Траск.

Влажният му блуждаещ поглед се спря на мен. Показах му стара значка на заместник-шериф, която носех у себе си за всеки случай. Той я разгледа внимателно, сякаш беше антикварна рядкост.

— Добре, отивам си. — Обърна се и тръгна, но на ъгъла се спря. — Ще бъда наблизко.

Жената се извърна с въздишка към мен. Косата ѝ беше разчорлена и тя я заоправя с нервни пръсти. Имаше пухкава кукленска прическа, която не отиваше на четиридесетте ѝ години. Все пак въпреки описанието на Бети не изглеждаше зле. Фигурата ѝ беше хубава, а лицето — привлекателно, макар и с едри черти. Но и у нея нещо ме разтревожи — в очите ѝ се четяха известна нерешителност и обърканост, сякаш отдавна бе изгубила вяра в живота.

— Навреме дойдохте — каза ми тя. — Никога не се знае какво ще направи Джордж.

— Това важи за всеки човек.

— Вие ли отговаряте за охраната на хотела?

— Замествам.

Огледа ме предизвикателно от горе до долу като жена, която репетира статута си на разведена.

— Дълга ви една почерпка. Обичате ли уиски?

— С много лед, моля.

— Намира ми се лед. Между другото казвам се Джийн Траск.

Аз също ѝ се представих. Заведе ме в хола на бунгалото, остави ме там и отиде в кухнята. По стените на стаята серия английски ловни гравюри проследяваха как неколцина облечени в червени куртки ловци и хрътките им прекосяват хълмове и долини и свършваха с гибелта на подгонената лисица. Докато се правех, че изучавам гравюрите, аз обиколих помещението, стигнах до отворената врата на спалнята и надзърнах вътре. На по-близкото от двете легла лежеше отворено

дамско куфарче, а в него се мъдреше златната кутия. На капака ѝ бяха нарисувани мъж и жена с оскъдни антични облекла.

Изкуши ме мисълта да вляза и да взема кутията, но Джон Тротуел нямаше да одобри това. Впрочем и без него вероятно щях да я оставя. Започнах да усещам, че кражбата на кутията е само външен аспект на случая. Каквато и магия да притежаваше тази вещ — черна, бяла или златна — тя се беше просмукала в нея от хората, държали я някога в ръце.

Все пак прекрачих прага на спалнята и вдигнах тежкия капак на кутията. Беше празна. Чух мисис Траск да се връща в хола и избързах насреща ѝ. Тя тръшна вратата на спалнята.

— Няма да използваме тази стая.

— Колко жалко.

Погледна ме стреснато, сякаш не осъзнаваше грубоватата си прямота. Сетне тикна в ръката ми ниска чаша.

— Дръжте.

Отиде в кухнята и се върна с чаша тъмнокафяво питие за себе си. Щом изпи една-две глътки, очите ѝ се овлажниха и заблестяха, лицето ѝ порозовя. Помислих си, че си попийва и че моето присъствие се дължи главно на нежеланието ѝ да се черпи сама.

Тя пресуши набързо чашата и отново я напълни, докато аз въртях моята в ръка. После седна в едно кресло срещу мен от другата страна на масичката за кафе. Чувствах се почти добре. Стаята беше просторна и вдъхваща покой. През отворената външна врата нахлуваха звуците на гората. Налагаше се да наруша идилията.

— Възхищавах се на златната ви кутия. Флорентинска ли е?

— Предполагам — каза тя небрежно.

— Не знаете ли? Изглежда доста ценна.

— Така ли? Вие да не би да сте експерт?

— Не. Разсъждавам от гледна точка на сигурността. Не бих я оставил да стои така.

— Благодаря за съвета — заяви тя без благодарност в гласа. Помълча малко, като си пийваше от чашата. — Не исках да бъда груба, но имам много грижи на главата си. — Наведе се към мене и запита с престолен интерес: — Отдавна ли работите като охрана?

— Над двадесет години, включително и времето в полицията.

— Били сте полицаи?

— Да.

— Може би ще можете да ми помогнете. Забърках се в отвратителна история. Не мога да ви обясня всичко сега, но наех човек на име Сидни Хароу да дойде тук с мен. Твърдеше, че е частен детектив, а се оказа, че опитът му се състои главно в издирване на откраднати коли. Бърз е и не си поплюва. Освен това е опасен. — Довърши напитката си и потрепери.

— Откъде знаете, че е опасен?

— За малко не уби приятеля ми. Не се церемони много-много с пистолета.

— Имате приятел?

— Така го наричам — заяви тя леко усмихната. — Всъщност сме повече като брат и сестра или баща и дъщеря, тоест като майка и син. — Усмивката ѝ стана глуповата.

— Как се казва?

— Това няма нищо общо с нещата, които ви обяснявам. Въпросът е, че Сидни Хароу едва не го застреля оная нощ.

— Къде стана това?

— Точно пред къщата на приятеля ми. Тогава разбрах колко е див Сидни и вече не искам да имам нищо общо с него. Дадох му снимката и другите неща, но той не върши нищо. Страх ме е да отида да си ги прибера.

— И искате да отида аз?

— Може би. Още не съм решила. — Говореше с наивна увереност, присъща на жени, които нямат усет към мъжете и непрекъснато вземат погрешни решения спрямо тях.

— А какво трябваше да прави Сидни със снимката и другите неща?

— Да търси факти — каза тя предпазливо. — Затова го наех. Но допуснах грешката да му дам пари и сега той не мърда от стаята си в мотела и пие. Не ми се е обаждал от два дни.

— В кой мотел е?

— В „Сънсет“. На крайбрежието.

— Как се свързахте със Сидни Хароу?

— Не съм се свързвала с него. Един познат го доведе у нас миналата седмица и той ми се стори жизнен и енергичен, точно човекът, който ми трябва. — Сякаш за да съживи надеждите си от

онази среща, тя вдигна чашата и пресуши последните няколко капки, като ги облиза с език. — Напомни ми за баща ми на младини.

Изглежда, за момент се успокои от спомена за баща си и за първата среща с Хароу. Но нравът ѝ беше променлив и това състояние не продължи дълго. Видях внезапно оживялото щастие да угасва в очите ѝ. Стана и тръгна към кухнята, сетне рязко спря, като че ли се блъсна в невидимо стъкло.

— Пия твърде много — рече тя. — И говоря твърде много.

Остави чашата си на масата, приближи се и застана пред мен. Нерадостните ѝ очи ме оглеждаха подозрително, сякаш аз бях причинил всичките ѝ несполуки.

— Моля ви, вървете си. И забравете какво ви казах.

Благодарих ѝ за питието и потеглих с колата надолу по хълма към булевард Оушън, а после по него към хотел „Сънсет“.

ПЕТА ГЛАВА

Мотел „Сънсет“ се оказа една от по-старите постройките недалеч от плажа на Пасифик Пойнт беше на два етажа, солидно изградена от червени тухли. В пристанището срещу булеварда бяха закотвени платноходки като птици със сребърни криле. Няколко се плъзгаха по повърхността на залива, носени от януарския вятър.

Паркирах пред мотела и влязох в администрацията. Зад гишето седеше жена с посребрени коси. Отправи ми професионално любезен поглед, с който определи възрастта и теглото ми, вероятния ми доход, степента ми на надеждност и семейното ми положение. Представи се като мисис Делонг. Когато я попитах за Сидни Хароу, видях как степента ми на надеждност рязко спадна в класацията ѝ.

— Мистър Хароу напусна.

— Кога?

— Миналата нощ.

— Без да си плата сметката?

Погледът ѝ се изостри.

— Познавате ли мистър Хароу?

— Само по име.

— Знаете ли как мога да се свържа с него? Даде ми служебен адрес в Сан Диего. Но оттам ме осведомиха, че работи при тях на половин ден и че не поемат отговорността да ми дадат домашния му адрес, ако има такъв. — Спря да си поеме дъх. — Ако знаех къде живее, щях да изпратя полиция.

— Може би съм в състояние да ви помогна.

— Как така? — рече тя с известно недоверие.

— Аз съм частен детектив и също търся Хароу. Стаята му почистена ли е?

— Още не. Беше закачил отвън табелката „Не влизайте“, която и без това почти през цялото време си висеше там. Едва преди малко забелязах, че колата му я няма и използвах резервния ключ. Искате ли да огледате стаята?

— Няма да е лошо. Като стана дума за това, мисис Делонг, бихте ли ми дали номера на колата му? Тя погледна в картотеката си.

— КИТ деветстотин деветдесети четири. Стара бежова кола с гюрук, със счупено задно стъкло. За какво ви трябва Хароу?

— Още не знам.

— Сигурен ли сте, че сте детектив? — Показах ѝ картата си и тя я задоволи. Отбеляза си внимателно името и адреса ми и ми подаде ключа от стаята на Хароу. — Стая двадесет и едно, на втория етаж в дъното.

Качих се по външната стълба и тръгнах по коридора към дъното. Завесите на номер 21 бяха плътно спуснати. Отключих и отворих вратата. Стаята беше тъмна, а въздухът натежал от застоялия цигарен дим. Дръпнах пердетата и вътре нахлу светлина. Леглото очевидно не беше използвано. Покривката обаче беше набрана и няколко възглавници бяха подирени на таблата. На нощната масичка върху порнографско списание стоеше наполовина изпразнена бутилка с ръжено уиски. Бях леко изненадан, че Хароу е прежалил бутилка, в която има нещо. В банята бе оставил четка и паста за зъби, самобръсначка и опаковка със силен дезодорант, наречен Суингъру. По всичко личеше, че Хароу е смятал да се върне или пък страшно е бързал.

Втората възможност ми се стори по-вероятна, когато в най-забутания ъгъл на гардероба намерих една-единствена обувка. Беше нова, островърха, италианска лява обувка. Заедно с дясната щеше да струва най-малко двадесет и пет долара. Но дясната я нямаше в стаята. Докато търсех обаче на горния рафт на гардероба, под резервните одеяла открих кафяв плик, в които имаше малка снимка на абсолвент. Усмивнатият младеж на нея приличаше на Айрини Чалмърс и реших, че вероятно е синът ѝ Ник. Догадката ми се потвърди напълно, когато видях, че на гърба на плика с молив е написан адресът на Чалмърсови — Пасифик Стрийт 2124. Пъхнах снимката обратно в плика и го сложих в джоба си.

След като в общи линии изложих ситуацията пред мисис Делонг, пресякох улицата по посока към пристанището. Лодките, уловени в лабиринта на плаващите докове, се клатушкаха с плисък по водата. Прииска ми се да седна в някоя от тях и да отплавам в морето.

Краткият допир с живота на Сидни Хароу беше опънал нервите ми. Може би твърде силно ми напомняше за моята собствена съдба. Депресията ме завладяваше като разяждащ дим, проникнал дълбоко в мен.

Както обикновено океанският вятър успя да я поразее. Стигнах до края на пристанището и прекосих асфалтовата пустиня на плажните паркинги. Тук връхлитащите вълни бяха високи като стени. Чувствах се като човек, който бяга от себе си.

Разбира се, беше невъзможно. Стар бежов форд с гюрук и счупено задно стъкло ме очакваше в края на малката ми разходка. Беше паркиран отделно, на пясъчната ивица отвъд асфалта. Погледнах през задния прозорец и видях мъртвеца свит на задната седалка, с маска от потъмняла кръв по лицето. Усетих мирис на уиски и силния аромат на „Суингъру“. Вратите на колата не бяха заключени, а ключовете висяха на таблото. Прииска ми се да ги взема и да отворя багажа. Благоразумието обаче надделя и направих точно това, което трябваше. Бях извън областта на Лос Анджелис, а местната полиция имаше извънредно развито чувство за териториални права. Най-близкият телефон се намираще в един магазин за стръв и рибарски такъми досами водата. Обадих се в полицията. Върнах се при колата и зачаках. Вятърът набиваше в лицето ми пясък, а морето беше позеленяло и придобило застрашителен вид. Високо над него кръжаха чайки и рибари, наподобяващи части на сложна машинария, спусната от небето. Градската полицейска кола прекоси паркинга и с вой спря пред мен.

От нея излязоха двама униформени полицаи. Погледнаха първо мен, сетне мъртвеца в колата, после пак мен. Бяха млади хора, които малко се различаваха помежду си, с изключение на това, че единият беше мургав, а другият рус. И двамата имаха яки рамене, масивни челюсти, безизразни очи, внушителни пистолети и ръце в готовност.

— Кой е той? — запита синеокият.

— Не знам.

— А вие кой сте?

Казах им името и подадох документите си.

— Значи сте частен детектив?

— Да.

— Но не познавате човека в колата?

Подвоумих се. Ако им кажех, че е Сидни Хароу, както предполагах, трябваше да им обясня как съм разбрал това и вероятно накрая щях да им разправа всичко, което знаех.

— Не — отвърнах.

— Как го открихте?

— Минавах оттук.

— Къде отивахте?

— На плажа. Исках да се поразходя по брега.

— Странно място за разходка в това време — отбеляза русият.

Бях готов да се съглася. Мястото се беше променило. Мъртвецът го бе лишил от цвят и живот. Униформените мъже бяха унищожили значението му. Сега беше скучен обществен паркинг, брулен от леден вятър.

— Откъде сте? — попита ме мургавият.

— От Лос Анджелис. Адресът ми е вписан в разрешителното. Между другото искам да ми го върнете.

— Ще си го получите, когато приключим с вас. Имате ли кола, или сте дошли с обществения транспорт?

— С кола съм.

— Къде е?

Чак сега загрех — реакцията ми очевидно бе забавена от шока при намирането на Хароу, ако това беше той.

Колата ми беше паркирана пред мотел „Сънсет“. Както и да отговорех, те щяха да я открият. Щяха да се видят с мисис Делонг и да научат, че съм търсил Хароу.

Така и стана. Казах им къде съм паркирал колата и докато се усетя се озовах в полицейския участък. Разпитаха ме двама сержанти. Няколко пъти поисках адвокат, и то адвоката, който ме бе извикал в града.

Излязоха и ме оставиха сам в помещението. Беше килия, лишена от въздух, чиито мръсни, измазани в сиво стени бяха надраскани е имена. За да убия малко време, зачетох надписите. Дюк Контето от Далас беше пребивавал тук, задържан за скитничество. Също и Джо Хеспълър, Анди Олифант Ловкия и Фил Лараби Бързия.

Сержантите се върнаха и със съжаление заявиха, че не са могли да се свържат с Тротуел. Не ми разрешиха сам да му телефонирам. В известен смисъл това нарушение на законността ме успокои — то

означаваше, че не ме подозират сериозно. Просто ме обработваха с надеждата да свърша част от работата им. Кротувах си и ги оставих те да свършат част от моята. Мъртвецът без съмнение беше Сидни Хароу — отпечатъкът на палеца му съвпаднаше с този на шофьорската му книжка. Беше прострелян еднократно в главата и беше мъртъв поне от дванадесет часа. Това означаваше, че е бил убит не по-късно от миналата нощ, когато си бях вкъщи, в западен Лос Анджелис.

Обясних това на сержантите, но то не ги интересува. Искаха да знаят какво правя на тяхната територия и защо съм разпитвал за Хароу. Подмамвах ме и ме умолявах, убеждавах ме и настоявах, заплашвах ме и се шегувах. Накрая добих странно усещане, за което не им споменах, че наистина съм наследил съдбата на Сидни Хароу.

ШЕСТА ГЛАВА

В стаята тихо влезе мъж в тъмен цивилен костюм. Двамата сержанти се изправиха и той ги освободи. Имаше ниско подстригана посребрена коса, сериозни проникателни очи и многократно чупен, покрит с белези нос. Устните му бяха изпохапани и изранени, явно поради постоянните съмнения и подозрения, изпълващи живота му. Дори в момента не спираше да ги хапе. Седна на масата срещу мен.

— Аз съм Лакланд, капитан на детективите. Разбрах, че нещо мъчите нашите момчета.

— На мен пък ми се струва обратното.

— Не си личи. — Очите му зашариха по лицето ми.

— Имам право на адвокат.

— А ние имаме право на вашето съдействие. Не се опитвайте да ни разигравате, защото ще загазите и загубите разрешителното си.

— Добре, че ме подсетихте, искам да ми го върнете.

Вместо това той извади от вътрешния си джоб един плик и го отвори. Между другите неща в него имаше снимка или част от снимка, която Лакланд побутна по масата към мен.

Видях лицето на мъж, минал четиридесетте. Имаше руса редееща коса, нагъл поглед и крива уста. Приличаше на поет, който се е разминал с призванието си и поради това е трябвало да се задоволи с по-земни радости.

Образът му беше изрязан от по-голяма обща снимка. От двете му страни се виждаха рокли на момичета, но самите момичета ги нямаше. Напомняше на увеличен портрет отпреди двадесет години.

— Познавате ли го? — попита капитан Лакланд.

— Не.

Той приближи рязко към мен изпъстреното си с белези лице, сякаш искаше да ми намекне, че и моето може да стане такова.

— Сигурен ли сте?

— Сигурен съм. — Нямахме смисъл да споделям неподкрепената от нищо догадка, че това е снимката, която Джийн Траск беше дала на

Хароу, и че на нея е баща ѝ.

— Хайде, мистър Арчър — наклони се той отново към мен, — помогнете ни. Защо Сидни Хароу я е носил? — Показалецът му почука увеличената снимка.

— Не знам.

— Трябва да имате някаква представа. Защо сте се интересували от Хароу?

— Бих искал да поговоря с Джон Тротуел. След това може би ще съм в състояние да кажа нещо.

Лакланд стана и излезе от стаята. След десетина минути се върна, придружен от Тротуел. Адвокатът ме гледаше загрижено.

— Разбрах, че сте тук от доста време, Арчър. Трябваше да ме потърсите. — Обърна се към Лакланд. — Ще поговоря с мистър Арчър насаме. Той е нает от мен по поверителен въпрос.

Лакланд бавно се оттегли. Тротуел седна срещу мен.

— Защо все пак сте задържан?

— Миналата нощ е застрелян един данъчен агент на име Сидни Хароу. Лакланд знае, че аз го търсех. Но не знае, че Хароу е един от хората, замесени в кражбата на златната кутия.

— Как го разбрахте? — Тротуел беше смаян.

— Не беше трудно. Това е най-несръчната кражба в историята. Жената, у която се намира кутията сега, изобщо не я крие.

— Коя е тя?

— Името ѝ е Джийн, по мъж Траск. Коя е в действителност, е друг въпрос. Очевидно Ник е откраднал кутията, после я е дал на тая особа. Затова не мога да говоря свободно нито пред Лакланд, нито пред когото и да било.

— Разбира се, че не можете. Сигурен ли сте във всичко това?

— Освен ако не страдам от халюцинации. — Изправих се. — Не можем ли да довършим разговора си навън?

Тротуел излезе и затвори вратата след себе си. Върна се усмихнат и ми подаде разрешителното.

— Свободен сте. Оливър Лакланд е сравнително разумен човек.

В тесния коридор, който водеше към паркинга, налетях на Лакланд и сержантите му строени в шпалир. Закимаха ми толкова енергично, че се разтревожих не на шега.

Разказах на Тротуел какво се е случило, докато минавахме с кадилака му през града. Зави нагоре по Пасифик Стрийт.

— Къде отиваме?

— У нас. Направили сте силно впечатление на Бети. Иска да се посъветва с вас.

— За какво?

— Вероятно във връзка с Ник. Тя само за него мисли. — След дълга пауза Тротуел добави: — Бети смята, че съм предубеден спрямо Ник. Случаят не е такъв. Просто не искам да прави излишни грешки. Тя е единствената ми дъщеря.

— Каза ми, че е на двадесет и пет години.

— Но е доста незряла за възрастта си. Тя е много млада и много уязвима.

— Може би само на пръв поглед. Направи ми впечатление на решителна жена.

Тротуел ме изгледа с приятна изненада.

— Радвам се, че мислите така. Възпитавал съм я сам и отговорността ми е доста голяма. — След още една пауза добави: — Съпругата ми умря, когато Бети беше само на няколко месеца.

— Тя ми каза, че майка ѝ е била блъсната от шофьор, който е избягал.

— Да, така е — глухо отвърна Тротуел.

— Успяха ли да го открият по-късно?

— За съжаление не. Патрулът на магистралата намери колата близо до Сан Диего, но се оказа открадната. Колкото и странно да е, хората, които са били в нея, са направили опит да оберат Чалмърсови. Жена ми очевидно ги е видяла да влизат в къщата и те са се уплашили. Прегазили са я, когато са бягали.

Отправи ми мрачен поглед, който не допускаше повече въпроси. Изминахме в мълчание останалия път до дома му, разположен по диагонал срещу Чалмърсовата къща в испански стил. Той ме свали на тротоара, заяви, че го чака клиент и замина.

Архитектурата в горната част на Пасифик Стрийт съчетаваше традиционализъм с еkleктизъм. Къщата на Тротуел беше бяла, двуетажна, в колониален стил и със зелени капаци на прозорците.

Почуках на боядисаната в зелено входна врата. Отвори ми жена на средна възраст и в тъмна рокля, наподобяваща униформа на

икономка. Строгите бръчки покрай устата ѝ се смекчиха, когато ѝ казах кой съм.

— Да, мис Тротуел ви очаква. — Повече ме нагоре по извитото стълбище до вратата на стая, разположена в предната част на къщата. — Мистър Арчър е тук.

— Благодаря, мисис Глоувър.

— Да ви донеса ли нещо, мила?

— Не, благодаря.

Бети изчака мисис Глоувър да си тръгне и едва тогава се показа. Причината личеше от пръв поглед. Очите ѝ бяха подпухнали, а лицето — посърнало. Стоеше пред мен скована и напрегната като животинче, току-що получило ритник и всеки момент очакващо нов.

Тя отстъпи, пушна ме да вляза и затвори вратата зад мен. Озовах се в типичен за млада жена кабинет с кретонени, завеси в свеж десен, картини на Шагал и отрупани с книги лавици по стените. Стоеше срещу мен, с гръб към прозорците, през които се виждаше улицата.

— Свързах се с Николъс. — Тя посочи оранжевия телефон на работната си маса. — Няма да кажете на татко, нали?

— Той вече го подозира, Бети.

— Но няма да му казвате нищо повече.

— Не се ли доверявате на баща си?

— За всичко друго да. Но не бива да му издавате това, което ще ви кажа сега.

— Мога да обещавам само, че ще направя всичко възможно. Неприятности ли има Ник?

— Да. — Тя обърна глава и лъскавата ѝ коса падна като завеса пред лицето ѝ. — Мисля, че възнамерява да се самоубие. Ако го направи, и аз не искам да живея.

— Каза ли защо?

— Твърди, че е извършил нещо ужасно.

— Например убийство?

Тя отметна косата си назад и ме изгледа с яростна ненавист.

— Как можете да говорите такива неща?

— Сидни Хароу е бил застрелян на плажа миналата нощ. Ник спомена ли го?

— Разбира се, че не.

— Какво каза?

Тя помълча около минута, явно се стараеше да си припомни. Сетне бавно изрече:

— Че не заслужава да живее. Че ме е подвел, че е подвел и родителите си и вече не може да ни погледне в очите. След това ми каза сбогом, последно сбогом. — Изхлипа от мъка.

— Преди колко време се обади?

Погледна оранжевия телефон, после часовника си.

— Преди около час. А изглежда цяла вечност.

Тя бавно се отправи към дъното на стаята и откачи от кукичка на стената фотография в рамка. Приближих се и надникнах през рамото ѝ. Беше увеличено копие на снимката в джоба ми, която бях намерил в хотелската стая на Хароу. Сега забелязах, че въпреки усмивката, очите на младежа са мрачни.

— Предполагам, че това е Ник — рекох аз.

— Да. Това е абсолвентската му снимка.

Окачи я грижливо на кукичката, сякаш изпълняваше ритуал, и отиде до прозореца. Последвах я. Тя гледаше подозрително недружелюбната бяла фасада на къщата на Чалмърсови.

— Не знам какво да правя.

— Трябва да го намерим — заявих аз. — Каза ли откъде се обажда?

— Не.

— А нещо друго?

— Не помня нищо друго.

— Каза ли как смята да се самоубие?

Тя отново скри лице зад косата си и отговори с приглушен глас:

— Този път не.

— Искате да кажете, че и друг път е правил подобни номера?

— Не съвсем. И недейте да говорите с този тон. Ник е ужасно сериозен.

— Аз също. — Беше ме яд на младежа заради мъката, която беше причинил и продължаваше да причинява на това момиче. — Какво е казвал или правил друг път?

— Често говореше за самоубийство, когато беше потиснат. Не че е заплашвал да го извърши. Но обсъждаше начините и средствата. Не криеше нищо от мен.

— Май е крайно време да започне.

— Говорите като татко. И двамата сте предубедени спрямо него.

— Самоубийството е жестоко нещо, Бети.

— Не е така, щом става дума за любимия ти. Един потиснат човек не може да се владее.

Престанах да споря.

— Щяхте да ми кажете как е възнамерявал да изпълни плана си.

— Не беше план. Просто говореше. Каза, че пистолетът много цапа, а хапчетата са несигурни. Най-чистият начин бил да отиде навътре в морето. Ала ми призна, че е обсебен преди всичко от мисълта за въжето.

— Да се обеси?

— Казвал ми е, че от дете мисли да се обеси.

— И откъде му е дошла такава идея?

— Не знам. Дядо му бил съдия във Върховния съд и някои хора в града го смятали за „бесещ“ съдия — обичал да раздава смъртни присъди. Това може би е повлияло на Ник в отрицателен смисъл. Чела съм и за по-странни случаи в историята на медицината...

— Споменава ли е някога Ник за „бесещия“ съдия в семейството си?

Тя кимна.

— А за самоубийство?

— Много пъти.

— Мило ви е ухажвал.

— Не се оплаквам. Аз обичам Ник и искам да съм му полезна.

Започнах да я разбирам и колкото повече я разбирах, толкова повече ми допадеше. У нея имаше някаква самоотверженост, каквато и друг път бях забелязвал у дъщери на вдовци.

— Помислете пак за телефонния разговор — настоях аз. — Не подсказва ли с нещо къде се намира?

— Не.

— Не бързайте. Идете и седнете до телефона.

Тя седна на стола до масата и постави ръка върху апарата, сякаш се вслушваше в тишината.

— Чух някакъв шум около него.

— Какъв шум?

— Чакайте малко. — Направи ми знак да мълча и се съсредоточи. — Детски гласове и плискане. Шум от басейн. Мисля, че

се е обадил от телефонната будка в тенис клуба.

СЕДМА ГЛАВА

Жената в приемната на тенис клуба ми беше непозната, въпреки че бях ходил там и преди. Все пак тя познаваше Бети Тротуел, защото я поздрави много приветливо.

— Рядко идвате напоследък, мис Тротуел.

— Ужасно съм заета. Ник мяркал ли се е днес?

— Беше тук наистина — отвърна жената с известно колебание.

— Дойде преди около един час и влезе за малко в бара. Не изглеждаше добре, когато си тръгна.

— Искате да кажете, че е бил пиян?

— Страхувам се, че да, мис Тротуел, щом сама питате. Жената с него, блондинката също беше доста развеселена. Като си тръгнаха, скастрих Марко. Но той отвърна, че им е сервирал само по две питиета. Каза, че жената вече е била пиана, когато са дошли, а мистър Чалмърс не понася алкохол.

— Такъв е открай време — съгласи се Бети.

— Коя беше жената?

— Забравих й името водил я е и преди. — Тя погледна регистъра на гостите, който лежеше на бюрото пред нея. — Джийн Суейн.

— Не е ли Джийн Траск? — попитах аз.

— Прилича ми на Суейн.

Побутна регистъра към мен, като ми сочеше с връхчетата на червените си нокти мястото, където Ник беше вписал името на жената и своето име. И на мен ми приличаше на Суейн. Беше посочен домашният ѝ адрес в Сан Диего.

— Не е ли сравнително едра блондинка с хубава фигура, около четиридесетгодишна?

— Да. С хубава фигура — добави тя, — ако сте любител на пицната плът. — Самата тя беше извънредно мършава.

Двамата с Бети тръгнахме по галерията над басейна към бара. Децата продължаваха да вдигат шум. Неколцината възрастни се бяха

излегнали на шезлонгите в ъглите и ловяха оскъдната топлина на януарското слънце.

Барът беше празен, с изключение на двама мъже, които не бързаха да свършат с обяда си. Барманът и аз си кимнахме. Марко беше нисък, пъргав, мургав човек с червено сако. Той мрачно призна, че Ник е бил там.

— В интерес на истината аз го накарах да си тръгне.

— Много ли пи?

— Не, тук не. Сервирах му две малки уискита, за това не можете да ме съдите. Какво е станало, да не е катастрофирал с колата?

— Надявам се, че не. Искам да го намеря, преди да е станала някоя злополука. Знаете ли къде отиде?

— Не, но ще ви кажа, че беше в отвратително настроение. Когато отказах да му сервирам трета чаша, налетя на бой. Наложих се да му покажа щеката си. — Марко посегна под тезгяха и ми я показа отрязан с трион дебел край на билиардна щека, дълъг около шестдесет сантиметра. — Неприятно ми беше да я размахвам пред член на клуба, но имаше пистолет и гледах да го разкарам бързо оттук. Ако беше някой друг, щях да извикам шерифа.

— Имал е пистолет? — обади се Бети с тих, тъничък гласен.

— Да, беше в джоба на сакоето му. Не го извади, но такъв голям и тежък пистолет не може да се скрие. — Той се наведе през бара и се вгледа с любопитство в Бети. — Изобщо какво става с него, мис Тротуел? Никога досега не се е държал така.

— Има неприятности — рече тя.

— Има ли русата мадама нещо общо с неприятностите му? Налива се като бъчва без дъно. Не трябваше да налива и него.

— Познаваш ли я, Марко?

— Не, но ми прилича на такава, дето все се забърква в нещо. Не знам защо се е захванал с нея.

Бети тръгна към вратата, но отново се обърна към Марко.

— Защо не му взе пистолета?

— Не си играя с пистолети, мис. Не е по моята част.

Върнахме се на паркинга при двуместната кола на Бети. Клубът се намираше до скалисто заливче на Тихия океан и долових дъх на море. Беше суров, печален мирис, който ми напомни мястото, където открих Сидни Хароу.

Двамата с Бети бяхме мълчаливи и замислени, докато тя управляваше колата нагоре по хълма към мотел „Монтевиста“. Младежът на рецепцията ме позна.

— Идвате тъкмо навреме, ако търсите мисис Траск. Готви се да си тръгва.

— Каза ли защо?

— Мисля, че е получила лоши вести. Трябва да е нещо сериозно, защото дори не възрази, когато включих в сметката ѝ един ден повече. Обикновено вдигат скандали.

Минах през дъбовата горичка и почуках на рамката с мрежа, поставена на входа на бунгалото. Вътрешната врата беше отворена и Джийн Траск се обади от спалнята.

— Багажът ми е готов, ако сте дошли за него.

Прекоших хола и влязох в спалнята. Жената седеше пред тоалетката и с несигурна ръка червеше устните си.

Очите ни се срещнаха в огледалото. Ръката ѝ потрепери и изписа алена клоунска уста около истинската. Обърна се и тромаво се изправи, като събори табуретката.

— За багажа ми ли ви пращат?

— Не. Но ще го изнеса с удоволствие. — Вдигнах еднаквите сини чанти. Бяха съвсем леки.

— Оставете ги — рече тя. — Кой сте вие всъщност?

Настроена бе да се бои от всеки и от всичко. Изглеждаше толкова уплашена, че част от страха ѝ пропълзя и у мен. Кървавочервените ѝ устни ме ужасяваха. Смразяващ смях гърчеше стомаха ми.

— Питам за вас в администрацията — каза тя. — Казаха ми, че нямат охрана на мотела. Тъй че какво правите тук?

— В момента търся Ник Чалмърс. Да не губим време в празни приказки. Сигурно знаете, че се намира в тежко емоционално състояние.

Тя отговори, сякаш се радваше, че има с кого да поприказва.

— Разбира се. Говори за самоубийство. Реших, че чашка-две ще му помогнат, но само влошиха работата.

— Къде се намира сега?

— Накарах го да ми обещае, че ще се прибере вкъщи да си отспи. Обеща.

— Вкъщи значи в апартамента, така ли?

— Предполагам.

— Много сте уклончива, мисис Траск.

— Това е умишлено. По-безболезнено е — добави тя иронично.

— Защо се интересувате толкова от Ник?

— Не е ваша работа и не искам нищо от вас. — Тя повиши глас, окуражена от собствения си гняв. Но ясно доловимите трели на страха продължаваха да кънтят в него.

— От какво се боите толкова, мисис Траск?

— Снощи са пречукали Сидни Хароу. — Гласът ѝ предрезгавя от страх. — Сигурно вече знаете.

— А вие откъде научихте?

— Ник ми каза. Съжالياвам, че разбутах това змийско гнездо.

— Той ли е убил Сидни?

— Мисля, че сам не знае, толкова е откачил в момента. И няма да чакам да разбере това.

— Къде отивате?

Отказа да отговори.

Върнах се при Бети и ѝ съобщих какво съм научил, по-точно част от него. Решихме да отидем с двете коли до студентското градче. Моята беше точно където очаквах да я видя, пред мотел „Сънсет“. Под чистачката имаше квитанция за паркинга.

Помъчих се да следвам колата на Бети, но тя караше твърде бързо, на правите участъци вдигаше над сто.

Когато стигнах на паркинга пред Кеймбридж Армс, тя ме чакаше. Изтича до мен.

— Тук е. Поне колата му е тук. — Тя посочи синия спортен автомобил, до който беше паркирала.

Приближих се и пипнах капака на мотора. Беше топъл. Ключът висеше на таблото.

— Останете тук — рекох аз.

— Не. Ако започне да буйства... искам да кажа, че ще е покротък, ако съм там.

— Това е идея.

Качихме се заедно с асансьора. Бети почука на вратата на Ник и извика името му.

— Ник, аз съм, Бети.

Последва дълго мълчание, изпълнено е очакване. Бети почука отново. Вратата рязко се отвори. Тя неволно пристъпи в стаята и се озова с лице до гърдите на Ник. Той я прегърна с една ръка, а с другата насочи в стомаха ми голям пистолет.

Не можех да видя очите му, защото бяха скрити от черни прилепнали очила, които контрастираха с бледото му лице. Разрошената му коса падаше на челото. Носеше мръсна бяла риза. Умът ми машинално регистрираше всичко това, сякаш можех с нещо да обогатя последния си поглед към този свят. Изпитвах повече негодувание, отколкото страх. Не ме блазнеше идеята да умра без причина от ръката на объркан, поизрасъл на бой хлапак, когото дори не познавах.

— Хвърли го — казах аз делово.

— Кой сте вие да ми заповядвате?

— Хайде, хайде, Ник — обади се Бети.

Тя се приближи до него, като се стараеше да отвлече вниманието му с тялото си. Дясната ѝ ръка се плъзва около кръста му, бедрото ѝ се притисна към краката му. Повдигна лявата си ръка, сякаш се канеше да я обвие около врата му. Вместо това рязко перна китката му. Сега пистолетът сочеше пода. Хвърлих се към Ник и му го изтръгнах.

— По дяволите! — извика той. — Вървете и двамата по дяволите!

От отсрещния апартамент се обади някакво момче с тънък глас, може и да беше момиче е дебел глас.

— Какво става?

— Посвещаване в рицарско звание — отговорих аз.

Ник се изскубна от Бети и замахна към лицето ми. Отдръпнах се и оставих юмрука му да мине покрай мен. После наведох глава и го блъснах в хола. Бети затвори вратата и се облегна на нея. Беше се зачервила и дишаше тежко, с отворена уста. Налетя към мен. Гмурнах се под юмруците му и го ударих в слънчевия сплит. Той се смъкна на пода, като се мъчеше да си поеме въздух. Завъртях барабана на пистолета му, колт-45.

Един куршум беше изстрелян. Извадих черното си тефтерче и записах номера му.

Бети застана между нас.

— Не трябваше да го удряте.

— Трябваше. Ще му мине.

Тя коленичи до него и докосна лицето му с ръка. Той се извърна от нея. Звучите, които издаваше в опитите да си поеме дъх, постепенно затихваха. Седна и опря гръб на канапето.

Клекнах срещу него и му показах пистолета.

— Откъде го имаш, Ник?

— Не съм длъжен да ви отговарям. Не можете да ме принудите да давам показания срещу себе си.

Гласът му имаше особен, нечовешки тон, сякаш звучеше от пуснат обратно магнетофонен запис. Не можах да разгадая какво значи това. Очите му бяха напълно скрити зад тъмните, очила.

— Не съм полицаи, Ник, ако от туй се боиш.

— Не ме интересува какъв сте.

— Аз съм частен детектив и защитавам твоите интереси — опитах отново. — Но не ми е съвсем ясно какви са те. Искаш ли да говориш за това?

Той заклати глава като разглезено дете, мятеше я рязко наляво-надясно, докато косата му падна върху лицето, а на мен ми се замрежиха очите.

— Моля те, недей, Николъс. Ще те заболи вратът. — Гласът на Бети беше изпълнен с мъка. Тя оправи косата му с пръсти. Той стоеше напълно неподвижен. — Дай да те видя — продължи тя.

Махна черните му очила. Той понечи да ги грабне, но тя ги задържа на разстояние от него. Очите му бяха черни и блестящи като течен асфалт. Изглежда, водеха някакъв странен собствен живот погледите навътре към самия него и навън към света се редуваха и отразяваха смяната на тревога с агресивност. Разбрах защо носи очилата — искаше да скрие тъжните си променливи очи. Покри ги с ръце и занаднича между пръстите си.

— Ник, моля те недей. — Момичето отново коленичи до него. — Какво се е случило? Хайде, кажи ми, какво е станало?

— Не. Вече няма да ме обичаш.

— За нищо на света няма да спра да те обичам.

— Дори ако съм убил някого? — попита той, без да сваля ръце от лицето си.

— Убил ли си някого? — обадох се аз.

Той кимна бавно, само веднъж, и остана с наведена глава, и скрито лице.

— С този пистолет ли?

Ник рязко кимна в потвърждение.

— Не е в състояние да говори — намеси се Бети. — Не бива да го насилвате.

— Струва ми се, че иска да се разтовари. Как смятате, защо ви се обади от клуба?

— Да се сбогува.

— Но да се разтовари е по-добре, отколкото да се сбогува, нали?

— Не знам — отвърна тя сдържано. — Не знам колко мога да понеса.

— Откъде взе пистолета? — обърнах се отново към Ник.

— Беше в колата му.

— В колата на Сидни Хароу?

Той махна ръце от лицето си. Очите му бяха объркани и уплашени.

— Да. В неговата.

— В колата ли го застреля?

Лицето му се сгърчи като на изплашено бебе, готово да заплаче.

— Не помня. — Той се удари с юмрук по челото. След това още веднъж по устата.

— Мъчите го — намеси се момичето. — Не виждате ли, че е болен?

— Спрете да го глезите. Той си има майка за това.

Главата му стреснато отскочи.

— Не бива да казвате на майка ми. Нито на баща ми. Татко ще ме убие.

Не му обещах нищо. Родителите му трябваше да научат.

— Щеше да ми кажеш къде го застреля, Ник.

— Да. Сега си спомням. Отидох в нощното свърталище на скитниците в края на булевард Оушън. Някой беше оставил да гори огън и ние седнахме до него. Искаше от мен да извърша нещо лошо. — Гласът му беше по детски наивен. — Взех пистолета му и го застрелях.

Смръщи отново лице в бебешка гримаса, която скри очите му. Започна да хлипа и да стене без сълзи! Беше тягостна гледка.

Бети го прегърна. В паузите между звуците, които издаваше, успях да попитам:

— Имал е подобни припадъци и преди, нали?

— Не толкова тежки.

— Вкъщи ли е лежал или в болница?

— Вкъщи. — Тя се обърна към Ник. — Ще се прибереш ли с мен у дома?

Той изломоти нещо, което би могло да бъде и „да“. Обадох се у Чалмърсови. На телефона беше прислужникът Емилио. Той извика Айрини Чалмърс.

— Обажда се Арчър. Намирам се със сина ви в апартамента му. Не е много добре и ще го доведе у вас.

— Болен ли е?

— Душевно. Говори за самоубийство.

— Ще се свържа с психиатъра му — рече тя. — Доктор Смидърам.

— Мъжът ви там ли е?

— В градината е. Искате ли да говорите с него?

— Не е необходимо. Но трябва да го подготвите.

— Ще можете ли да се справите с Ник?

— Мисля, че да. С мен е Бети Тротуел.

Преди да тръгнем, се обадох в Бюрото за криминални разследвания в Сакраменто. Дадох номера на пистолета на един познат, Рой Снайдър. Обеща ми, че ще се помъчи да издири името на първоначалния му собственик. Когато слязохме долу при колата ми, заключих пистолета в куфарчето си за веществени доказателства и го сложих в багажника.

ОСМА ГЛАВА

Тръгнахме с моята кола. Бети караше, а Ник седеше отпред между нас. През целия път не проговори и не помръдна. Когато спряхме пред дома на родителите му, той ме замоли да не го карам да влиза. Наложих се да употребя малко сила, за да го измъкна от колата. Хванах го над лакътя и го поведох през двора. Бети вървеше от дясната му страна. Младежът вървеше с неохота, сякаш се канехме да го изправим пред бялата стена и да го екзекутираме.

— Ник! Как си?

— Добре съм — отвърна той с магнетофонния си глас.

Докато влизахме в приемната, тя се обърна към мен.

— Налага ли се да говорите с мъжа ми?

— Да. Помолих ви да го подготвите.

— Не успях — рече тя. — Ще трябва да му кажете сам. В градината е.

— А психиатърът?

— Доктор Смидърман е зает с пациент, но скоро ще дойде.

— Най-добре повикайте и Джон Тротуел — казах аз. — Случаят има и юридическа страна.

Оставих Ник с двете жени в дневната. Бети беше сериозна и притихнала, сякаш тъмната красота на Айрини Чалмърс хвърляше студена сянка върху нея.

Чалмърс беше в оградената с висока стена градина и работеше между растенията. В чистите си избелели джинси изглеждаше слаб, почти крехък. Окопаваше енергично с мотика някакви храсти, окастрени за зимата, прилични на мъртви трънливи пръчки. Погледна рязко нагоре към мен, бавно се изправи и заби лопатата отвесно в пръстта. Гръцки и римски статуи се възправяха около нас като нудисти с надупчени от безжалостното време тела.

— Разбрахме се, мисля, че флорентинската кутия не е застрахована — произнесе хладно Чалмърс.

— Не бих могъл да знам това, мистър Чалмърс. Не работя в застрахователна фирма.

Той леко пребледня и застана нащрек.

— Но вие сам ми го казахте.

— Беше идея на жена ви. Аз съм частен детектив. Джон Тротуел ме ангажира от името на жена ви.

— Тогава най-добре ще е да ви освободи, по дяволите. — Чалмърс явно трескаво разсъждаваше. — Искате да кажете, че жена ми е говорила с Тротуел зад гърба ми?

— Постъпила е правилно. Знам, че сте загрижени за сина си, и току-що го доведох. Разхождаше се въоръжен и говореше наляво и надясно за самоубийство и убийство.

Разказах на Чалмърс какво е станало. Той се ужаси.

— Ник трябва да е обезумял...

— До известна степен е така — рекох аз. — Но не мисля, че ме излъга.

— Вярвате, че е извършил убийство?

— Убит е човек на име Сидни Хароу. Той се е спречкал с Ник. А Ник си призна, че го е застрелял.

Чалмърс леко се олюля и се подпря на мотиката с наведена глава. На темето му имаше плешивина, върху която беше прехвърлен кичур коса, сякаш да прикрие уязвимо място. Дадох си сметка, че моралните удари, които хората получават от децата си, се понасят най-тежко и се избягват най-трудно. Но Чалмърс не мислеше за себе си.

— Горкият Ник. Справяше се толкова добре. Какво се е случило?

— Може би доктор Смидърам ще може да ви обясни. Струва ми се, че е започнало със златната кутия. Очевидно Ник я е взел от сейфа ви и я е дал на една жена на име Джийн Траск.

— Никога не съм чувал за нея. И за какво ѝ е златната кутия на майка ми?

— Нямам представа. Изглежда, държи на нея.

— Говорили ли сте с тази Траск?

— Да.

— Какво е направила с писмата ми до мама?

— Не знам. Погледнах в кутията, но беше празна.

— Защо не я попитахте?

— Трудно е да се разговаря с нея. Освен това се случиха по-важни неща.

— Например?

Чалмърс огорчено ухапа мустака си.

— Научих, че е наела Сидни Хароу да дойде в Пасифик Пойнт. Очевидно са търсили баща ѝ.

Чалмърс ми хвърли озадачен поглед, който се зарея из градината и над оградата към небето.

— Какво общо има всичко това с нас?

— Страхувам се, че засега не е ясно. Имам едно предложение, което трябва да бъде одобрено от Джон Тротуел. И от вас, разбира се. Може би ще бъде правилно да предадем пистолета в полицията за балистична експертиза.

— Искате да кажете да се предадем без бой?

— Предлагам да действаме на етапи, мистър Чалмърс. Ако се окаже, че Хароу не е застрелян с пистолета на Ник, признанието му вероятно е измислица. Ако Хароу е бил убит с него, ще решим какво да предприемем.

— Ще трябва да го обсъдим с Джон Тротуел. Струва ми се, че не съм в състояние да разсъждавам ясно. — Чалмърс докосна с пръсти челото си.

— Дори ако Ник го е убил — продължих аз, — положението не е безнадеждно. Смятам, че има смекчаващи вината обстоятелства.

— Как така?

— Хароу се е държал предизвикателно. Заплашвал е Ник с пистолет, може би със същия пистолет. Това е станало онази вечер пред вашия дом, същата вечер, когато е открадната кутията.

Чалмърс ме изгледа със съмнение.

— Не виждам откъде бихте могли да знаете това.

— Имам свидетелка. — Не я назовах.

— Пистолетът у вас ли е?

— В багажника на колата ми е. Ще ви го покажа.

Влязохме в къщата и по един коридор се озовахме в приемната. Ник, майка му и Бети седяха вдървено на дивана в дневната като хора, застояли се на отдавна отшумяло празненство. Ник отново бе с тъмните очила, които приличаха на черна превръзка, поставена на очите му.

Чалмърс влезе в дневната, застана пред него и го загледа сякаш от огромна височина.

— Вярно ли е, че си убил човек?

Ник кимна тъпо.

— Съжалявам. Не исках да се прибирам у дома. Исках да свърша със себе си.

— Това са думи на страхливец — заяви Чалмърс. — Трябва да се държиш като мъж.

— Да, татко — прозвуча безнадеждният отговор.

— Ще направим за теб всичко, каквото можем. Не се отчайвай. Обещай ми, Ник.

— Обещавам, татко. Съжалявам.

Чалмърс се въртна по военному на токове и дойде при мен. Лицето му имаше стоическо изражение. И той, и Ник сигурно съзнаваха, че между тях не се бе осъществил истински контакт. Излязохме през главния вход. На тротоара Чалмърс се загледа смутено в работните си дрехи.

— Мразя да се явявам така пред хора — рече той, сякаш съседите го наблюдаваха.

Отворих багажника на колата и му показах револвера, без да го вадя от куфарчето.

— Виждали ли сте го някога?

— Не. В действителност Ник никога не е притежавал пистолет. Изпитва отвращение към всичко свързано с оръжията.

— Защо?

— Предполагам, че го е наследил от мен. Баща ми ме водеше на лов, когато бях момче. Но войната завинаги унищожи удоволствието ми от стрелбата.

— Разбрах, че доста сте повоювали.

— Кой ви каза?

— Джон Тротуел.

— Джон щеше да стори по-добре, ако си беше държал езика зад зъбите. Предпочитам да не говоря за участието си във войната. — Погледна надолу към револвера с мрачно презрение, сякаш символизираше всички форми на насилието. — Наистина ли смятате, че можем да поверим пистолета на Джон?

— А вие какво предлагате?

— Знам какво бих искал да направя. Да го заровя на три метра дълбочина и да го забравя.

— Само че ще трябва да го изравяме отново.

— Предполагам, че сте прав — промълви той.

В далечния край на Пасифик Стрийт се появи кадилакът на Джон Тротуел. Той паркира пред къщата си и забързано прекоси улицата.

Прие лошата новина за Ник, сякаш бе подготвен за нея.

— А това е пистолетът. Зареден е. — Подадох му куфарчето с ключето в ключалката. — Най-добре е вие да го съхранявате, докато решим как да постъпим. Направил съм запитване за първоначалния му собственик.

— Добре. — Той се обърна към Чалмърс. — Къде е Ник?

— Вкъщи. Очакваме доктор Смидърам.

Тротуел сложи ръка на костеливото рамо на Чалмърс.

— Съжалявам, че двамата с Айрини трябва да преживеете отново...

— Моля те. Да не говорим за това. — Чалмърс се дръпна от Тротуел. Обърна се кръгом и пое със стоическата си походка към входната врата.

Пресякох след Тротуел улицата и влязох в дома му.

Той заключи куфарчето в огнеупорна желязна каса в кабинета си.

— Радвам се, че се отървах от него — казах аз. — Не ми се щеше Лакланд да го открие у мен.

— Смятате ли, че трябва да му го предадем още днес?

— Да видим какво ще съобщят от Сакраменто за собственика. Впрочем какво искахте да кажете с това, че Чалмърс трябва да преживее всичко наново? Имал ли е Ник подобни неприятности и преди?

Тротуел не бързаше да отговори.

— Зависи какво разбирате под подобни неприятности. Досега не се е забърквал в убийство, поне аз не знам такова нещо. Но е имал един-два срина, нали така казват психиатрите? Преди, няколко години избяга и го върнаха вкъщи след издирване в национален мащаб.

— Хипи ли е бил?

— Не точно. Просто се е мъчил да се издържа сам. Когато хората на „Пинкъртънс“ накрая са го намерили на Източното крайбрежие,

разкарвал количка с напитки в един ресторант. Едва успяхме да го убедим да се върне вкъщи и да продължи образованието си.

— Как се отнася към родителите си?

— Много е привързан към майка си — рече сухо Тротуел. — Не зная доколко това е желателно. Мисля, че боготвори баща си, но чувства, че не може да се мери с него. Точно така се чувствуваше и Лари Чалмърс спрямо своя баща — съдията. Предполагам, че тези комплекси са наследствени.

— Споменахте повече от един срив — подсказах му аз.

— Така е. — Той седна срещу мен. — Това беше доста отдавна, преди четиринадесет — петнадесет години, и може би оттогава започнаха неприятностите с Ник. Доктор Смидъръм май смята така. Но не желае да обсъжда с мен този въпрос отвъд известна граница.

— Какво се е случило?

— Точно това Смидъръм не желае да обсъжда. Мисля, че Ник е бил отвлечен от някакъв сексуален маниак. Семейството му го е върнало бързо, но е бил уплашен до безумие. Няма е и осем години. Разбирате защо никой не обича да говори за това.

Исках да задам на Тротуел още няколко въпроса, но икономката почука на вратата на кабинета и я отвори.

— Чух ви като се прибрахте, мистър Тротуел. Желаете ли нещо?

— Не, благодаря, мисис Глоувър. Излизам пак. Впрочем къде е Бети?

— Не знам, сър. — Жената ми отправи обвинителен поглед.

— У Чалмърсови — обадох се аз.

Тротуел скочи на крака, цялото му тяло изразяваше недоволство.

— Това не ми харесва.

— Нищо не можеше да се направи. Тя беше с мен, когато прибрах Ник. Държа се много добре. Успя да го укроти.

Тротуел удари бедрото си с юмрук.

— Не съм я възпитал за болногледачка на психопат.

На лицето на икономката се появи ужасено изражение. Тя се отдръпна и затвори безшумно вратата.

— Ще отида и ще я прибера вкъщи — рече Тротуел. — Пропиля цялата си младост по този слабак.

— Тя не я смята за пропиляна.

— Значи сте на негова страна? — Тонът му стана враждебен.

— Не. Аз съм на страната на Бети, а вероятно и на вашата. Сега не е време да я принуждавате да взема решения.

Тротуел помисли малко и се съгласи.

— Разбира се. Прав сте.

ДЕВЕТА ГЛАВА

Преди да излезе, Тротуел натъпка лулата си и я запали. Аз останах в кабинета му да се обадя на Рой Снайдър в Сакраменто. Часовникът ми показваше пет без пет и хванах Рой точно като си тръгваше за къщи.

— Пак Арчър те безпокои. Намери ли някаква информация за собственика на колта?

— Да. Купил го е жител на Пасадина на име Ролинсън. Самюъл Ролинсън. — Снайдър ми продиктува фамилното име буква по буква. — Купил го е през септември хиляда деветстотин четиридесет и първа година и по същото време е получил разрешително за него, издадено от полицията в Пасадина. Срокът на разрешителното е изтекъл през хиляда деветстотин четиридесет и пета година. Това е всичко.

— Как е обосновал Ролинсън искането си да носи пистолет за защита при изпълнение на служебните си задължения. Бил е собственик и управител на банка. — Снайдър добави сухо: — Западната банка в Пасадина.

Поблагодарих му и набрах Информационната служба на Пасадина. Западната банка не фигурираше в указателя, но Самюъл Ролинсън го имаше. Поръчах личен разговор с Ролинсън. Обади се жена с дрезгав и топъл глас.

— Съжалявам — обясняваше тя на телефонистката. — Мистър Ролинсън не може да дойде на телефона. Артрит.

— Ще говоря с дамата — обадох се аз.

— Говорете, сър — каза телефонистката.

— На телефона е Лу Арчър. С кого разговарям?

— С мисис Шепърд. Грижа се за мистър Ролинсън.

— Болен ли е?

— Стар е — заяви тя. — Всички стареем.

— Напълно сте права, мисис Шепърд. В момента се опитвам да установя у кого е пистолетът, купен от мистър Ролинсън през хиляда

деветстотин четиридесет и първа година, колт четиридесет и пет. Ще го попитате ли какво е направил с него?

— Ще то попитам.

Тя остави слушалката за минута-две. Връзката беше лоша и чувах приглушени брътвежи и откъслечи от разговори, които се прекъсваха точно преди да доловя смисъла им.

— Искате да знае кой сте — обади се мисис Шепърд. — И с какво право го разпитвате за пистолети. — Сетне добави извинително: — Само цитирам мистър Ролинсън. Той е упорит човек.

— Аз също. Кажете му, че съм детектив. Може би с този пистолет миналата нощ е извършено престъпление.

— Къде?

— В Пасифик Пойнт.

— Навремето прекарваше летата си там — рече тя. — Ще го питам пак. — Отдалечи се и се върна. — Съжалявам, мистър Арчър, не желае да говори. Но каза, че ако искате да дойдете тук и да му обясните всичко, ще обсъди въпроса с вас.

— Кога?

— Може и довечера. Той не излиза вечер. Адресът ни е Локъст Стрийт двеста четиридесет и пет.

Казах, че ще отида веднага щом се освободя. Вече бях седнал в колата и се канех да я запаля, когато разбрах, че още не мога да тръгна. Точно пред мен беше паркиран черен кадилак с медицинска емблема. Искях да разменя няколко думи с доктор Смидърам.

Входната врата на Чалмърсови беше широко отворена, сякаш домът бе станал обект на нападение. Влязох в приемната. Тротуел стоеше с гръб към мен и спореше с едър плешивеещ мъж, който вероятно беше психиатърът. Лорънс и Айрини Чалмърс следяха спора от страни.

— Болницата не е препоръчителна — говореше Тротуел. — Не знаем какво ще говори момчето, а от болницата винаги изтича информация.

— Не и от моята клиника — заяви едрият мъж.

— Възможно е, но само възможно. Дори и да е така, ако на вас или на някой ваш служител зададат въпрос в съда, ще трябва да отговорите. За разлика от нас юристите...

Докторът прекъсна Тротуел:

— Извършил ли е Ник някакво престъпление?

— Няма да отговоря на този въпрос.

— Как мога да се грижа за пациента си, без да съм информиран?

— Разполагате с доста повече информация от мен. — Гласът на Тротуел закънтя от дълго потисканото негодувание. — Премълчавате я над петнадесет години.

— Поне признавате — рече Смидърам, — че не съм изтърчал с нея в полицията.

— Нима полицията би се заинтересувала, докторе?

— Няма да отговоря на този въпрос.

Двамата мъже се гледаха с безмълвна ярост. Лорънс Чалмърс се опита да каже нещо, но те не му обърнаха внимание.

Жена му се приближи до мен и ме дръпна настрана. Очите й блуждаеха, но в тях не личеше изненада, сякаш върху нея се бе стоварило отдавна очаквано бедствие.

— Доктор Смидърам иска да вземе Ник в клиниката. Вие как смятате?

— Съгласен съм с мистър Тротуел. Синът ви се нуждае не само от лекарски грижи, но и от юридическа защита.

— Защо? — направо попита тя.

— Твърди, че миналата нощ е убил човек и говори за това съвсем свободно.

Изчаках да възприеме факта. Реагира, сякаш го бе очаквала.

— Кой е убит?

— Човек на име Сидни Хароу. Бил е замесен в кражбата на вашата флорентинска кутия. Ник също.

— И Ник ли?

— Страхувам се, че да. Не смятам, че трябва да го пускате в клиника или болница с тези мисли в главата. От болниците винаги изтича информация, както каза Тротуел. Не можете ли да го задържите вкъщи?

— Кой ще се грижи за него?

— Вие и мъжът ви.

Тя хвърли преценяващ поглед на мъжа си.

— Може би. Не знам само дали Лари ще се справи. Макар на пръв поглед да не личи, но той е много емоционален, особено по

отношение на Ник. — Приблѳжи се към мен и ми даде възможност да усетя въздействието на тялото ѳ. — А вие, мистър Арчър?

— Какво аз?

— Не бихте ли стояли при Ник тази нощ?

— Не. — Отказът ми прозвуча твърдо и решително.

— Но ние ви плащаме все пак.

— Аз пък си изкарвам парите. Но не съм психиатрична медицинска сестра.

— Съжالياвам, че се обърнах към вас.

В гласа ѳ прозвуча язвительност. Обърна ми гръб и се отдалечи. Реших, че трябва да побързам да се измъкна от града, преди да ме е разкарала. Отидох при Джон Тротуел и му казах къде отивам и защо.

Спорът на Тротуел с доктора бе затихнал. Той ме представи на Смидърам, който любезно се ръкува с мен и ме измери с неприязън. Погледът му беше интелигентен и тревожен.

— Бих искал да ви задам няколко въпроса за Ник — казах аз.

— Нито е време, нито е място за това.

— Разбирам, докторе. Ще ви посетя утре в кабинета ви.

— Щом настоявате. А сега, с ваше разрешение, ще отида при пациента си.

Последвах го до вратата на дневната и надникнах вътре. Бети и Ник седяха на килима близо един до друг. Тя бе опряла ръка на земята и го гледаше. Ник седеше, притиснал лице към свитите си колене.

И двамата бяха неподвижни, сякаш бездиханни. Приличаха на хора, изгубени в пространството, застинали навеки в безмълвните си пози — неговата на отчаяние, нейната на обич и загриженост.

Доктор Смидърам влезе ѳ се настани до тях на пода.

ДЕСЕТА ГЛАВА

Потеглих към вътрешността на щата през Анхайм. Часът беше неподходящ и на места колоната от автомобили се гърчеше като ранена змия. Трябваша ми деветдесет минути, за да стигна от дома на Чалмърсови до къщата на Ролинсън в Пасадина.

Паркирах отпред и поседях около минута, за да се отпуснат напрегнатите ми от пътуването нерви. Къщата не се различаваше от триетажните дървени сгради в квартала, които според хронологията на Калифорния бяха направо древни. Украсяваха ги триъгълни фронтони и куполи от началото на века.

Три-четири къщи по-нататък Локъст Стрийт свършваше с бариера на черни и бели ивици. Зад нея имаше дълбоко открито дърво. От небето се спускаше здрач.

Входната врата на къщата на Ролинсън се отвори и затвори, проблесна светлина. Някаква жена прекоси верандата и заслиза по стълбите, като прескочи едно счупено стъпало.

Като наближи колата, видях, че гони шестдесетте, но се движи със самоуверената походка на много по-млада жена. Очите ѝ зад очилата бяха черни и блестящи. Кожата ѝ беше тъмна, може би с примес на индианска или негърска кръв. Носеше скромна сива рокля с шарена мексиканска престилка отгоре.

— Вие ли сте господинът, който иска да се срещне с мистър Ролинсън?

— Да. Аз съм Арчър.

— Аз съм мисис Шепърд. Той тъкмо сяда да вечеря и няма нищо против да се присъедините към него. Обича компания, когато се храни. Приготвила съм вечеря само за двама ни, но с удоволствие ще ви предложи чаша чай.

— Чаша чай ще ми дойде добре, мисис Шепърд.

Последвах я в къщата. Антрето беше внушително, ако не се вглеждаш много-много. Паркетът беше изкорубен и поддаваше под краката, а стените бяха потъмнели от петната плесен.

Трапезарията, изглеждаше по-приветлива. Масата под жълтеникавия кристален полилей, на който светеше само една крушка, беше сервирана за един човек, с лъснати сребърни прибори и чиста бяла покривка. Побелял старец с ръждивочервено официално сако се хранеше с нещо, което приличаше на говежди бульон.

Жената ме представи. Той остана лъжицата, изправи се с усмивка и ми подаде обезформена ръка.

— Моля ви, внимавайте за артритата ми. Седнете. Мисис Шепърд ще ви поднесе чашка кафе.

— Чай — поправи го тя. — Нямаме кафе. — Продължи да се върти из стаята в очакване да чуе разговора.

Очите на Ролинсън блестяха като слюда. Заговори с нетърпелива прямота:

— Предполагам, че револверът, за който се обадохте, е бил употребен незаконно?

— Възможно е. Още не знам.

— Все пак не сте дошли току-тъй чак дотук.

— В моята работа всичко трябва да се проверява.

— Разбрах, че сте частен детектив — каза той.

— Точно така.

— Кой ви е наел?

— Адвокат на име Тротуел от Пасифик Пойнт.

— Джон Тротуел?

— Да. Познавате ли го?

— Срещал съм се два-три пъти с Джон чрез негов клиент. Беше много отдавна, той беше млад, а аз на средна възраст. Оттогава трябва да са минали тридесет години. Естел умря преди двадесет и четири.

— Естел?

— Естел Чалмърс, вдовицата на съдията Чалмърс. Беше невероятна жена. — Старецът смукна устните си като дегустатор на вино.

Жената, която още се мотаеше около вратата, показва признаци на нервност.

— Всичко това е стара история, мистър Ролинсън. Господинът не се интересува от стари истории.

— Това са единствените истории, които знам — засмя се Ролинсън. — Къде е чаят, който така щедро предлагате, мисис

Шепърд? — Тя излезе и демонстративно затвори вратата. Той се обърна към мен. — Смята ме за своя собственост. Но не е така. Ако на тази възраст нямам право и на спомените си, в живота ми не остава нищо друго.

— Вашите спомени ме интересуват — казах аз, — особено за колта, който сте купили през септември хиляда деветстотин четиридесет и първа година. Вероятно с него миналата нощ е убит човек. Кой?

— Името му беше Сидни Хароу.

— Никога не съм го чувал — заяви Ролинсън, сякаш този факт поставяше под въпрос цялото съществуване на Хароу. — Мъртъв ли е?

— Да.

— И вие се опитвате да свържете неговата смърт с моя пистолет?

— Не съвсем. Той или е свързан с нея, или не е. Искам да разбера точно.

— Няма ли да го покаже балистиката?

— Възможно е. Но експертизата още не е направена.

— Тогава най-добре е да я изчакам, нали?

— Разбира се, мистър Ролинсън, особено ако сте виновен.

Той се разсмя тъй силно, че горната му изкуствена челюст се изхлузи. Бутна я обратно на място с палец и показалец. На вратата се появи мисис Шепърд с поднос.

— Защо се смеете толкова? — запита тя.

— На вас няма да ви се стори смешно, мисис Шепърд. Не ви достига чувство за хумор.

— На вас не ви достига чувство за мярка. За осемдесетгодишен старец, който е бил собственик и управител на банка... — Остави рязко подноса и той леко издрънча, сякаш довърши мисълта ѝ. — С мляко или с лимон, мистър Арчър?

— Само със захар.

Тя наля чая в две различни чаши от костен порцелан. Западналата елегантност на къщата ме караше да се чудя бедняк ли е Ролинсън или скъперник, и какво, по дяволите, е станало с банката му.

— Мистър Арчър ме подозира в убийство — рече той на жената с леко самохвалство.

Тя не видя нищо смешно в това. Тъмното ѝ лице потъмня още повече, около устата и очите ѝ се изписа мрачно изражение. Нахвърли

се яростно на Ролинсън.

— Защо тогава не му кажете истината? Много добре знаете, че дадохте пистолета на дъщеря си, помните и точната дата.

— Млъкнете.

— Няма да млъкна. Правите си шеги със себе си, но аз няма да го допусна. Умен човек сте, ама с нищо не занимавате.

Ролинсън не се ядоса. Почти съпружеската ѝ загриженост, изглежда, му доставяше удоволствие. А фактът, че премълча за пистолета, очевидно беше само игра. Разтревожената в случая беше мисис Шепърд.

— Кой е убит?

— Временно изпълняващ ролята на детектив човек на име Сидни Хароу.

— Не знам кой може да е — поклати глава тя. — Пийте си чая, докато е топъл. Да ви донеса ли парче плодов сладкиш, мистър Арчър? Има малко от Коледа.

— Не, благодаря.

— Аз искам — рече Ролинсън. — С топка сладолед.

— Нямаме сладолед.

— Има ли изобщо нещо в тази къща?

— Има достатъчно да се нахраним. Парите не стигат за повече.

Тя отново излезе от стаята, която помръкна без топлотата и енергията ѝ. Ролинсън се огледа с известно неудоволствие, сякаш усещаше хладната тежест на костите си.

— Съжалявам, че намери за уместно да ви насочи към дъщеря ми. И се надявам, че няма да я безпокоите. Безсмислено е.

— Защо?

— Вярно е, че дадох пистолета на Луиз преди хиляда деветстотин четиридесет и пета година. Но няколко години след това, по-точно през хиляда деветстотин петдесет и четвърта година, той беше откраднат от къщата ѝ. — Цитираше датите, сякаш се гордееше с паметта си. — Но това няма никакво отношение към вашия въпрос.

— Кой е откраднал пистолета?

— Как бихме могли да разберем? Къщата на дъщеря ми бе обрана.

— Но защо все пак ѝ дадохте пистолета?

— Това е стара и тъжна история — каза той. — Съпругът ѝ я изостави, нея и Джийн.

— Джийн?

— Внучката ми Джийн. Двете беззащитни жени останаха сами в къщата. Луиз поиска пистолета, за да се отбранява. — Той неочаквано се ухили. — Май се надяваше той да се върне.

— Кой да се върне?

— Мъжът ѝ. Моят безподобен зет Елдън Суейн. Ако Елдън се беше върнал, не се съмнявам, че тя щеше да го застреля. С моята благословия.

— Какво имате против зет си?

— Отличен въпрос — засмя се рязко той. — Но с ваше разрешение няма да ви отговоря.

Мисис Шепърд ни поднесе две тънки резенчета кейк. Забеляза как започнах да го нагъвам.

— Вие сте гладен. Ще ви направя сандвич.

— Не се тревожете. Отивам да вечерям.

— Няма да ме затрудни.

Вниманието ѝ към мен обезпокои Ролинсън. Той се намеси с маниера на комендант:

— Мистър Арчър иска да знае какво ми е причинил Елдън Суейн. Да му кажа ли?

— Не. Говорите твърде много, мистър Ролинсън.

— Злоупотребите на Елдън са всеизвестни.

— Вече не са. Да не се занимаваме с това. Можеше да сме много по-зле. Същото казах и на Шепърд. Ако говориш за стари неприятности, можеш и да ги съживиш.

Той реагира с ревниво раздразнение.

— Мислех, че съпругът ви живее в Сан Диего.

— Ранди Шепърд не ми е съпруг. Той ми е бивш съпруг.

— Продължавате ли да се срещате с него?

— Не мога да сторя нищо, когато идва при мен — сви рамене тя. — Старая се да не го насърчавам.

— Ето къде отивали сладоледът и кафето!

— Не е вярно. Никога не съм дала на Шепърд троха от храната ви или цент от парите ви.

— Лъжете.

— Не говорете така, мистър Ролинсън. Има неща, които не мога да изтърпя дори от вас.

Ролинсън отново изглеждаше щастлив. Цялото внимание, цялата енергия на жената бяха съсредоточени върху него.

— Трябва да тръгвам — изправих се аз.

Никой не възрази. Мисис Шепърд ме изпрати до вратата.

— Надявам се, че научихте онова, за което дойдохте.

— Отчасти. Знаете ли къде живее дъщеря му?

— Да, сър. — Даде ми друг адрес в Пасадина. — Не й казвайте, че аз съм ви го съобщила. Мисис Елдън Суейн не ме одобрява.

— Това, изглежда, не ви тревожи — казах аз. — Джийн Траск дъщеря ли е на мисис Суейн?

— Да. Само не ми казвайте, че Джийн е замесена в цялата тая история.

— Боя се, че е така.

— Колко жалко. Спомням си Джийн, беше невинно малко ангелче. Джийн и моето момиченце години наред бяха първи приятелки. После всичко рухна. — Тя се усети и прехапа устни. — Ето че и аз започнах много да говоря, само съживявам миналото.

ЕДИНАЙСЕТА ГЛАВА

Луиз Суейн живееше на бедна уличка встрани от Феър Оукс, между стария град и гетото. На ъгъла няколко деца с различни оттенъци на кожата играеха под светлината на уличната лампа, подобно на остров сред море от мрак.

На предната веранда на покритата с декоративна мазилка къщичка на мисис Суейн трепкаше бледа светлина, а до бордюра пред нея стоеше паркиран форд. Беше заключен. Осветих го отвътре с фенерчето си. Носеше регистрация на името на Джордж Траск, Бейвю Авеню 4545, Сан Диего.

Записах адреса, извадих контактното си микрофонче за подслушване и заобиколих къщичката, като следвах двете ивици бетон, които, изглежда, заместваха алеята за коли. Под ръждясал навес видях допотопен черен фолксваген със смачкан калник. Настаних се в сянката на навеса и се облегнах на стената до прозорец със спуснати щори.

Не се наложи да използвам микрофончето. В къщата кънтеше ядосаният глас на Джийн:

— Няма да се върна вече при Джордж...

— По-добре се вслушай в съвета ми и се върни при него — заговори сдържано по-възрастна жена. — Джордж все още те обича, попита ме за теб рано тази сутрин, но това няма да продължи вечно.

— Все ми е едно.

— Не бива да ти е все едно. Ако го загубиш, ще останеш сама, а не знаеш какво значи, докато не го изпиташ. Не си въобразявай, че ще дойдеш да живееш тук! — Няма да дойда дори да ме молиш на колене.

— Няма да стане — каза сухо по-възрастната жена. — Останали са ми място, пари и енергия, достатъчни единствено за мен.

— Какъв студен човек си, мамо.

— Тъй ли? Невинаги съм била такава. Двамата с баща ти ме превърнахте в това, което съм сега.

— Ти ревнуваш! — Гласът на Джийн се беше променил. Под гнева и нервността засъска нотка на удоволствие. — Ревнуваш родната си дъщеря от собствения си мъж. Сега всичко ми е ясно. Нищо чудно, че му пробута Рита Шепърд.

— Не съм му пробутвала Рита. Тя се хвърли на врата му.

— С доста солидна помощ от твоя страна, мамо. Вероятно ти си планирала всичко.

— Мисля, че ще е по-добре да спреш дотук — рече възрастната жена. — Вече си почти четиридесетгодишна и не нося отговорност за теб. Щастлива си, че имаш мъж, който те иска и може да се грижи за теб.

— Не мога да го понасям — заяви Джийн. — Нека да остана при теб. Страх ме е.

— И мен ме е страх — каза майка ѝ. — Страх ме е за теб. Пак си пила, нали?

— Попразнувах малко.

— Какво толкова имаш да празнуваш?

— Интересно ти е да научиш, нали, мамо? — Джийн млъкна за момент. — Ще ти кажа, ако много мило ме помолиш.

— Не се дръж глупаво. Ако имаш да ми казваш нещо, кажи го.

— Сега вече няма да ти кажа. — Гласът на Джийн звучеше като на дете, което се забавлява, като дразни възрастните. — Можеш да го откриеш и сама.

— Няма какво да откривам — възрази майка ѝ.

— Така ли? А какво ще речеш, ако сега ти заявя, че татко е жив?

— Възможно ли е?

— Обзалагам се — рече Джийн.

— Видяла ли си го?

— Скоро ще го видя. По следите му съм.

— Къде е?

— Това е моя малка тайна, мамо.

— Пак си въобразяваш нещо. Трябва да съм луда, за да ти вярвам...

Не чух Джийн да отговаря. Стори ми се, че двете жени са изчерпали и разговора си, и интереса си една към друга, измъкнах се от сянката под навеса и излязох на тъмната улица.

Джийн се появи на осветената веранда. Вратата се тръшна след нея. Светлината угасна. Аз я чаках до колата ѝ. Тя отскочи от мен и се спъна в изровения тротоар.

— Какво искате?

— Дайте ми златната кутия, Джийн. Тя не е ваша.

— Моя е. Тя е стара семейна реликва.

— Хайде де!

— Вярно е — настоя тя. — Кутията беше на баба ми Ролинсън. Тя обещавахе да ми я завещае. И ето че сега е у мен.

Почти ѝ повярвах...

— Няма полза. Колкото повече говори човек, толкова по го боли.

Лицето ѝ бе мрачно, а видът ѝ размъкнат. Създаваше особено впечатление, сякаш беше призрак или неясна проекция на истинската Джийн Траск, сякаш усещаше у себе си студена, подобна на вакуум празнота.

— Каква е мъката ви, Джийн?

— Тя е в целия ми живот. — Притисна гърдите си с разтреперани пръсти, сякаш болката ѝ напираше през тях. — Татко избяга в Мексико с Рита. Не ми е изпратил една-единствена честитка, дори за рождените ми дни.

— На колко години бяхте тогава?

— На шестнадесет. И оттогава в живота ми няма радост.

— Жив ли е баща ви?

— Мисля, че да. Ник Чалмърс ми каза, че го е видял в Пасифик Пойнт.

— Къде в Пасифик Пойнт?

— Около железопътния склад. Било е много отдавна. Ник е бил дете. Но позна татко по снимката.

— Какво общо има Ник с това?

— Той е свидетел, че татко е жив. — Гласът ѝ повиши тона и амплитудата си, сякаш говореше не на мен, а на жената в къщата. — Защо да не е жив? Трябва да е бил само на... чакайте да сметна, аз съм на тридесет и девет, а татко е бил на двадесет и четири, когато съм се родила.

— Това прави шестдесет и три.

— А шестдесет и три години не са старост особено в наше време. Винаги е бил младолик. Можеше да плува и танцува като никой

друг. Люлееше ме на коляното си.

Думите ѝ звучаха, сякаш ги повтаряше от детинство. Мисълта ѝ се носеше в потока от спомени, които против волята ѝ я завличаха през някакво подземно русло към гърмящ водопад.

— Ще намеря баща си — заяви тя. — Ще го намеря жив или мъртъв. Ако е жив, ще му готвя, ще се грижа за дома му и ще бъда щастлива от всякога. А ако е мъртъв, ще отида на гроба му и знаете ли какво ще сторя? Ще се свия там, долу, до него и ще заспя завинаги.

Тя отключи колата и потегли, като зави на юг по булеварда. Може би трябваше да я последвам, но не го направих.

ДВАНАЙСЕТА ГЛАВА

Почуках на входната врата на къщичката. След известно време лампата на верандата светна над главата ми. Сетне вратата се откря около десет сантиметра — отвътре имаше верига.

През отвора в мен се вираше жена със сивееща коса. Лицето ѝ имаше сурово изражение, сякаш отново очакваше да види дъщеря си. Атмосферата около нея още беше наелектризирана.

— Какво има?

— Току-що разговарях с баща ви — казах аз. — За пистолета, който е купил през хиляда деветстотин четиридесет и първа година.

— Не знам за никакъв пистолет.

— Не сте ли мисис Елдън Суейн?

— Луиз Ролинсън Суейн — поправи ме тя. И веднага попита: — Да няма новини за съпруга ми?

— Възможно е. Може ли да поговорим вътре? Аз съм частен детектив.

Подадох ѝ разрешителното си през пролуката. Тя го огледа внимателно и само дето не го опита със зъби. Накрая ми го върна.

— За кого работите, мистър Арчър?

— За един адвокат от Пасифик Пойнт на име Джон Тротуел. Разследвам две свързани престъпления — кражба и убийство. — Не си направих труда да добавя, че дъщеря ѝ е замесена в едното, а може би и в двете престъпления.

Пусна ме вътре. Стаята беше малка и бедно обзаведена. Както у Ролинсън, така и тук се виждаха реликви от по-добри дни. На полицата над газовата печка овчар и овчарка от дрезденски порцелан си разменяха влюбени погледи. Малък персийски килим застилаше облегалката на канапето, докато на пода имаше износена рогозка. Срещу канапето бе поставен телевизор с електрически часовник отгоре, а до него — масичка за телефон с чекмедже. Всичко беше чисто и излъскано, но в стаята витаеше, някакъв дъх на плесен,

някаква разруха, сякаш и тя, и обитателката ѝ не бяха вдишвали чист въздух дълго време.

Мисис Суейн не ме покани да седна. Стоеше срещу мен — масивна като дъщеря си жена, със същите едри и привлекателни черти.

— Кой е убит?

— Ще ви обясня, мисис Суейн. Най-напред исках да ви попитам за една открадната кутия. Флорентинска златна кутия с класически фигури на мъж и жена върху капака.

— Майка ми имаше такава — рече тя. — Държеше в нея бижутата си. Така и не разбрах къде изчезна след смъртта ѝ. — Очите ѝ заблестяха от зареяните ѝ в миналото мисли. — За какво става дума? Да не би Елдън да се е обадил?

— Не знам.

— Казахте „възможно е“.

— Не искам да отхвърлям нито една възможност. Всъщност дойдох тук да поговорим за пистолета, който ви е дал вашият баща. Но ще говорим за каквото желаете.

— Не желая да обсъждам нищо. — Но след секунда ме попита — Какво ви каза баща ми?

— Просто, че ви е дал колта да се защитавате, след като мъжът ви си е отишъл. Годината, която посочи, беше хиляда деветстотин четиридесет и пета.

— Това е съвсем вярно — рече тя предпазливо. — А спомена ли при какви обстоятелства ме напусна Елдън?

Подхвърлих стръвта внимателно.

— Мисис Шепърд не му разреши.

Клъвна.

— Нима мисис Шепърд присъстваше на разговора ви?

— Влизаше и излизаше от трапезарията.

— Естествено. И какво друго каза баща ми пред нея?

— Не си спомням дали точно това беше казано пред нея. Но ми разправи как къщата ви е била обрана през хиляда деветстотин петдесет и четвърта година, когато е бил взет и колтът.

— Разбирам. — Огледа стаята, сякаш да види дали е в тон с цялата история.

— Тук ли стана? — попитах аз. Тя кимна. — Заловиха ли крадеца?

— Не знам. Не вярвам.

— Съобщихте ли за кражбата в полицията?

— Не помня. — Не можеше да лъже добре и сви устни от отвращение към себе си. — Това важно ли е?

— Опитвам се да издиря последния притежател на пистолета. Мисис Суейн, ако имате някаква представа кой е бил крадецът... — Оставих изречението си недовършено и хвърлих поглед към електрическия часовник. Беше осем и половина. — Преди около двадесет часа с този пистолет може би е бил убит човек. Човек на име Сидни Хароу.

Името ѝ беше познато. Цялото ѝ лице откликна на него и го задържа. След секунда заговори.

— Джийн не спомена за това. Нищо чудно, че беше уплашена. — Мисис Суейн закърши ръце и се отдалечи от мен, доколкото ѝ позволяваше стаята. — Нима подозирате, че Елдън е убил Сидни Хароу?

— Възможно е. Той ли взе пистолета през хиляда деветстотин петдесет и четвърта година?

— Да, той. — Говореше с наведена глава и извърнато лице, сякаш се намираще под напора на бурен вятър. — Не исках да казвам на баща ми, че Елдън се е върнал и че съм го виждала. Затова излъгах, че е имало обир.

— Защо изобщо е трябвало да му казвате?

— Защото още на другата сутрин ми поиска пистолета. Сигурно беше чул, че Елдън е в града и е възнамерявал сам да го застреля. Но той вече беше у Елдън. Каква ирония, нали?

— Как получи Елдън пистолета? Вие ли му го дадохте?

— Не. Не бих направила такова нещо. Държах го най-отдолу в чекмеджето под телефона. — Очите ѝ се преместиха върху масичката. — Когато Елдън почука на вратата, аз го извадих. Подозирах, че е той, чуването беше характерно, отривисто. Типично за него. Беше способен да се върне тук след девет години, прекарани в Мексико с онова момиче, след всички ужасни неща, които причини на мен и на семейството ми. И очакваше усмихнато да махна с ръка на миналото и пак да го оставя да ни хвърля прах в очите както навремето. — Тя погледна към вратата. — Тогава нямах верига, сложих я на другия ден. Вратата не беше заключена и Елдън влезе с усмивка и с името ми на

уста. Исках да го застрелям, но не можах да дръпна спусъка на пистолета. Той бързо се приближи и ми го взе.

Мисис Суейн седна, сякаш силите ѝ се бяха изчерпали. Облегна се на персийския килим. Аз седнах внимателно до нея.

— И какво стана после?

— Точно каквото можеше да се очаква от Елдън. Отрече всичко. Не бил вземал парите. Не бил ходил в Мексико с момичето. Избягал, защото бил несправедливо обвинен и живеел в най-строго безбрачие. Дори твърдеше, че семейството ми му е задължено, тъй като баща ми публично го нарекъл мошеник и опетнил репутацията му.

— Какво се предполагаше, че е направил?

— Няма място за предположения. Той беше касиер в банката на баща ми и присвои над половин милион долара. Нима татко не ви каза?

— Не, не ми каза. Кога се случи това?

— На първи юли хиляда деветстотин четиридесет и трета година, най-черния ден в живота ми. Той разори банката на баща ми и ме продаде в робство.

— Не ви разбирам, мисис Суейн.

— Нима? — Тя почука коляното си с юмрук като съдия, който призовава към ред. — През пролетта на хиляда деветстотин четиридесет и пета година живеех в голяма къща в Сан Марино. Преди края на лятото трябваше да се преместя тук. Двете с Джийн можехме да отидем да живеем при баща ми, на Локъст Стрийт, но не исках аз съм под един покрив с мисис Шепърд. Това означаваше, че трябва да си намеря работа. Единственото нещо, което можех да правя добре, бе да шия. И вече над двадесет години рекламирам шевни машини. Ето какво наричам аз робство. — Юмрукът ѝ върху коляното се сви. — Елдън ми отне всичко хубаво в живота, а после се опита да го отрече.

— Съжалявам.

— И аз. Съжалявам, че не го застрелях. Ако имах друга възможност... — Пое дълбоко дъх и го изпусна като въздишка.

— Нямаше да ви помогне, мисис Суейн. А има и по-лоши места от тази къща. Например женският затвор в Корона.

— Знам. Само си говоря така. — Наклони се оживено към мен. — Кажете ми, вярно ли е, че са видели Елдън в Пасифик Пойнт?

— Не знам.

— Питам ви, защото Джийн твърди, че е попаднала на следите му. Затова нае оня Хароу.

— Познавахте ли го?

— Джийн го доведе миналата седмица. Не ми направи добро впечатление. Но тя винаги си е била импулсивна с мъжете. А сега вие твърдите, че е мъртъв.

— Да.

— Застрелян е с пистолета, който Елдън взе от мен — изрече тя драматично. — Трябва да знаете, че Елдън е способен да убие, ако се наложи. Би убил всеки, който се опита да го върне тук и да го вкара в затвора.

— Но Джийн не е имала това предвид.

— Знам. Тя боготвори спомена за него по най-глупав начин. Но Сидни Хароу може да е имал други намерения. Стори ми се типичен негодник. А не забравяйте, че Елдън притежаваше купища пари, над половин милион.

— Ако ги е запазил.

— Не познавате Елдън — усмихна се яростно тя. — Той не би пилял пари. Парите са всичко, което искаше от живота. Стремеше се към тях хладнокръвно и методично. Банковите експерти казаха, че е подготвял кражбата повече от година. А когато е отишъл в Мексико, сигурно ги е вложил с десет процента лихва.

Слушах я, без да ѝ вярвам напълно. Според собствените ѝ думи не беше виждала мъжа си от хиляда деветстотин петдесет и четвърта година. Оценката ѝ за него беше прибързана и несигурна, присъща на изпълнен с фантазии ум. Една жена би могла да си въобразява какво ли не в течение на двадесет години по време на демонстрациите на шевни машини.

— Омъжена ли сте още за него, мисис Суейн?

— Да. Може да е получил развод в Мексико, но не съм чула такова нещо. Все още живее в грях с оная Шепърд. Точно това искам и аз.

— Говорите за дъщерята на мисис Шепърд?

— Да. Взemi едната, че удари другата. Приех Рита Шепърд в дома си и се отнасях към нея като към собствена дъщеря. А тя ми отне съпруга.

— Коя кражба стана най-напред?

Тя се обърна за миг. Сетне челото ѝ се проясни.

— Разбирам какво имате предвид. Да, Елдън се беше захванал с Рита, преди да открадне парите. Усетих ги от самото начало. Беше по време на едно плувно празненство вкъщи. Когато живеехме в Сан Марино, имахме дванадесетметров басейн. — Гласът ѝ съвсем притихна. — Нямам сили да си спомням за миналото.

През последния час тя изживя много тежки мигове и съзнавах, че аз също имах вина за това. Станах, за да се сбогувам, и ѝ поблагодарих. Тя обаче ме задържа. Изправи се тежко.

— Детективите извършват ли понякога услуги срещу евентуално бъдещо възнаграждение?

— Какво имате предвид?

— Нямам пари да ви платя. Но ако успея да си върна част от парите, които взе Елдън... — Думите ѝ увиснаха във въздуха, изпълнени с надежда и безнадеждност. — Ще бъдем отново богати — рече тя с приглушен, молитвен глас. — И разбира се, тогава ще ви възнаградя щедро.

— Сигурен съм в това. — Устремих се към вратата. — Ще си отворям очите за мъжа ви.

— Знаете ли как изглежда?

— Не.

— Почакайте, ще ви донеса негова снимка, ако дъщеря ми е оставила поне една.

Влезе в задната стая, където я чух да вдига и тътри разни предмети. Когато се върна, носеше в ръка прашна снимка, а на бузата си имаше черно петно, сякаш излизаше от мина.

— Джийн прибра всичките ми хубави семейни снимки, всичките ми албуми от Сан Марино — оплака се тя. — Като момиче, седеше и ги разглеждаше, както другите момичета четат филмови списания. Джордж ми каза, Джордж е мъжът ѝ, че още гледа вкъщи филмчетата, които сами си снимахме в Сан Марино.

Взех снимката — около тридесет и пет годишен мъж с руса коса и нагли очи. Приличаше на човека, чиято снимка капитан Лакланд бе открил у Сидни Хароу. Но не беше достатъчно ясна, за да съм абсолютно сигурен.

ТРИНАЙСЕТА ГЛАВА

Вечерях в Пасадина и се прибрах вкъщи, в западен Лос Анджелис. Въздухът в апартамента ми на втория етаж беше топъл и застоял. Отворих прозореца, взех бутилка бира и седнах с нея в полумрака на дневната.

Живеех в тих квартал, отдалечен от главните улици. И въпреки това чувах бръмченето им — приглушено и привично, подобно на пулса ми.

От време на време по улицата минаваха коли и хвърляха мимолетни светли петна по тавана. Случаят, по който работех, изглеждаше неуловим като тези светлини и далечното бучене на града. Неговите очертания и смисъл се променяха. Винаги ставаше така в течение на работата. В центъра беше изплувал Елдън Суейн, а заедно с него и цялото му семейство. Ако беше жив, можеше да даде някои от необходимите ми отговори. Ако беше мъртъв, трябваше да ми ги дадат хората, които познаваха живота му.

Запалих осветлението, извадих черното си тефтерче и взех да пиша:

„Колтът, който взех от Ник Чалмърс, е купен през септември хиляда деветстотин четиридесет и първа година от Самюъл Ролинсън, собственик на Западната банка в Пасадина. Около първи юли хиляда деветстотин четиридесет и пета година той го е дал на дъщеря си Луиз Суейн. Съпругът ѝ Елдън, касиер на банката, малко преди това е присвоил над половин милион и е разорил банката.

Избягал е, вероятно в Мексико, с Рита Шепърд, дъщеря на икономката на Ролинсън и навремето «най-добрата приятелка» на собствената му дъщеря Джийн. Елдън Суейн се е появил в дома на жена си през хиляда

деветстотин петдесет и четвърта година и е взел колта от нея.

Как е попаднал от Суейн у Ник Чалмърс? Чрез Сидни Хароу или чрез други хора?

Забел.: Сан Диего. Там е живял Хароу, там живеят? Джийн, дъщерята на Суейн, със съпруга си Джордж Траск, както и бившият съпруг на мисис Шепърд.“

Когато свърших да пиша, приближаваше полунощ.

Обадих се в дома на Джон Тротуел в Пасифик Пойнт и по негово искане му прочетох два пъти бележките си. Казах му, че може би ще е най-добре да предаде пистолета на Лакланд за експертиза. Тротуел каза, че вече го е дал.

Легнах си.

Събуди ме телефонът. Часовникът показваше седем сутринта. Вдигнах слушалката и с пресъхнала уста произнесох името си.

— Говори капитан Лакланд. Знам, че ви се обаждам рано, но цяла нощ бях на крак, следих експертизата на револвера, който сте предали на адвокатата си.

— Мистър Тротуел не ми е адвокат.

— Но говори от ваше име. Все пак при съществуващите обстоятелства това не е достатъчно.

— Какви обстоятелства?

— Не обичам да обсъждам веществени доказателства по телефона. Възможно ли ви е след един час да бъдете в участъка?

— Мога да опитам.

Пропуснах закуската и влязох в кабинета на Лакланд в осем без две минути според електронния стенен часовник. Капитанът рязко ми кимна. Очите му бяха хлътнали още по-дълбоко. По лицето му беше набола лъскава побеляла четина като бодлива тел, израснала от стоманена сърцевина. Бюрото му бе отрупано със снимки. Най-горната беше увеличена микроснимка на два куршума. Лакланд ми посочи твърдия стол срещу себе си.

— Време е да обединим усилията си.

— Да, но го казвате с тон, сякаш ме предизвиквате на двубой.

Лакланд не се усмихна.

— Не съм в настроение за остроумия. Искам да знам откъде сте взели този пистолет. — Внезапно насочи към мен пистолета, на който имаше табелка, закрепена с тел.

— Не мога да ви кажа. Законът ми дава право.

— Какво разбирате вие от закони?

— Работя под ръководството на добър адвокат. Възприел съм неговото тълкуване.

— А аз не съм.

— Трябва да ви е ясно, капитане, че имам желание да ви съдействам, доколкото мога. Фактът, че пистолетът е у вас, го доказва.

— Ще бъде истинско доказателство, ако ми кажете откъде сте го взели.

— Не мога.

— Ще промените ли решението си, ако аз ви кажа?

— Съмнявам се. Опитайте все пак.

— Знае се, че вчера Ник Чалмърс е носил пистолет. Имам свидетел. Друг свидетел го е видял в околностите на мотел „Сънсет“ приблизително по времето, когато е бил убит Хароу.

Гласът на Лакланд беше сух и официален, сякаш вече даваше показания на процеса срещу Ник. Докато говореше, ме гледаше в очите. Стараех се те да изглеждат безизразни и студени като неговите.

— Нямам какво да кажа — рекох аз.

— Ще трябва да дадете отговор в съда.

— Съмнявам се. Освен това не сме в съда.

— Може да се озовем там по-скоро, отколкото предполагате. В момента имам достатъчно материали за съставяне на обвинителен акт. — Той удари купчината снимки на бюрото си. — Имам неоспорими доказателства, че Хароу е убит с този пистолет. Патроните, които изстреляхме от него при експертизата, точно съвпадат с куршума, изваден от мозъка му. Искате ли да погледнете?

Разгледах внимателно микроснимките. Не бях експерт по балистика, но видях, че куршумите съвпадат. Уликите против Ник се трупаха. Бяха дори твърде много. Редом с тях признанието на Ник, че е убил Хароу в свърталището на скитници, изглеждаше все по-нереално.

— Не си губите времето напразно, капитане.

Комплиментът ми не зарадва Лакланд.

— Бих искал да е така. Занимавам се с този случай от петнадесет години почти без резултат. — Загледа ме втренчено и изпитателно. — Всъщност знаете ли, бихте могли да ми помогнете. Обичам съдействието, както всеки човек.

— Аз също. Не разбрах какво искахте да кажете с тези петнадесет години.

— И аз бих искал да го разбера. — Той отмести микроснимките и извади от плика, който ми беше показал вчера, някакви други снимки. — Вижте.

Първата снимка беше изрезката, която вече бях видял. От нея наистина гледаше Елдън Суейн и от двете му страни се виждаха рокли на момичета, но самите момичета бяха изрязани.

— Познавате ли го?

— Може би.

— Или го познавате, или не го познавате — отрязва Лакланд.

Нямаше смисъл да крия от него. Лакланд щеше да проследи пистолета до Самюъл Ролинсън, ако вече не го бе сторил. Оттам до зетя на Ролинсън имаше само една крачка.

— Името му е Елдън Суейн — казах аз. — Живял е в Пасадина.

Лакланд се усмихна и кимна като учител, чиито изоставаш ученик най-сетне показва напредък. Извади от плика друга снимка. Беше направена със светкавица и показваше умореното лице на заспал мъж. Примигнах и видях, че заспалият е мъртъв.

— А този? — попита Лакланд.

Косата на мъжа беше силно прошарена. По обгореното му от безмилостното слънце лице имаше петна от пръст или пепел. Устата му разкриваше счупени зъби, а горчивите бръчки около нея — разбити надежди.

— Би могъл да е същият човек, капитане.

— И аз мисля така. Затова го изрових от архивите.

— Мъртъв ли е?

— Отдавна. От петнадесет години. — Гласът на Лакланд изразяваше някаква грубовата нежност, която, изглежда, таеше към мъртвеца. — Очистен е в свърталището на скитниците. През хиляда деветстотин петдесет и четвърта година. Тогава бях студент.

— Убит ли е?

— Прострелян в сърцето. С този пистолет. — Вдигна го, хванал табелката. — Същия пистолет, с който е убит Хароу.

— Откъде знаете?

— Пак балистика. — Извади от едно чекмедже на бюрото си кутия с етикет, подплатена с памук, и взе от нея един куршум. — Този куршум съвпада с изстреляните миналата нощ, а с него е убит човекът в свърталището. Сетих се за него — заяви той със сдържана гордост, защото у Хароу беше другата снимка. Чукна с пръст изрязаната фотография на Елдън Суейн. — Веднага забелязах приликата му с мъртвеца от свърталището.

— Мисля, че мъртвецът е Суейн — казах аз. — И времето съвпада.

Разказах на Лакланд какво бях научил за преминаването на пистолета от Ролинсън у дъщеря му, а после от нея — у съпруга ѝ мошеник. Лакланд беше дълбоко заинтригуван.

— Казвате, че Суейн е бил в Мексико?

— Очевидно в продължение на осем-девет години.

— Това, изглежда, ще потвърди идентифицирането. Мъртвецът беше облечен като мексикански сезонен работник. Ето една от причините, поради които не разследвахме случая тъй щателно, както би следвало. През войната служих в граничните войски и знам колко е трудно да се установи самоличността на мексиканец.

— А отпечатъците от пръстите?

— Нямаше. Ръцете на трупа бяха поставени в жаравата на огъня, запален на открито. — Показа ми отблъскваща снимка на овъглени ръце. — Не знам дали е станало случайно, или не. В свърталището на скитниците се случват ужасни неща.

— Заподозряхте ли някого тогава?

— Ние, разбира се, проучихме приходящите скитници. Един от тях в началото изглеждаше обещаващ — бивш затворник на име Ранди Шепърд. Имаше твърде много пари за скитник и го бяха виждали с убития. Но той твърдеше, че са се срещнали случайно на пътя и са изпили заедно една бутилка. Не можахме да докажем противното.

Лакланд зададе още въпроси за Елдън Суейн и пистолета, на които отговорих. Накрая заяви:

— Обхванахме всичко, освен най-същественото. Откъде взехте вчера пистолета?

— Съжалявам, капитане. Надявам се, че не се опитвате да прикачите онова старо убийство в свърталището на Ник Чалмърс. По онова време той е бил твърде малък дори за пистолет с капси.

Лакланд бе неумолим като играч на шах.

— Познати са случаи, когато деца са стреляли с пистолет.

— Сериозно ли говорите?

Лакланд ми отправи студена усмивка, с която сякаш намекваше, че знае неща, каквито не съм и сънувал, и че винаги ще бъде по-добре осведомен от мен.

ЧЕТИРИНАЙСЕТА ГЛАВА

Минах покрай кантората на Тротуел да му докладвам. Розовокосата му секретарка светна, като ме видя.

— Тъкмо ви търсех. Мистър Тротуел каза, че е спешно.

— Той тук ли е?

— Не. Отиде у мистър Чалмърс.

Емилио, прислужникът на Чалмърсови, ми отвори вратата. Тротуел седеше с Чалмърс и жена му в дневната. Сцената напомняше на бдение над отсъстващ мъртвец.

— Случило ли се е нещо с Ник?

— Избяга — каза Чалмърс. — Цяла нощ не съм спал и ме изигра поради умората ми. Заклучи се в банята на втория етаж. Никога не съм допускар, че може да се промъкне през прозорчето. Но го е направил.

— Кога?

— Има-няма половин час — рече Тротуел.

— Дяволски лоша работа.

— Знам. — Чалмърс беше напрегнат и неспокоен. Бавната, но неумолима мелница на отминалата нощ беше стопила лицето му. — Надявах се, че вие ще ни помогнете да го върнем.

— Разбирате, че не можем да се обърнем към полицията — обади се жена му.

— Разбирам. Как е облечен той, мистър Чалмърс?

— В същите дрехи като вчера. Снощи не поиска да се съблече. Сив костюм, бяла риза и синя вратовръзка. Черни обувки.

— Взел ли е нещо със себе си?

— Страхувам се, че да — отговори вместо тях Тротуел. — Взел е всички приспивателни от аптекката.

— Във всеки случай не са там — поясни Чалмърс.

— Какво точно липсва? — запитах го аз.

— Няколко капсули хлоралхидрат и доста хапчета нембутал от три четвърти грана^[1].

— Също и много нембузерпин — добави жена му.

— Имаше ли пари?

— Предполагам, че да — каза Чалмърс. — Не съм пипал парите му. Исках да избегна всичко, което би могло да го разстрои.

— Накъде е тръгнал?

— Не знам. Чак след няколко минути разбрах, че го няма. Страхувам се, че не ме бива за тъмничар.

Айрини Чалмърс цъкна с език. Едва чуто и само веднъж, но остави впечатлението, че се сеца и за други неща, за които не го бива.

Поисках Чалмърс да ми покаже откъде е избягал Ник. Той ме поведе по невисоко, настлано с плочки стълбище, сетне по коридор без прозорци към банята. Изпразнената аптечка беше отворена. Прозорецът бе разположен на отсрещната стена и имаше размери шестдесет на деветдесет сантиметра. Отворих го и се надвесих.

На около три метра и половина под него се намираще леха с цветя, в която имаше дълбоки отпечатыци от обувки, с върхове, насочени към къщата. Ник, изглежда, се беше измъкнал с краката напред, увиснал бе на перваза и се беше пуснал. Нямахме други следи.

Слязохме в дневната, където ни чакаха Айрини Чалмърс и Тротуел.

— Хубаво сте направили — казах аз, — че не сте уведомили полицията. На ваше място не бих казал на никого, че е изчезнал.

— Не сме казвали и нямаме такива намерения — заяви Чалмърс.

— В какво емоционално състояние беше, когато избяга?

— Стори ми се сравнително спокоен. Не спа много през нощта и тихичко си говорехме.

— Бихте ли ми казали за какво?

— Разбира се. Говорих му за необходимостта да сме задружни и за нашата готовност да го подкрепим.

— А той как реагира?

— Боя се, че почти не реагира. Но поне не се разгневи.

— Спомена ли нещо за убийството на Хароу?

— Не. И аз не съм го питал.

— Или за убийството на някакъв човек преди петнадесет години?

Лицето на Чалмърс се удължи от изненада.

— За бога, какво искате да кажете?

— Засега ще оставим това настрана. Имате достатъчно грижи в момента.

— Предпочитам да не го оставяме. — Айрини Чалмърс стана и тръгна към мен. Под очите ѝ имаше тъмни сенки, кожата ѝ бе жълтеникава, устните ѝ се движеха неуверено. — Да не би да обвинявате сина ми в друго убийство?

— Просто зададох въпрос.

— Ужасен въпрос.

— Съгласен съм. — Джон Тротуел се изправи и дойде при мен. — Мисля, че е време да си тръгваме. Хората са преживели мъчителна нощ.

Махнах им, донякъде извинително, за довиждане и последвах Тротуел към входната врата. Емилио се завтече да ни изпрати, но Айрини Чалмърс спря и трима ни.

— Мистър Арчър, къде е станало това убийство, за което набеждавате Ник?

— В местното свърталище на скитници. Очевидно е извършено със същия пистолет, с който е бил убит Хароу.

Чалмърс изникна зад жена си.

— Как може да сте сигурен в това? — попита ме той.

— В полицията има доказателства от балистичната експертиза.

— И подозират Ник? Преди петнадесет години той бе едва осемгодишен.

— Изтъкнах това пред капитан Лакланд.

Тротуел се обърна и ме изгледа учудено.

— Нима сте обсъждали този въпрос с него?

— Не съм отговарял на никакви негови запитвания. Той е източникът на голяма част от информацията ми за първото убийство.

— Как стана дума за него? — рече Тротуел.

— Лакланд повдигна въпроса. Споменах го сега, защото сметнах, че е необходимо.

— Разбирам. — Тонът на Тротуел бе равен и безизразен. — Ако не възразявате, ще поговоря малко насаме с мистър и мисис Чалмърс.

Изчаках го в колата си. Въпреки ясният януарски ден, вятърът беше достатъчно силен, за да придаде острота на блясъка му. Значението на всичко случило се и казано в къщата тегнеше в главата ми. Опасявах се, че Чалмърсови ще се отърват от услугите ми. Не беше

лек случай, но след като бях прекарал един ден и една нощ с хората, замесени в него, исках да го довърша.

Най-сетне Тротуел излезе от къщата и седна в колата до мен.

— Поискаха да ви освободя. Разубедих ги.

— Не знам дали да ви благодаря.

— И аз не знам. С тях не е лесно да излезеш наглава. Наложих се да ги увещавам, че не сте се сдушили с Лакланд.

Всъщност това бе въпрос и аз отговорих:

— Не съм. Но все пак съм длъжен да му съдействам. Той се занимава с този случай от петнадесет години, а аз от един ден.

— Лакланд обвини ли Ник в нещо конкретно?

— Не съвсем. Спомена, че и едно дете може да гръмне с пистолет.

Очите на Тротуел се смалиха и заблестяха като късчета лед...

— Смятате ли, че наистина е станало така?

— Лакланд изглежда склонен да приеме тази версия. За нещастие в нейна подкрепа има и труп.

— Знаете ли кой е убитият?

— Не е установено със сигурност. Възможно е да е бил един търсен от полицията човек, на име Елдън Суейн.

— За какво са го търсили?

— За присвояване. Има още нещо, за което ми е неприятно да споменавам, но съм длъжен. — Спрях за секунда. Наистина ми беше неприятно. — Вчера, преди да доведе Ник тук, той направи някакво особено признание в убийство. Съвпада повече със старото убийство, убийството на Суейн, отколкото с убийството на Хароу. Въсъщност може да е признавал едновременно и двете.

Тротуел удари няколко пъти юмруците си един в друг.

— Трябва да го намерим, преди да се е разприказвал достатъчно и да постави на карта живота си.

— Бети вкъщи ли е?

— Да не смятате да я използвате като примамка? — изгледа ме остро баща й.

— Или като жена? Защото е такава.

— Тя е преди всичко моя дъщеря. — Беше едно от редките открития на Тротуел. — Няма да допусна да бъде замесена в убийство.

Не си направих труда да му напомня, че вече е замесена.

— Ник има ли други приятели, с които бих могъл да поговоря?

— Съмнявам се. Винаги си е бил необщителен. Това е и едно от моите възражения... — Тротуел спря насред изречението. — Най-добрата ви възможност може би е доктор Смидърам, ако съумеете да изкопчите нещо от него. Аз се опитвам от петнадесет години. Опасявам се, че двамата страдаме от професионална несъвместимост — добави сухо той.

— Като казвате петнадесет години...

Тротуел отговори на недовършения ми въпрос.

— Спомням си, че когато Ник беше във втори или трети клас, с него наистина се случи нещо. Един ден не се прибра от училище. Майка му ми се обади и ме попита какво да прави. Дадох ѝ някои обичайни за такива, случаи съвети. И досега не знам дали ги е изпълнила. Но на следващия ден момчето си беше вкъщи. Оттогава Смидърам го лекува непрекъснато и май не твърде успешно.

— Мисис Чалмърс никога ли не ви е намеквала какво е станало?

— Ник или е избягал, или е бил отвлечен, струва ми се, че е второто. И мисля, че... — Тротуел сбърчи нос, сякаш усети лоша миризма — е имало нещо общо със секс.

— Това и вчера го казахте. Какво по-точно?

— Някаква перверзия — отсече той.

— Мисис Чалмърс ли ви каза?

— Не. По този въпрос всички пазят дълбоко мълчание. — Гласът му заглъхна.

— А нима убийството не е още по-убедителна причина за мълчанието?

— Едно осемгодишно момче не е способно на убийство в истинския смисъл на думата — рече надменно Тротуел.

— Знам. Но осемгодишните момчета не го знаят, особено ако всичко се потулва.

Тротуел помръдна нервно на седалката, сякаш нападат от грозни видения.

— Боя се, че правите прибързани заключения, Арчър.

— Това не са заключения. Това са хипотези.

— Не надхвърлихте ли твърде много първоначалната си задача?

— Нима не очаквахте точно това? Между другото бих искал да помислите още веднъж за Бети. Може би знае къде е Ник.

— Не знае — отрязва Тротуел. — Питам я вече.

[1] Един гран е равен на 0,648 грама. — Б.пр. ↑

ПЕТНАЙСЕТА ГЛАВА

Оставих Тротуел в центъра. Обясни ми как да намеря клиниката на доктор Смидърам, която се оказа голяма нова сграда в модерен квартал в съседство с Монтевиста. На каменна плоча над главния вход бе издълбано „Клиника Смидърам 1967“.

В приемната без прозорци влезе привлекателна жена с тъмнокестенява коса и ме запита имам ли час. Признах, че нямам.

— Случи се нещо неприятно с един от пациентите на доктор Смидърам.

— С кого?

Сините ѝ очи блеснаха загрижено. В кестенявата ѝ коса просветваше посребрен кичур, сякаш времето нежно я бе погалило по главата.

— Предпочитам да говоря с доктора — казах аз.

— Можете да говорите и с мен. Аз съм съпругата му, но имам и професионални отношения с мъжа си. — Отправи ми усмивка, която може да беше и професионална, но изглеждаше истинска. — Роднина ли сте?

— Не. Името ми е Арчър.

— Разбира се — рече тя. — Детективът. Доктор Смидърам очакваше да се обадите. — Хвърли внимателен поглед на лицето ми и се понамръщи. — Още нещо ли се е случило?

— Забърка се невероятна история. Бих искал да ме пуснете да поговоря с доктора.

— Просто няма как. — Погледна часовника си. — При него има пациент и ще стои още половин час. Не мога да ги прекъсвам, освен ако не се случи нещо изключително спешно.

— Но то се случи, Ник отново е избягал. А мисля, че и полицията се готви да се намеси.

Тя реагира като съучастница на Ник.

— Ще го арестуват ли?

— Да.

— Това е глупаво и несправедливо. Той беше съвсем дете... — Прекъсна изречението, сякаш в главата ѝ заработи цензор.

— Бил е съвсем дете, когато е направил какво, мисис Смидърам?

Тя пое сърдито и дълбоко дъх и го изпусна с лек, затихващ звук на примирение. Влезе в някаква вътрешна стая и затвори вратата след себе си.

След малко се появи Смидърам, огромен в бялата си престилка. Изглеждаше леко унесен, като човек, събуден от кошмар, и нетърпеливо се ръкува с мен.

— Къде се е дянал Ник?

— Нямам представа. Измъкнал се е.

— Кой го е пазил?

— Баща му.

— Това е безобразие. Предупредих ги, че момчето има нужда от сигурност, но Тротуел забрани. — Гневът му бликаше и непрекъснато намираше нови обекти, сякаш в действителност се гневеше на себе си. — Ако отказват да спазват съветите ми, ще си измия ръцете от всичко.

— Знаеш, че не можеш да го направиш — обади се жена му от вратата. — Полицията търси Ник...

— Или скоро ще започне — рекох аз.

— Какви са причините?

— Подозрение в две убийства. Вероятно вие сте по-добре запознат от мен с подробностите.

Очите на доктор Смидърам срещнаха предизвикателно моите. Разбрах, че съм изправен срещу силната воля на безскрупулен човек.

— Много си позволявате.

— Вижте, докторе, не можем ли да свалим шпагите и да поговорим като хората? И двамата искаме да върнем Ник жив и здрав вкъщи, да му спестим затвора и да излекуваме болестта му, каквато и да е тя.

— Трудна програма — усмихна се невесело той. — Освен това и напредъкът ни не е голям, нали?

— Да. Къде би могъл да отиде?

— Трудно е да се каже. Преди три години беше изчезнал за няколко месеца. Скитал из цялата страна, чак до Източното крайбрежие.

— Сега не са минали нито три месеца, нито дори три дни. Взел е няколко опаковки приспивателни и успокоителни хапчета — хлоралхидрат, нембутал, нембузерпин.

— Това е лошо. — Очите на Смидърам трепнаха и потъмняха. — Както без съмнение знаете, понякога проявява склонност към самоубийство.

— Защо?

— В живота му са се стекли трагични обстоятелства. Той обвинява себе си за всичките си нещастия, сякаш носи съдебна отговорност.

— Искате да кажете, че не носи?

— Искам да кажа, че никой не носи — каза той, сякаш го вярваше. — Но няма смисъл да стоим така и да говорим. Във всеки случай няма да разгласявам тайните на пациента си. — Пристъпи към вратата.

— Почакайте за момент, докторе. Само една минута. Знаете, че пациентът ви може би е в опасност.

— Моля те, Ралф — рече мисис Смидърам, — поговори с човека.

Доктор Смидърам отново се обърна към мен и наведе глава с леко преувеличена готовност да послужи. Не му зададох въпроса, който исках — за мъртвеца в свърталището. Щяха да последват само кови концентрични кръгове от мълчание.

— Разговаряхте ли изобщо с Ник снощи? — рекох аз.

— Малко. Родителите и годеницата му присъстваха през голяма част от времето. Естествено, това възпрепятства контакта ни.

— Спомена ли някакви имена на хора или места? Опитвам се да разбера къде би могъл да отиде.

— Ще си взема записките — кимна докторът. Излезе от стаята и се върна с няколко нечетливо изписани листа. Сложи си очилата и бързо плъзна очи по тях.

— Спомена жена на име Джийн Траск, с която се е срещал.

— Какво беше отношението му към нея?

— Противоречиво. Сякаш я обвиняваше за всичките си неприятности, не стана ясно защо. В същото време изглеждаше доста заинтересуван от нея.

— Сексуално заинтересуван?

— Не бих казал. Чувството му беше по-скоро братско. Спомена и за някакъв човек, Ранди Шепърд. Дори ме помоли да му помогна да намери Шепърд.

— Каза ли защо?

— Очевидно Шепърд е бил или би могъл да бъде свидетел на нещо, което се е случило много отдавна.

Смидърам излезе, преди да успее да му задам друг въпрос. Жена му и аз разменихме телефонните си номера. Като че не ѝ се щеше да си тръгна. Очите ѝ леко помръкнаха, сякаш бе разочарована от нещо.

— Знам колко е дразнещо, че спестяваме фактите — каза тя. — Не можем да работим другояче. Пациентите на мъжа ми не крият нищо от него. Това е съществено при лечението.

— Разбирам.

— Моля ви, повярвайте ми, ние много държим на Ник. Ние с доктор Смидърам сме силно привързани към него и към цялото семейство. Както казва той, животът им поднесе повече горчилка, отколкото заслужават.

И двамата Смидърамови бяха майстори в изкуството да говорят много, без да казват нищо. Но мисис Смидърам изглеждаше жизнена жена, която искрено съжалява, че не може да бъде откровена. Изпрати ме до вратата, все още недоволна от това, което бе казала или премълчала.

— Бъдете уверен, мистър Арчър, в архивите ми има неща, които едва ли бихте искали да научите.

— В моите също. Някой ден трябва да обменим информация.

— Ще бъде ден за чудо и приказ — рече тя с усмивка.

Във фойето на сградата имаше телефон. Свързах се с информационната служба на Сан Диего, взех номера на Джордж Траск и се обадох у тях. Раздадох се няколко сигнала, преди да се вдигне слушалката.

— Ало? — Беше гласът на Джийн Траск. Звучеше изплашено и глухо. — Ти ли си, Джордж?

— На телефона е Арчър. Ако Ник Чалмърс се мерне наоколо...

— По-добре да не се мярка. Не искам да имам нищо общо с него.

— Все пак, ако се появи, задръжте го при вас. Джобът му е пълен с барбитурати и мисля, че е склонен да ги изпие.

— Подозирах, че е психопат — каза жената. — Той ли уби Сидни Хароу?

— Съмнявам се.

— Все пак е той, нали? А сега е тръгнал за мен. Затова ли се обаждате? — В гласа ѝ се долавяше забързаният властен ритъм на страха.

— Нямам основания да мисля така. — Смених темата. — Мисис Траск, познавате ли някой си Ранди Шепърд?

— Странно, че ме питате. Тъкмо... — Гласът ѝ замря.

— Тъкмо какво?

— Нищо. Мислех си за нещо друго. Не познавам такъв човек.

Лъжеше. Но по телефона не се разобличават лъжи. Сан Диего беше близо и реших да отида там, без да съобщавам на никого.

— Много лошо — казах аз и затворих телефона.

Отново набрах информационната служба. В района на Сан Диего нямаше телефон на името на Ранди Шепърд. Обадох се в дома на Ролинсън в Пасадина и чух гласа на мисис Шепърд.

— На телефона е Арчър. Помните ли ме?

— Естествено, че ви помня. Но ако търсите мистър Ролинсън, той още спи.

— Вие ми трябва, мисис Шепърд. Как мога да открия бившия ви съпруг?

— Чрез мен не можете. Пак ли е направил нещо?

— Не съм чул. Едно познато момче, носи у себе си много приспивателни и иска да се самоубие. Шепърд може да ме свърже с него.

— За кое момче говорите? — запита тя с предпазлив глас.

— За Ник Чалмърс. Едва ли го познавате.

— Да. Едва ли. И не мога да ви дам адреса на Шепърд. Съмнявам се, че той има такъв. Живее някъде в долината на река Тихуана, до мексиканската граница.

ШЕСТНАЙСЕТА ГЛАВА

Пристигнах в Сан Диего малко преди обяд. Къщата на Траск на Бейвю Авеню беше разположена близо до подножието на Пойнт Лома с изглед към Норт Айланд и залива. Беше солидна, фермерски тип, с грижливо поддържана морава и лехи с цветя.

Почуках на пътната врата с желязно чукче, оформено като водно конче. Никакъв отговор. Почуках отново, изчаках и натиснах дръжката. Вратата не се отвори.

Обиколих отвън къщата, като надничах през прозорците и се правех на евентуален купувач. Прозорците бяха закрити с плътни завеси. Успях да зърна само брезови шкафове и умивалник от алпака, отрупан с мръсни чинии. Пристроеният гараж беше залостен отвътре.

Върнах се в колата, която бях паркирал по диагонал на отсрещната страна на улицата, и седнах да чакам. Къщата беше съвсем обикновена, но неизвестно защо прикова вниманието ми. Сякаш фокусираше движението на фериботите и рибарските лодки в пристанището и на самолетите и чайките в небето.

Чакането се проточи. Минаваха камионетки за доставки по домовете и пълни с деца коли, шофирани от майки. Улицата беше използвана от живеещите на нея само за транспорт. Самите хора си стояха вкъщи, сякаш да утвърдят чувството си за собственост и уединение.

Откъм хълма се зададе стара кола, която не подхождаше на стила на квартала. Изпускаше синкав дим и вдигаше странен шум със скърцането на отдавна несмазван вентилаторен ремък. От нея се измъкна едър, груб, кокалест мъжага с мръсна сивкава брада и мръсна сивкава винत्या и безшумно пресече улицата с износените си кецове. В едната ръка носеше кръгла мексиканска кошница. И той като мен почука на входната врата на Траск. И той като мен натисна дръжката.

Огледа улицата в двете посоки, без да пропусне и мен, движенията на главата му бяха бързи и инстинктивни като на стрелян

звяр. Забих нос в пътната карта на Сан Диего. Когато вдигнах глава, той вече беше отворил вратата и я затваряше зад себе си.

Отидох при колата му и си отбелязах регистрацията Рандолф Шепърд, „Бунгалата на Кончита“, Импириъл Бийч. Ключовете висяха на таблото. Сложих ги в джоба си при моите.

На дясната предна седалка лежеше лосанджелиският „Таймс“, отворен на трета страница. Под доста едро заглавие се описваше смъртта на Сидни Хароу и бе поместена снимката му — младо лице на мошеник, което така и не бях успял да видя. Аз бях посочен като човекът, открил трупа, нищо повече. Името на Ник Чалмърс не се споменаваше. Но бе цитирано изявлението на капитан Лакланд, че до двадесет и четири часа ще арестува убиеца.

Все още надничах в колата на Шепърд, когато той отвори вратата на къщата. Излезе бързо и крадешком, почти тичаше, сякаш блъснат в гърба от експлозия. За момент очите му станаха абсолютни кръгли като мътни топчета, а устата му заприлича на обла червена дупка в сивата брада.

Когато ме видя, рязко спря. Огледа наляво и надясно откритата и заляна със слънце улица, сякаш се намиреше в задънен проход, обграден от високи стени.

— Здравсти, Ранди.

Той се ухили недоумяващо и ми показа кафявите си зъби. Пресече улицата и се запъти към мен с огромно нежелание, като човек, потапящ се в студена вода, която става все по-дълбока. Усмивката му се разля и стана глупава.

— Тъкмо донесох на мис Джийн малко домати. Преди гледах градината на татко й. Имам златни ръце.

Той вдигна палеца си. Беше голям, лопатовиден, мръсен и въоръжен с черен грапав нокът.

— Винаги ли разбиваш ключалката, когато разнасяш зеленчуци, Ранди?

— Отде знаеш името ми? Ченге ли си?

— Не съвсем.

— Тогава отде ми знаеш името?

— Ти си известен. Отдавна исках да се срещна с теб.

— Кой си ти? Ченге?

— Частно ченге.

Той взе бързо и погрешно решение. Беше ги вземал цял живот — белезите по лицето му свидетелстваха за това. Опита се да бръкне в окото ми с нокътя на палеца си. В същия миг се помъчи да ме удари с коляно.

Хванах ръката, с която посегна, и я извих. За момент останахме напълно неподвижни. Очите на Шепърд горяха от ярост. Но не можа да я запази дълго. Лицето му претърпя серия промени като монтирани кадри, представящи човек, у когото постепенно настъпват умора и старост. Ръката му омекна и аз я пуснах.

— Слушай, шефе, нека си тръгна, а? Чакат ме още много доставки.

— Какво разнасяш? Неприятности?

— Ами! Не съм от тези. — Погледна към къщата на Траск и сякаш присъствието ѝ на улицата го свари неподготвен. — Избухлив съм си, но никому не преча. И теб не ударих. Аз пострадах. Все на мен се случва.

— Но не само на теб.

Той трепна, сякаш го бях оскърбил.

— Какво искаш да кажеш, мистър?

— Извършени са две убийства. Това не е ново за теб. — Вдигнах вестника от седалката в колата и му показах снимката на Хароу.

— Никога не съм го виждал — отсече.

— Вестникът е отворен точно на неговия случай.

— Не съм аз. Намерих го тъй на гарата. Винаги вземам вестници от гарата. — Наклони се към мен потен и нервен. — Чувай, да си вървя, а? Имам голяма естествена нужда.

— Това е по-важно.

— За мен не.

— И за теб. Познаваш ли младеж на име Ник Чалмърс?

— Той не е... — Усети се и подхвана пак: — Какво рече?

— Чу ме много добре. Търся Ник Чалмърс. А може би той пък търси теб.

— За какво? С пръст не съм го пипнал. Когато подуших, че Суейн се кани да му посегне... — Пак се усети и покри устата си с ръка, сякаш да натика думите обратно или да ги скрие като птички в брадата си.

— Суейн ли отвлече момчето на Чалмърсови?

— Не ме питай. Чист съм като роса. — Все пак се загледа в небето с присвити очи дали няма да види някоя примка да се спуска към шията му. — Трябва да се махна от това слънце. Хващам рак на кожата.

— Това е хубава, бавна смърт. Суейн умря по-бързо.

— Не мож ми го прикачи, човече. Дори ченгетата в Пойнт ме пуснаха.

— Нямаше да те пуснат, ако знаеха каквото знам аз.

Той се приближи с раболепно сгънати колене, за да изглежда по-дребен.

— Чист съм, честно. Моля те, мистър, нека си вървя.

— Но ние едва започваме.

— Не можем да стоим тъй тук.

— Защо?

Главата му се обърна като автоматичен механизъм и още веднъж погледна къщата. Погледът ми проследи неговия. Забелязах, че външната врата е открената.

— Оставил си вратата отворена. По-добре иди и я затвори.

— Ти я затвори — рече той. — Имам ужасен кокоши трън на крака. Ако не седна, ще падна на земята.

Седна зад волана на таратайката си. Няма да стигне далеч без ключове, помислих си аз и пресякох улицата. Като надникнах в процепа между вратата и рамката, забелязах червени домати, разпръснати по пода на антрето. Влязох, като внимавах да не настъпя някой.

От кухнята миришеше на изгоряло. На печката намерих стъклена кафеварка, която беше извряла и се бе пръснала. Наблизо върху зеления линолеум лежеше Джийн Траск.

Изключих печката и коленичих до Джийн. Промушена беше с нож в гърдите и гърлото ѝ бе прерязано. Носеше пижама и розов найлонов пеньоар, тялото ѝ беше още топло.

Въпреки че Джийн беше мъртва, отнякъде ясно чух дишане. Сякаш дишаше самата къща. Отворих задната врата на кухнята, която водеше през мокро помещение към пристроения гараж. Фордът на Джордж Траск си беше там. До него на бетонния под лежеше по гръб Ник Чалмърс. Разкопчах яката на ризата му. Сетне погледнах в очите му — бяха обърнати. Шляпнах го силно по двете бузи. Никаква

реакция. Простенах. До него се търкаляха три празни лекарствени опаковки с различни размери. Вдигнах ги и ги пуснах в джоба си. Нямах време за по-щателно претърсване. Трябваше да закарам Ник да му промият стомаха. Вдигнах вратата на гаража, пресякох улицата, отидох до колата си и я вкарах на заден ход в алеята. Взех Ник на ръце. Беше едър момък и доста се затрудних, додето го сложа на задната седалка. Затворих гаража и затръшнах пътната врата.

Едва тогава забелязах, че Ранди Шепърд и таратайката му са изчезнали. Без съмнение той палеше коли без ключ тъй лесно, както отваряше заключени врати. При така стеклите се обстоятелства не можех да го упрекна, че се е измъкнал.

СЕДЕМНАЙСЕТА ГЛАВА

Стигнах до магистрала 80 през Роузкранс и спрях пред входа за линейки на болницата. Наскоро беше станала автомобилна катастрофа и всички от отделението за бърза помощ бяха заети. Докато търсех носилка, отворих една врата, видях мъртвец и я затворих веднага. Намерих носилка на колела в друга стая, изкарах я навън и натоварих на нея Ник. Закарах я до приемната на отделението за спешни случаи.

— Този младеж има нужда от промивка на стомаха. Нагълтал се е с барбитурати.

— Край нямат — отбеляза сестрата.

Извади формуляр за попълване. Сетне погледна лицето на Ник и ми се стори, че се трогна от безжизнената му хубост. Реши да заобиколи бюрократичната процедура, помогна ми да го вкараме в един кабинет и извика млад лекар.

Лекарят провери пулса и дишането на Ник и прегледа зениците му, които бяха свити. Обърна се към мен.

— Знаете ли какво е взел?

Показах му опаковките, които бях намерил в гаража на Траск. На тях беше написано името на Лорънс Чалмърс и имената и количествата на трите лекарства, които бяха съдържали хлоралхидрат, нембутал и нембузерпин. Погледна ме въпросително.

— Всичко ли е изгълтал?

— Не знам дали са били пълни. Не мисля така.

— Да се надяваме, че поне хлоралхидратът не е бил много. Двадесет капсули от него могат да убият двама мъже.

Докато говореше, докторът започна да напъхва мека пластмасова тръбичка в ноздрата на Ник. Нареди на сестрата да го покрие с одеяло и да приготви инжекция с глюкоза. Сетне отново се обърна към мен.

— Кога ги е изгълтал?

— Не знам точно. Може би преди два часа. Между другото какво представлява нембузерпинът?

— Комбинация между нембутал и резерпин. Успокоително, което се използва при свръхнапрегнатост и някои психиатрични заболявания. — Очите ни се срещнаха. — Има ли младежът емоционални смущения?

— Май има.

— Разбирам. Вие роднина ли сте му?

— Приятел — казах аз.

— Питам ви, защото ще трябва да го задържим при нас. При подобни опити за самоубийство болницата осигурява денонощно дежурство. А това струва пари.

— Парите не са проблем. Баща му е милионер.

— Без шеги. — Докторът не изглеждаше впечатлен. — Преди да го приемем, трябва да го види и неговият лекуващ лекар. Разбрано?

— Ще направя каквото мога, докторе.

Намерих автомат и се обадох на Чалмърсови в Пасифик Пойнт. На телефона беше Айрини Чалмърс.

— Говори Арчър. Може ли да извикате мъжа си?

— Лорънс го няма. Излезе да търси Ник.

— Не е нужно да го търси. Аз го намерих.

— Добре ли е?

— Не. Изгълтал е лекарствата и сега му промиват стомаха. Обаждам се от болницата в Сан Диего. Разбрахте ли ме?

— Да, болницата в Сан Диего. Знам я, ще дойда веднага.

— Доведете доктор Смидъррам и Джон Тротуел.

— Не знам дали ще успея.

— Кажете им, че е много спешно. И наистина е спешно, мисис Чалмърс.

— Умира ли?

— Може и да умре. Да се надяваме, че няма. Между другото вземете си и чековата книжка. Ще има нужда от специално дежурство.

— Да, естествено. Благодаря. — Гласът ѝ беше безизразен и не можах да разбера дали изобщо ме чу.

— Донесете чекова книжка и пари в брой.

— Добре. Разбира се. Тъкмо си мислех колко е странен животът, сякаш се върти в кръг. Ник се роди в същата болница, а сега може би ще умре в нея.

— Не смятам, че ще умре, мисис Чалмърс.

Беше започнала да плаче. Слушах я, докато затвори телефона. Обадох се в полицейския участък в Сан Диего и дадох на дежурния сержант адреса на Джордж Траск на Бейвю Авеню, защото да не се съобщи за убийство не е добра тактика.

— Случи се злополука.

— Каква злополука?

— Намушкали са една жена.

— Кажете си името, моля. — Гласът на сержанта стана по-силен и заинтригуван.

Затворих телефона и се облегнах на стената. Главата ми беше празна. Стори ми се, че ще припадна. Сетих се, че не бях закусвал, тръгнах из болницата и открих кафене. Изпих две чаши мляко и хапнах малко препечен хляб с рохко яйце, сякаш бях на диета. Събитията от сутринта се бяха отразили на стомаха ми.

Върнах се в спешното отделение, където още обработваха Ник.

— Как е той?

— Трудно е да се каже — отвърна лекарят. — Ако попълните този формуляр, ще го приемем временно и ще го сложим в отделна стая. Става ли?

— Става. Майка му и психиатърът ще бъдат тук до един час.

— Много ли е зле? — повдигна вежди лекарят.

— Имате предвид в главата? Достатъчно зле.

— Така си и мислех. — Посегна под бялата престилка и извади разкъсано листче. — Това падна от горния джоб на сакото му. — Подаде ми го. Беше написана с молив бележка:

„Аз съм убиец и заслужавам да умра. Простете ми, мамо и татко.

Обичам те, Бети.“

— Не е убиец, нали? — рече лекарят.

— Не.

Отрицанието ми прозвуча неубедително, но лекарят го прие.

— Обикновено полицията се интересува от подобни бележки. Но няма смисъл да създаваме нови неприятности на младежа.

Сгнах бележката, сложих я в портфейла си и излязох, преди
лекарят да е размислил.

ОСЕМНАЙСЕТА ГЛАВА

Тръгнах на юг към Импириъл Бийч. Касиерката на един крайпътен ресторант ми обясни как да открия „Бунгалата на Кончита“.

— Но едва ли ще се решите да отседнете в тях — отбеляза тя.

Когато стигнах, разбрах какво имаше предвид. Мястото беше развалина, приличаше на археологически разкопки. На вратата на канцеларията имаше табелка: „По долар на човек. За деца — безплатно“.

Бунгалата представляваха малки измазани кубчета, силно пострадали от времето. Прозорците на най-голямата сграда с надпис „Бира и танци“, изглежда, отдавна бяха обковани с дъски. Единственото хубаво нещо беше кичестата зелена топола с мека сивкава сянка. Постоях под нея около минута в очакване някой да ме забележи.

От едно бунгало излезе едра тромава жена. Беше облечена в рокля без ръкави, която излагаше на показ дебелия й мургави ръце. На главата си имаше червена забрадка.

— Кончита?

— Аз съм мисис Флорънс Уилямс. Кончита умря преди тридесет години. С Уилямс запазихме името, когато купихме бунгалата. — Огледа се, сякаш отдавна не беше виждала мястото. — Няма да ми повярвате, но от тези бунгала падаха добри пари през войната.

— Сега има голяма конкуренция.

— На мен ли го казвате? — Застана до мен под дървото. — Какво ще обичате? Ако продавате нещо и дума да не става. Току-що загубих предпоследния си наемател. — Направи прощален жест към отворената врата на бунгалото.

— Ранди Шепърд?

Тя отстъпи една крачка и ме огледа от глава до пети.

— Значи вие сте го погнали? Сетих се, че някой го гони, като видях как отпраши, без да си вземе нещата. Лошото е, че не струват.

Не струват и десет процента от парите, дето ми ги дължи. — Гледаше ме преценяващо и аз ѝ отвърнах със същото.

— И колко ви дължи, мисис Уилямс?

— За тез години сигур са станали стотици долари. Като умря мъжът ми, той ме подлъга да купя част от голямото му иманярско предприятие. Туй беше през хиляда деветстотин и петдесета година, когато излезе от кафеза.

— Иманярско предприятие?

— За закопани пари — рече тя. — Ранди докара големи машини и разрови сума земя от мястото ми, че и още толкоз наоколо. Оттогава ни мястото, ни аз можахме да живнем. Сякаш мина ураган.

— Бих купил част от това иманярско предприятие.

— Продавам моя дял дори само за стотак — бързо откликна тя.

— Заедно с Ранди Шепърд?

— Не сме се пазарили тъй. — Разговорът за пари проясни мътния ѝ поглед. — Не са пари срещу кръв, нали?

— Не смятам да го убивам.

— Тогаз от какво се бои толкоз? Не бях го виждала тъй уплашен. Отде да знам, че няма да го очистите?

Казах ѝ кой съм и показах разрешителното си.

— Къде отиде той, мисис Уилямс?

— Да видим първо стотака.

Извадих от портфейла си две петдесетачки и ѝ дадох едната.

— Ще ви дам и другата, след като говоря с Шепърд. Къде мога да го намеря?

— На път за границата е — посочи тя на юг. — Тръгна пеша и няма начин да не го настигнете. Замина само преди двадесетина минути.

— А колата му?

— Продам я на някакъв предприемач горе в планината. Та затуй си мисля, че ще прескочи оттатък в Мексико. Знам, че го е правил и едно време, там има кой да го скрие.

Тръгнах към моята кола. Тя ме последва с изненадваща скорост.

— И да не ме издадете, че аз съм го обадила. Ще дойде в някоя черна нощ и ще ми го върне тъпкано.

— Няма да му казвам, мисис Уилямс.

Подкарах право на юг между нивите. До мен на седалката лежеше пътната карта. Минах покрай поляна, на която пасяха крави. После започнаха домати насаждения, които се простираха във всички посоки. Доматите бяха обрани, но тук-там се виждаха някои забравени — червени и сбръчкани на изсъхналите храсти.

Като изминах към два километра, пътят стана неравен, обграден от ниски гъсталаци. Тогава зърнах Шепърд.

Крачеше бързо и енергично, почти галопираше. На гърба му подскачаше навит спален чувал, а на главата му имаше мексиканско сомбреро. Недалеч пред него Тихуана се издигаше към небето като внушителна камара от отломъци.

Шепърд се обърна и видя колата ми. Побягна. Хвърли се от пътя в шубраците и се появи отново в пресъхналото речно корито. Беше загубил широкото си мексиканско сомбреро, но спалният чувал още стоеше на гърба му.

Излязох от колата и тръгнах след него. Изпод един мексикански бор към мен изсъска гърмяща змия и привлече вниманието ми. Когато се огледах за Шепърд, беше изчезнал.

Сниших се и се запромъквах колкото може по-безшумно през гъсталака към пътя, успореден на граничната ограда. В пътната карта беше наречен Монюмънт Роуд. Ако Шепърд смяташе да мине границата, трябваше първо да пресече Монюмънт Роуд, Настаних се в крайпътната канавка и започнах да наблюдавам поред двете посоки на шосето.

Чаках близо час. Птиците в шубрака свикнаха с мен, а насекомите ме опознаха отблизо. Слънцето слизаше съвсем бавно по небето. Не спирах да гледам в едната и в другата посока като зрител на муден тенис мач.

Когато Шепърд най-сетне се раздвижи, далеч не беше муден. Измъкна се от шубрака на около двеста метра западно от мен, прелетя през пътя с подскачащ на гърба му спален чувал и пое нагоре по баира към високата телена ограда, която маркираше границата.

Пространството между пътя и оградата беше оголено. Пресякох го и хванах Шепърд, преди да се прехвърли. Обърна се с гръб към оградата и рече запъхтян:

— Махай се. Ще те изкормя.

От юмрука му щръкна острие на нож. На хълма, от другата страна на оградата, се появи група малки момчета и момичета, сякаш изникнали от земята.

— Хвърли ножа — казах му аз малко уморено. — Привличаме вниманието.

Показах децата горе на хълма. Някои от тях взеха да сочат към мен. Други замахаха с ръце. Шепърд се изкуши да погледне и леко обърна глава.

Грабнах ръката му с ножа и я заизвивах, докато той го пусна. Вдигнах го, затворих го и го хвърлих през оградата в Мексико. Едно от момченцата се завтече надолу по хълма да го вземе.

Някъде далеч горе, където започваха къщите, невидим музикант засвири на тропет призив за корида. Имах чувството, че Мексико ми се усмихва. Не беше неприятно.

— Няма да се върна, че да ме опандизят залудо за убийство — почти плачеше Шепърд. — Ако пак ме натикат в кафеза, ще пукна.

— Не вярвам да си убил Джийн Траск.

— Само си приказваш. — Той ми хвърли смаян поглед, който бързо угасна.

— Не. Да се махаме отгук, Ранди. Не искаш да те спипа граничният патрул, нали? Ще отидем някъде да си поговорим.

— За какво?

— Ще ти предложи малка сделка.

— Не ща. Винаги губя от сделки. — Притежаваше цинизма на дребен джебчия. Започвах да губя търпение.

— Мърдай бе, кретен.

Сграбчих го за ръката и го поведох надолу по баира към пътя. Детски глас, писклив като свирка, се издигна от Мексико над звука на тромпета.

— Адиос.

ДЕВЕТНАЙСЕТА ГЛАВА

Двамата с Шепърд тръгнахме на изток по Монюмънт Роуд към кръстовището му с пътя, разположен от север на юг. Той се дръпна, когато видя колата ми. Тя можеше да го закара твърде бързо и твърде близо до затвора.

— Разбери, Ранди, не ми трябваш ти. Трябват ми сведенията ти.

— А какво ще получа аз?

— Какво искаш?

Отговори бързо и разпалено, като човек винаги лишаван от правата си.

— Веднъж в живота си искам правда. И достатъчно пари, за да живея. Как може човек да не наруши закона, ако няма с какво да живее?

Смислен въпрос.

— Ако не бяха ме изменили — продължи той, — сега щях да съм богат. Нямах да остана на питки и люти чушлета.

— За парите на Елдън Суейн ли говорим?

— Те не са негови. Те са на тоз, дето ще ги намери, срокът на давност откога е изтекъл — рече той с жаргона на врял и кипял затворник. — Парите само чакат някой да ги грабне.

— Къде са те?

— Нејде тук, наблизо. — Направи широк жест с ръка, който обхваща сухото речно корито и празните полета наоколо. — Познавам тези места като дланта си, обикалям ги от двадесет години. — Тонът му бе на златотърсач, похабил целия си живот в търсене на съкровище из пустинята. — Трябва ми само малко късмет да намеря координатите. Аз съм законният наследник на Елдън Суейн.

— Как така?

— Спогодохме се. Той се интересуваше от една моя роднина. — Вероятно имаше предвид дъщеря си. — Та тъй се пазарихме.

Тази мисъл повдигна духа му. Влезе в колата ми без съпротива и стовари спалния чувал на задната седалка.

— Сега накъде? — попита той.

— Засега можем да останем и тук.

— А сетне?

— Ще се разделим.

Той хвърли бърз поглед към лицето ми, сякаш да долови има ли фалш в изражението му.

— Будалкаш ме.

— Почакай и ще видиш. Първо, да изясним един въпрос. Защо ходи днес у Джийн Траск?

— Носих ѝ домати.

— Защо насили вратата?

— Мислех, че спи. Понякога, като си пийне, спи много тежко. Не знаех, че е мъртва, човече. Искях да приказвам с нея.

— За Сидни Хароу?

— И за туй също. Знаех, че ченгетата ще я разпитват за него. Истината е, че аз я запознах със Сидни и не исках мис Джийн да споменава името ми пред тях.

— Защото си бил заподозрян в убийството на Суейн ли?

— Ами тъй си е. Знаех си, че ще разровят онзи случай. Ако името ми излезеше наяве и се усетеха за връзката ми със Суейн, щяха веднага да ме опандизят. По дяволите, познавах се със Суейн от тридесет години.

— И затова ли не идентифицира трупа му?

— Да. Точно тъй.

— И остави Джийн да си мисли, че баща ѝ е жив, за да продължава да го търси?

— Туй я правеше щастлива — рече той. — Тъй и не разбра как е умрял.

— Кой го уби?

— Не знам. Честно. Знам само, че не съм аз.

— Спомена за някакво отвличане.

— Точно тъй. Затуй се разделихме. Признавам, че навремето си бях крадец, но тежките дела не са по моята част. Щом той започна да крои отвличането, аз се разкарах. — Шепърд добави замислено: — Когато Суейн си дойде от Мексико през петдесет и четвърта, не беше вече същият. Май там беше леко мръднал.

— Суейн ли отвлече Ник Чалмърс?

— За него говореше. Аз не съм виждал момчето. Когато стана работата, отдавна се бях измел. Пък и вестниците не писаха. Май родителите са го потулили.

— Защо човек, разполагаш с половин милион долара, ще прави опит за отвличане?

— Да ме убиеш, не знам. Суейн все променяше историята си. По някой път се хвалеше, че има половин милион, друг път казваше, че няма. Сегиз-тогиз твърдеше, че имал и го загубил. Веднъж рече, че е бил ограден от граничар. Най-шантавата му версия беше за мистър Ролинсън, собственика на банката, в която работеше Елдън Суейн. Разправяше, че мистър Ролинсън е взел парите и е натопил него.

— Би ли могло да стане така?

— Не виждам как. Мистър Ролинсън няма да съсипе собствената си банка. А и оттогава едва свързва двата края. Знам точно, защото една моя роднина работи при него.

— Бившата ти жена.

— Бива си те — измърмори той с известно учудване. — Приказвал ли си с нея?

— Малко.

— Какво ти надума за моя милост? — наведе се към мен дълбоко заинтригуван.

— Не сме говорили за теб.

Шепърд изглеждаше разочарован, сякаш го бяха ограбили.

— Виждам я от време на време. Нямам нищо против нея, макар че ме зарязва, додето бях на топло. Даже се зарадвах — рече той горестно. — Има смесена кръв, трябва да си забелязал. Гордостта ми страдаше, задето бях женен за нея.

— Говорихме за парите — напомних му аз. — Значи си сигурен, че Суейн ги е взел и задържал?

— Знам го. Бяха у него при Кончита. Беше веднага след като ги задигна.

— Виждал ли си ги?

— Познавам човек, дето ги е виждал.

— Дъщеря ти ли?

— Не. — Той добави с нотка на войнственост: — Не закачай дъщеря ми. Добра си е тя.

— Къде е сега?

— В Мексико. Отиде с него в Мексико и не се върна. — Отговорът му прозвуча някак си прекалено гладко и се зачудих дали не ме лъже.

— Защо се върна Суейн?

— Според мен винаги го е искал. Оставил е парите отсам границата, сам ми го е казвал неведнъж. Предложи ми дял от тях, ако му стана съдружник, искаше да го придружавам наоколо и да наема машини да копаем. Вече ти казах, не беше във форма, като си дойде. Истината е, че се нуждаеше от някой, дето да се грижи за него.

— И ти ли се грижеше за него?

— Точно тъй. Бях му задължен. Навремето Елдън Суейн беше страхотен мъж. Когато ме пуснаха първия път под гаранция, той ме взе за градинар у тях, в Сан Марино. Страшно място беше. Отглеждах му рози, големи като далии. Ужасно е, когато такъв човек свърши с олово в стомаха в някакъв си железопътен склад.

— Ти ли докара Суейн в Пасифик Пойнт през хиляда деветстотин петдесет и четвърта година?

— Признавам. Но още не беше започнал да говори за отвличането на момчето. Нямаше да го докарам за такава щуротия. Измъкнах се набързо от града. Не исках да...

— А не го ли застреля случайно, преди да се измъкнеш?

— Нищо подобно — изгледа ме стреснат той. — Не ме знаеш, мистър. Не си падам по насиетието. Специалист съм по избягване на неприятностите и пандиза. И все още работя по тази част.

— За какво те затвориха?

— За кражба на кола. С разбиване на ключалката. Но никога не съм носил pistolет.

— Да не би някой друг да е убил Суейн, а ти да си изгорил отпечатъците му?

— Това е тъпо. Защо ми е да го правя?

— За да не стигнат чрез него до теб. Да кажем, че си задигнал парите за откупа от Суейн.

— Какви пари за откуп? Не съм виждал никакви пари за откуп. По времето, когато е отмъкнал момчето, аз си бях тук, на границата.

— Закачаше ли се Елдън Суейн с деца?

— Може би. — Погледът на Шепърд се зарея в небето. — Винаги си е падал по младички и колкото по старееше, толкоз по-

млади гонеше. Открай време си му беше слаб ангелът.

Не вярвах на Шепърд. Не можех и да не му вярвам. Доколкото в очите се четеше душата, неговата напомняше кална вода, непрекъснато разбърквана от страхове, фантазии и алчност. Беше остарял с отчаяната надежда за пари и вече бе готов на всичко, за да я осъществи.

— Къде ще идеш сега, Ранди? В Мексико?

За момент той притихна, загледан през равнината в слънцето, което бе преполовило пътя си на запад. Над нас прелетя реактивен самолет като лястовица, повлякла след себе си шума на товарен влак. Шепърд го гледа, докато изчезна, сякаш олицетворяваше последната му разтапяща се възможност за добър живот.

— По-хубаво да не ти казвам къде отивам, мистър. Ако трябва пак да се срещнем, аз ще те търся. Само недей се опитва да ме топиш. Видя ме у мис Джийн, и какво? Значи и ти си бил там.

— Не е точно така. Но няма да те топя, освен ако няма причина за това.

— Недей. Чист съм като роса. Пък и нали сме бели хора? — добави той, за да ме приобщи към единственото съмнително предимство. — А малко парици за из път?

Дадох му петдесет долара и картичката си. Остана доволен. Излезе от колата със спалния си чувал и стоя на пътя, докато изчезна от огледалото ми.

Върнах се при бунгалата и заварих мисис Уилямс още да чисти бунгалото, освободено от Шепърд. Когато се появих на вратата, тя вдигна поглед от метлата и остана приятно изненадана.

— Изобщо не вярвах да се върнете — рече тя. — Май не сте го намерили, а?

— Намерих го. Поговорихме си.

— Ранди го бива да си чеше езика.

Запъна се, защото не искаше да ме пита направо за втората вноска на парите. Дадох ѝ другата петдесетачка. Задържа я изцяло между пръстите си, сякаш бе уловила рядък вид молец или пеперуда, сетне я пхна в пазвата си.

— Сърдечно благодаря. Имах нужда от тях. Сигур знаете какво е?

— Мисля, че да. Искате ли да ми поразкажете още нещо, мисис Уилямс?

— Готова съм да говоря за всичко, освен за възрастта си — усмихна се тя. Седна на разпрания дюшек на леглото, което изскърца и хлътна под тежестта ѝ. Аз заех единствения стол в стаята. През прозореца надникна слънчев лъч, в който заиграха искрящи пращинки. На изтъркания линолеум на пода между нас легна светло петно. — Какво искате да знаете?

— Колко време прекара тук Шепърд?

— Живя тук, с малки прекъсвания, от войната насам. Идваше и си отиваше. Понякога, когато гладуваше, заминаваше със сезонните работници да бере плодове. Или пък изкарваше по някой долар, като плевеше градини. Навремето е бил градинар.

— Каза ми. Работил е при някой си мистър Суейн в Сан Марино. Споменавал ли е пред вас за Елдън Суейн?

Въпросът ми я притесни. Вгледа се в коляното си и започна да мачка полата върху него.

— Значи искате да ви кажа всичко както си беше?

— Моля ви.

— Не ми прави чест. Лошото в нашата работа е, че за пари се решаваш на неща, дето не би ги сторил на младини. Какво ли не вършат хората за пари?

— Знам. Накъде биете, Флорънс?

Заговори бавно и монотонно, сякаш да намали размера и срока на вината си.

— Елдън Суейн живя тук с приятелката си. Тя беше дъщеря на Ранди Шепърд. Ей тъй стана, че Ранди цъфна при нас.

— Кога беше това?

— Чакайте да видя. Беше точно преди да почнат неприятностите с парите, когато мистър Суейн забягна в Мексико. Не помня дати, но беше към края на войната. — Спря да помисли и добави: — Знам, че тогаз беше битката при Окинава. Ние с Уилямс следяхме боевете, много от наемателите ни бяха морячета.

— И какво стана, когато дойде Шепърд? — върнах я аз на темата.

— Нищо особено. Най-вече много приказки на висок глас. Не можех да не подочуя туй-онуй. Ранди искаше да му се плати наем за

дъщеря му. Тъй му е устроен умът.

— Що за момиче беше дъщеря му?

— Беше красиво дете. — Очите на мисис Уилямс се замъглиха от мнимите майчински чувства на сводница. — Мургава и нежна. Не мога да разбера как таквоз момиче се беше зафанало с два пъти по-стар мъж. — Намести се на леглото и пружините уморено изскърцаха. — Не ще и дума, искала е да лапне част от парите.

— Казахте, че това е било преди парите.

— Да, но Суейн вече кроеше как да ги задигне.

— Откъде знаехте, мисис Уилямс?

— Полицаите казаха. Цяла седмица, след като офейка, тук гъмжеше от полиция. Казаха, че се е готвил поне година. Избрал е туй място, за да се префърли бързо в Мексико.

— Как е преминал границата?

— Тъй и не можаха да разберат. Може да е прескочил оградата или да е минал нормално под друго име. Някои от полицаите смятаха, че е оставил парите тук. Сигур Ранди от тях го е чул.

— А какво стана с момичето?

— Никой не знае.

— Дори баща й?

— Да. Ранди Шепърд не е от тези бащи, дето децата им ги търсят доброволно. И жена му не щя да чуе за него. Разведе се, докато Ранди беше последния път в кафеза, а когато го пуснаха, той дойде тук. Оттогава е все тъй, идва и си отива.

Поседяхме мълчаливо. Слънчевият правоъгълник на линолеума видимо се увеличаваше и напомняше, че времето тече, а земята не спира да се върти. Накрая тя ме попита:

— Как мислите, ще се върне ли Ранди?

— Не знам, мисис Уилямс.

— Искан ми се да се върне. Той си е негодник. Но течение на времето жените свикват около тях да се върти мъж. Даже няма значение що за човек е.

— Освен това — вметнах аз, — той беше предпоследният ви наемател.

— Отде знаете?

— Вие ми казахте.

— Вярно. Бих продала всичко, ако се намери купувач.

Станах и тръгнах към вратата.

— Кой е последният ви наемател?

— Едва ли го знаете.

— Опитайте все пак.

— Млад човек на име Сидни Хароу. И не се е мяркал от цяла седмица. Ранди Шепърд го прати за зелен хайвер.

Извадих копието от абсолвентската снимка на Ник.

— Шепърд ли я даде на Хароу, мисис Уилямс?

— Може и той да е. Помня, че Ранди ми я показа. Пита ме дали ми прилича на някого?

— Е, и?

— Не. Не помня добре лица.

ДВАЙСЕТА ГЛАВА

Върнах се в Сан Диего и минах по Бейвю Авеню покрай къщата на Джордж Траск. Слънцето току-що бе залязло и всичко наоколо изглеждаше червеникаво, сякаш кръвта в кухнята се бе размила в светлината.

Пред дома на Траск стоеше кола — черен фолксваген със смачкан калник, която бях виждал и преди, но не можах да си спомня къде. На тротоара беше паркирана полицейска кола от Сан Диего. Отминах и продължих към болницата.

Жената на информацията ми каза, че Ник е в стая двеста и единадесет на втория етаж.

— Но посещения не са разрешени, освен ако не сте от семейството.

Все пак се качих. В приемната срещу асансьорите беше седнала жената на психиатъра, мисис Смидърм, и четеше някакво списание. През облегалката на стола ѝ беше преметнато палто с хастара навън. Не знам защо ми стана приятно, че я виждам. Прекосих помещението и седнах до нея.

Оказа се, че изобщо не чете, а само държи списанието. Гледаше право в мен, без да ме вижда. Сините ѝ очи бяха замислени и това придаваше на лицето ѝ някаква мрачна красота. Наблюдавах промените в израза им, докато постепенно започна да осъзнава присъствието ми и накрая ме позна.

— Мистър Арчър!

— И аз не очаквах да ви видя.

— Току-що дойдох — рече тя. — Живяла съм няколко години в Сан Диего, по време на войната. Оттогава не съм идвала.

— Дълг период е минал.

— Тъкмо за този период си мислех и как времето лети. — Наклони глава. — Но предполагам, че автобиографията ми не ви интересува.

— Напротив, интересува ме. Омъжена ли бяхте, когато сте живели тук преди?

— Почти формално. Повечето време мъжът ми прекара в чужбина. Беше хирург на един самолетносач. — В гласа ѝ прозвуча печална гордост, която сякаш изцяло принадлежеше на миналото.

— По-възрастна сте, отколкото изглеждате.

— Омъжих се млада. Твърде млада.

Жената ми харесваше и ми беше приятно поне веднъж да разговарям за нещо несвързано със случая. Но тя прехвърли разговора върху него.

— Казаха за Ник, че ще оживее. Въпросът е в какво състояние ще бъде.

— Какво смята съпругът ви?

— Все още е рано Ралф да се произнесе. В момента се консултира с невролог и мозъчен хирург.

— Но при отравяне с барбитурати не е нужна мозъчна хирургия, нали?

— За нещастие не е само това. Ник има и мозъчно сътресение. Изглежда, е паднал и си е ударил отзад главата.

— Или е бил ударен.

— И това е възможно. Как е попаднал в Сан Диего?

— Не знам.

— Мъжът ми казва, че вие сте го докарали в болницата.

— Вярно е. Но не съм го докарал в Сан Диего.

— Къде го намерихте? — Не ѝ отговорих. — Не искате ли да ми кажете?

— Не искам. — Смених темата не особено сръчно. — Тук ли са родителите на Ник?

— Майка му е при него. Баща му е на път. Нито вие, нито аз можем да направим нещо.

Изправих се.

— Можем да идем да хапнем.

— Къде?

— Ако искате в кафенето на болницата. Храната е прилична. Тя направи гримаса.

— Прекалено често съм вечеряла в болнични кафенета.

— Мислех, че не желаете да идете толкова далече.

Двусмислието на фразата едновременно стигна до съзнанието на двама ни.

— Защо не? — каза тя. — Ралф ще е зает часове наред. Защо да не идем в Ла Джола?

— Там ли сте живели през войната?

— Много точно отгатвате.

Помогнах ѝ да облече палтото си от сребристосинкава норка, която много отиваше на сивия кичур в косите ѝ. В асансьора тя ме предупреди:

— Имам едно условие. Няма да ме разпитвате за Ник и семейните му отношения. И аз като вас не мога да отговарям на някои въпроси, затова да не си разваляме вечерта.

— Няма да я разваля, мисис Смидъррам.

— Името ми е Мойра.

По време на вечерята ми каза, че е родена в Чикаго и е учила психиатрия и социални грижи в болницата към Мичиганския университет. Там се запознала с Ралф Смидъррам и се омъжила за него, когато завършвал стажа си по психиатрия. Щом се записал във флота, бил назначен във военната болница в Сан Диего и тя дошла с него в Калифорния.

— Живеехме в малък стар хотел тук, в Ла Джола. Беше пълна развалина, но ми харесваше. Като се нахраним, бих искала да отида и да видя дали още е там.

— Може.

— Поемам известен риск с връщането си тук. Просто защото не можете да си представите някогашната красота на това място. Беше първата ми среща с океана. Когато рано сутрин ходехме в пещерата, чувствах се като Ева в рая. Всичко беше свежо, ново, неவிжданo. Не като сега.

С леко движение на ръцете си отпрати по дяволите окръжаващата ни реалност тежкия псевдохавайски декор — облечените в черно келнери, натрапчивата музика — всичко, което задължително придружава петнадесет доларовия „Шатобриан“ за двама.

— Тази част на града се е променила — съгласих се аз.

— Помните ли Ла Джола през четиридесетте години?

— И през тридесетте също. Тогава живеех в Лонг Бийч. Често идвахме тук и в Сан Онофре на сърф.

— Множественото число вас и жена ви ли включва?

— Мен и приятелите ми — отвърнах. — Жена ми не обичаше сърфа.

— Минало време?

— Минало свършено. Напусна ме точно тогава. Не я упреквам. Тя искаше установен живот и съпруг, на чието присъствие да разчита.

Мойра посрещна с мълчание изтърканата ми новина. След малко заговори почти на себе си:

— Бих искала и аз да се бях развела тогава. — Очите ѝ срещнаха моите. — А вие какво бихте искали, Арчър?

— Това.

— Искате да кажете, да сте тук с мен? — Помислих, че е зажадняла за комплименти, но изведнъж разбрах, че тънко ме занася. — Едва ли заслужавам усилията на един живот.

— Самият живот е наградата — възразих аз. — Обичам да влизам в живота на хората и след това да се махам. Ужасно отегчително беше да живея с едни и същи хора, на едно и също място.

— Това не е истинската причина. Познавам вашия тип хора. Вие храните таен копнеж за справедливост. Защо не го признаете?

— Храня таен копнеж за милосърдие — казах аз. — Но хората непрекъснато получават справедливост.

Тя се наведе към мен с онази женска злост, която обикновено е заредена със сексуален плам.

— Знаете ли какво ще стане с вас? Ще остарееете и ще се изчерпите. Справедливо ли ще бъде?

— Преди това ще умра. Ще бъде милосърдно.

— Знаете ли, че сте ужасно незрял?

— Ужасно.

— Сърдите ли ми се?

— Сърдя се на истинската враждебност. А вие не сте враждебна към мен. Напротив. Просто влязохте в ролята на медицинска сестра и искате да ме убедите да се ожения повторно, преди да остареея прекалено, за да има кой да се грижи за мен на стари години.

— Ах, вие! — Гласът ѝ бе ядосан, но премина в смях.

След вечеря оставихме колата ми, където си беше, в паркинга на ресторанта, и тръгнахме по главната улица към океана. Вълнението беше силно и чувах как вълните реват и затихват като морски лъв, уплашен от собствения си глас.

На върха на последното възвишение завихме надясно, минахме покрай съвсем нова многоетажна ведомствена сграда и стигнахме до някакъв мотел, разположен на следващия ъгъл. Мойра спря и го огледа.

— Мислех, че е на този ъгъл, но не е. Изобщо не помня такъв мотел. — Внезапно разбра какво се е случило. — Това е същият ъгъл, нали? Съборили са стария хотел и на негово място са построили мотел. — Гласът ѝ бе развълнуван, сякаш част от живота ѝ бе разрушена със старата постройка.

— Не се ли казваше хотел „Магнолия“?

— Да. „Магнолия“. Отсядали ли сте в него?

— Не — отвърнах. — Но, изглежда, е означавал много за вас.

— И все още означава. Живях тук две години, когато Ралф замина. Сега ми се струва, че е най-истинската част от живота ми. Не съм говорила на никого за това.

— Дори на съпруга си?

— Най-малко на него. — Гласът ѝ се изостри. — Когато се опитваш да кажеш нещо на Ралф, той не те чува. Възприема факта, че си изказал някакво съображение или това, което той смята за такова. Схваща и част от подтекста. Но нехваща очевидното означение. Това е професионално изкривяване при психиатрите.

— Ядосана сте на мъжа си.

— Сега пък вие започвате! — Все пак продължи: — Ядосана съм и на него, и на себе си. От известно време това усещане не ме напуска.

Тръгна и ме поведе покрай осветения ъгъл надолу към морето. Раздалечените една от друга лампи бяха обгърнати от светещи облаци водни пръски. Зелената площ и пътеката към брега бяха съвсем безлюдни. Като стъпихме на пътеката, тя заговори отново:

— Най-напред се сърдех на себе си за онова, което вършех. Когато започна всичко, бях едва деветнадесетгодишна и изпълнена с естествени за възрастта ми угризения. По-късно се упреквах, че не продължих.

— Не се изяснявате достатъчно добре.

Беше вдигнала яката на палтото си, за да се предпази от пръските. Сега приличаше на бандит с маска в долната част на лицето.

— И нямам такова намерение.

— Все пак ми се струва, че го имате.

— Какъв е смисълът? Всичко е минало, минало и отдавна приключено.

Гласът ѝ бе унил. Отдалечи се бързо от мен и аз я последвах. Беше в несигурно настроение — приближаваше средна възраст и отчаяно търсеше някаква последователност в живота си. Пътеката беше тъмна и тясна и лесно можеше случайно или умишлено да падне между скалите в кипящата вода.

Настигнах я в пещерата — физическият център на миналото, за което говореше. Бялата разпенена водна маса се катереше по наклона на плажа. Тя събу обувките си и ме поведе надолу по стъпалата. Застанахме точно над досега на вълните.

— Ела и ме вземи — каза тя на мен или на някой друг.

— Да не сте били влюбена в някой мъж, загинал през войната?

— Той не беше мъж. Беше само едно момче, което работеше в пощата.

— С него ли сте идвали тук, когато сте се чувствали като Ева в рая?

— С него. Все още изпитвам вина. Живеех тук, на плажа, с това момче, докато Ралф в чужбина защитаваше родината си. — Гласът ѝ ставаше злъчен и глух, когато говореше за мъжа си. — Ралф ми пишеше дълги прилежни писма, но те сякаш нямаха значение. Всъщност исках да го смачкам, беше толкова самоуверен и всезнаещ. Не смятате ли, че съм малко ненормална?

— Не.

— Но Съни беше. И то доста.

— Съни?

— Момчето, с което живеех в „Магнолия“. Поначало, той си беше пациент на Ралф. Ралф ми предложи да го държа под око. Каква ирония!

— Стига, Мойра. Според мен сама си търсите неприятности.

— Някои хора ги търсят — рече тя, — а други са връхлитани от тях. Ако можех да върна онова време и да променя някои неща...

— Какво щяхте да промените?

— Не знам точно. — Гласът ѝ звучеше уморено. — Да не говорим повече за това.

Тя се отдалечи. Босите ѝ крака оставяха в пясъка изящни следи. Възхитих се от грацията, с която се движеше, но тя изведнъж взе да се връща. Вървеше тромаво, заднишком, като се стараеше да улучва следите си, но не успяваше. Блъсна се в мен и се обърна, усетих как гърдите ѝ под коженото палто се притиснаха до ръката ми. Прегърнах я и я задържах. Лицето ѝ бе мокро от сълзи или водни пръски. Във всеки случай усетих на устните си солен вкус.

ДВАЙСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

Когато тръгнахме обратно към колата, главната улица беше опустяла, но светла. Звездите бяха изгрели и изглеждаха съвсем близко. Доколкото си спомням, не срещнахме никого до момента, когато влязох в ресторанта да позвъня на Джордж Траск. Той се обади веднага с разстроен уморен глас:

— Домът на семейство Траск.

Обясних му, че съм детектив и бих искал да поговоря с него за жена му.

— Жена ми е мъртва.

— Съжалявам. Мога ли да дойда и да ви задам няколко въпроса?

— Защо не. — Говореше като човек, загубил представа за времето.

Мойра ме чакаше в колата, приличаше на сребристосиня котка в пещера.

— Искате ли да ви оставя пред болницата? Аз трябва да свърша една работа.

— Вземете ме с вас.

— Задачата ми е твърде неприятна.

— Не ме интересува.

— Щеше да ви интересува, ако бракът ви беше разтрогнат, и се бяхте свързали с мен. Прекарвам голяма част от нощите си в изпълнение на подобни мисии.

— Знам, че сигурно щях да съм нещастна. — Ръката ѝ притисна коляното ми. — Станала съм доста чувствителна. Но ми омръзна вечно да бъда благоразумна.

Закарах я на Бейвю Авеню. Полицейската кола я нямаше. Черният фолксваген със смачкания калник стоеше на същото място. Сега се сетих къде съм го виждал — под ръждясалия навес на мисис Суейн в Пасадина.

Почуках на входната врата и Джордж Траск ни отвори. Длъгнестото му тяло беше акуратно облечено в тъмен костюм с черна

вратовръзка. Имаше вид на страничен човек, оказващ услуга при създаването се положение, примерно погребален агент. Скръбта му личеше само по зачервените очи и по факта, че не ме позна.

— Мистър Траск, това е мисис Смидърам. Тя е психиатър.

— Много мило от ваша страна — каза ѝ той. — Но нямам нужда от този вид помощ. Всичко е наред. Влезте в дневната и седнете. Бих ви направил кафе, но полицията не ми разрешава да влизам в кухнята. Пък и без това — продължи той, а гласът му сякаш извираше, от място, намиращо се извън контрола му — тази сутрин, когато са убили жена ми, кафеварката се е счупила.

— Съжалявам — рече Мойра.

Последвахме Джордж Траск в дневната и седнахме един до друг срещу него. Завесите на прозорците бяха леко дръпнати и през процепа се виждаха отразените във водата трепкащи светлини на града. Красотата на гледката и присъствието на жената до мен ме накараха още по-ясно да осъзная болката, която изпитваше Джордж Траск, болка на човек, осъден на пълна самота в тоя свят.

— Фирмата, в която работя, прояви голямо разбиране — сподели той непринудено. — Дават ми неограничен платен отпуск. Така ще мога да уредя всичко, нали?

— Знаете ли кой уби жена ви?

— Има един заподозрян, човек с криминално досие, дълго цял километър, той познава Джийн от дете. Полицията ме задължи да не казвам името му.

Навярно ставаше дума за Ранди Шепърд.

— Заловиха ли го?

— Очакват да го заловят тази вечер. Надявам се, че ще успеят и ще го пратят в газовата камера. И вие, и аз знаем защо престъпността и убийствата са толкова дълбоко вкоренени. Съдилищата не издават присъди, а когато го правят, не налагат смъртно наказание. А дори и да го налагат, законът се заобикаля от всички страни. Осъдени убийци се разхождат на свобода, вече не екзекутират никого, нищо чудно, че няма ред и законност. — Очите му бяха разширени и втренчени, сякаш съзираха някакъв кошмарен хаос.

Мойра стана и докосна главата му.

— Не говорете толкова, мистър Траск. Това ви разстройва.

— Знаем. Цял ден не мога да спра.

Едрите му длани закриха лъсналото от пот лице. Очите му святкаха като монети между пръстите. Гласът му се разнесе отчетливо, сякаш независимо от волята му.

— Мръсният дъртак заслужава да иде в газовата камера. Дори и да не я е убил с ръцете си, той е пряко отговорен за смъртта ѝ. Той разпали у нея манията да търси баща си. Миналата седмица дойде тук с разни кроежи и истории, каза ѝ, че знае къде е баща ѝ и че тя ще може да отиде при него. Така и стана — добави той сломено. — Баща ѝ е мъртъв и Джийн най-сетне е при него.

Траск заплака. Мойра го заутешава повече със звуци, отколкото с думи.

След известно време забелязах, че на вратата е застанала Луиз Суейн, прилична на съсипан призрак на дъщеря си. Станах и отидох при нея.

— Как сте, мисис Суейн?

— Не много добре. — Прекара ръка по челото си. — Клетата Джийн и аз никога не сме се разбирали особено. Тя беше дъщеря на баща си, но все пак държахме една на друга. Сега си нямам никого. — Поклати бавно глава. — Джийн трябваше да ме послуша. Знаех, че отново нагазва в мътни води и се постарях да я спра.

— В какви мътни води?

— Във всякакви. За нея бе вредно да блуждае непрекъснато в миналото и да си въобразява, че баща ѝ е жив. И не съвсем безопасно. Елдън беше престъпник и общуваше с престъпници. Някой от тях я е убил, защото е научила твърде много.

— Сигурна ли сте, мисис Суейн?

— Повече от сигурна. Не забравяйте, че става дума за стотици хиляди долари. За толкова пари всеки е готов да убие. — Очите ѝ сякаш бяха заслепени от ярка светлина. — Човек може да убие дори собствената си дъщеря.

Успях да я изведа в антрето, откъдето в дневната не се чуваше нищо.

— Как смятате, възможно ли е мъжът ви да е още жив?

— Възможно е. Поне Джийн мислеше така. Трябва да има някаква причина за всичко, което се случи. Чувала съм за хора, които са променяли лицата си с пластични операции, за да не ги познаят. — Присвитите ѝ очи се плъзнаха по лицето ми и се задържаха върху него,

сякаш търсеха издайнически белези, които биха ме изобличили като Елдън Суейн.

Помислих, че други хора пък изчезваха и оставяха на мястото си мъртъвци, които приличат на тях. Обърнах се към жената.

— Преди около петнадесет години, приблизително по времето, когато мъжът ви се е върнал от Мексико, в Пасифик Пойнт е бил убит човек. Идентифициран е като мъжа ви. Но идентифицирането не може да бъде прието за сигурно, направено е по снимки, които далеч не са качествени. Една от тях е фотографията, която ми дадохте снощи.

— Нима беше едва снощи? — изгледа ме смаяна тя.

— Да, Знам как се чувствате. Снощи споменахте, че дъщеря ви е взела най-хубавите семейни снимки. Споменахте също за някои семейни филми. Те могат да се окажат полезни при разследването.

— Разбирам.

— А тук ли са?

— Някои от тях. Тъкмо ги преглеждах. — Разпери пръсти. — Затова ръцете ми са толкова прашни.

— Мисис Суейн, мога ли да ги погледна?

— Зависи.

— От какво?

— От парите. Защо трябва да ви ги давам безплатно?

— Може да са вещественно доказателство за убийството на дъщеря ви.

— Не ме интересува — извика тя. — Тези снимки са единственото, което ми е останало, единственото свидетелство за моя живот. Който ги получи, ще трябва да плати, както аз съм плащала за всичко. Идете при мистър Тротуел и му го кажете.

— Какво общо има той?

— Нали работите за Тротуел? Разпитах баща ми за него и той каза, че Тротуел спокойно може да си позволи да ми плати!

— Колко искате?

— Нека той предложи сумата — отсече тя. — Между другото намерих златната кутия, за която разпитвахте — флорентинската кутия на майка ми.

— Къде беше?

— Не е ваша работа. Въпросът е, че е у мен и също е за продан.

— Наистина ли е била на майка ви?

— Разбира се. Научих какво е станало с нея след смъртта на мама. Баща ми я дал на друга жена. Не искаше да признае, когато го запитах снощи, но аз го принудих.

— Тази жена Естел Чалмърс ли е?

— Значи знаете за връзката му с нея. Предполагам, че всички знаят. Какво безочие, да ѝ подари кутията за бижута на мама! Тя трябваше да остане за Джийн.

— Защо държите толкова на тази кутия, мисис Суейн?

Тя помисли за момент.

— За мен тя олицетворява всичко, което се случи в семейството ми. Целият ни живот се разпадна на части. Парите ни, мебелите и дори малките произведения на изкуството се оказаха в чужди ръце. — Помисли още малко и добави: — Спомням си, когато Джийн беше дете, мама ѝ даваше да си играе с кутията. Разказваше ѝ за кутията на Пандора, а Джийн и приятелките ѝ си представяха, че това е тя. Когато вдигнеш капака, всички злини на света излизат от нея. — Споменът я потисна и тя млъкна.

— Мога ли да видя кутията и снимките?

— Не, не можете! Това е последната ми възможност да събера малък капитал. Без капитал човек е нищо, просто не съществува. Няма да ми отнемете и тази последна възможност.

Изглеждаше разгневена, но вероятно изпитваше скръб. Бе стъпила на гнила дъска, бе се провалила и знаеше, че завинаги е затворена в капана на бедността. Мечтата, за която се бореше, не се отнасяше за бъдещето. Беше възделение по миналото, когато бе живяла в Сан Марино е преуспяващ съпруг и дванадесетметров басейн.

Казах ѝ, че ще поговоря с Тротуел, и я посъветвах добре да пази кутията и снимките. Сетне двамата с Мойра се сбогувахме с Траск и отидохме при колата.

— Бедните хора.

— Вие бяхте полезна.

— Бих искала да е така. — Мойра замълча. — Знам, че някои въпроси не са разрешени. Но все пак ще ви задам един. Не сте длъжен да ми отговаряте.

— Кажете.

— Наблизо ли намерихте Ник днес?

Поколебах се, но не за дълго. Беше омъжена за друг и имаше професия с правила, различаващи се от моите. Отрекох категорично.

— Защо питате?

— Мистър Траск ми каза, че жена му имала връзки с Ник. Не знаеше името му, но описанието му беше точно. Очевидно ги е виждал заедно в Пасифик Пойнт.

— Били са заедно известно време — казах предпазливо аз.

— Били ли са любовници?

— Нямам основания да мисля така. Семейство Траск и Ник не приличаха на любовен триъгълник.

— Какви ли не съм виждала.

— Да не се опитвате да ми кажете, че Ник е убил жената?

— Не. Ако го мислех, нямаше да говоря така. Ник ни е пациент от петнадесет години.

— От хиляда деветстотин петдесет и четвърта?

— Да.

— Какво е станало тогава?

— Ник се разболя — изрече тя с равен тон. — Не мога да говоря за естеството на болестта му. И без това казах прекалено много.

Озовахме се почти на същото място, откъдето бяхме започнали. Но не съвсем. По обратния път към болницата усетих, че тя леко и колебливо се обляга на мен.

ДВАЙСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

Мойра ме заряза на входа на болницата, за да си оправи лицето, както сама се изрази. Качих се с асансьора на втория етаж и заварих родителите на Ник в чакалнята. На едно кресло похъркваше Чалмърс с отметната назад глава. До него седеше жена му, елегантно облечена в черно.

— Мисис Чалмърс.

Тя сложи пръст на устните си и се приближи до вратата.

— Лари не е спал от два дни. — Последва ме в коридора. — И двамата сме ви дълбоко благодарни, задето намерихте Ник.

— Надявам се, че не съм го намерил твърде късно.

— Не. — Успя да изпише на устните си бледа усмивка. — Доктор Смидърам и другите лекари дават големи надежди. Очевидно Ник е повърнал част от лекарствата, преди да подействат.

— А мозъчното сътресение?

— Не смятам, че е сериозно. Имате ли представа как го е получил?

— Паднал е, или е бил ударен — казах аз.

— Кой го е ударил?

— Не знам.

— Къде го намерихте, мистър Арчър?

— Тук, в Сан Диего.

— Но къде?

— Предпочитам да съобщя подробностите чрез мистър Тротуел.

— Но него го няма. Отказа да дойде. Заяви, че имал ангажменти към други клиенти. — Не успя да се овладее и гневът ѝ избликна. — Ще съжалява, ако смята, че може да ни разиграва.

— Сигурен съм, че не смята такава нещo. — Побързах да сменя темата. — След като Тротуел го няма, вероятно трябва да ви уведомя, че говорих с една жена, казва се мисис Суейн. Тя е майка на Джийн Траск и има някои семейни спомени, които бих желал да видя. Но мисис Суейн иска пари за тях.

— Колко?

— Доста. Може би ще успее да ги получи за хиляда долара.

— Това е нелепо! Тази жена е луда.

Не настоях повече. По коридора минаваха сестри. Вече познаваха мисис Чалмърс, усмихваха ѝ се, кимаха ѝ и любопитно се взираха в пламенните ѝ черни очи. Тя дишаше дълбоко и успя донякъде да възвърне самообладанието си.

— Държа да ми съобщите къде намерихте Ник. Ако той е жертва на някакви нечисти игри...

— На ваше място не бих разчитал на това, мисис Чалмърс — срязах я аз.

— Какво искате да кажете?

— Да се поразходим малко.

Завихме по коридора и бавно тръгнахме напред-назад из фойето покрай кабинети, затворени за през нощта. Разказах ѝ подробно как съм заварил сина ѝ — в гаража до кухнята, където бе убита Джийн Траск. Тя се облегна на бялата стена, главата ѝ клюмна встрани, сякаш я бях зашлевил по лицето. Скъсената ѝ сянка, лишена от цветове, приличаше на силуета на прегърбена старица.

— Мислите, че той я е убил, нали?

— Има и други възможности. Но по разбираеми причини още не съм уведомил полицията.

— Само на мен ли сте казали?

— Засега да.

Тялото ѝ се стегна и тя се отблъсна с ръце от стената.

— Нека да остане така. Не съобщавайте на Джон Тротуел. Той е настроен против Ник заради дъщеря си. Не споменавайте нищо дори пред мъжа ми. И без това нервите му са крайно изтощени, няма да може да го понесе.

— А вие можете ли?

— Налага се. — Помълча за момент, за да подреди мислите си. — Намекнахте и за други възможности.

— Едната е, че присъствието на сина ви е инсценирано. Да речем, убиецът го е намерил някъде упоен и го е оставил в гаража на Траск. Но ще бъде трудно да убедим полицията.

— Необходимо ли е изобщо да я намесваме?

— Тя вече е намесена. Въпросът е какво трябва да им кажем. Ще имаме нужда от съвета на юрист. И без това съм се наakisнал до гуша.

Не я интересуваше докъде съм се наakisнал.

— А другите възможности?

— Сещам се за още една. Ще се спра на нея след минута. — Извадих от портфейла си прощалната бележка, която беше паднала от джоба на Ник. — Това почеркът на сина ви ли е?

Тя я обърна към светлината.

— Да. Но това означава, че е виновен, нали?

Прибрах бележката.

— Означава, че се чувства виновен за нещо — Може да е открил трупа на мисис Траск и да е бил връхлетян от непреодолимо чувство за вина. Това е другата възможност, която ми дойде наум. Но не съм психиатър и затова бих искал да ми разрешите да я обсъдя с доктор Смидърам.

— Не. И с доктор Смидърам не бива.

— Не му ли се доверявате?

— И без това знае твърде много за сина ми. — Наклони се нервно към мен. — Човек не трябва да се доверява на никого, не го ли знаете?

— Не — отвърнах ѝ. — Не го знам. Надявах се, че ще дойде момент всички хора, отговорни за Ник, да си поговорят откровено. Политиката на премълчаването не дава добри резултати.

— Симпатичен ли ви е Ник? — Тя ме гледаше напрегнато.

— Не съм имал възможност да го опозная, за да ви отговоря. Но се чувствам отговорен за него. Надявам се, че и вие.

— Много го обичам.

— Може би го обичате повече, отколкото трябва. Струва ми се, че вие с мъжа ви постъпвате лошо, като се стараете да го защитите от всичко. Ако наистина е убил някого, фактите трябва да бъдат изнесени.

Тя примирено поклати глава.

— Не са ви известни всички обстоятелства.

— Кажете ми ги.

— Не мога.

— Ще си спестите много време и пари, мисис Чалмърс. Ще спасите разума на сина си, а може би и живота му.

— Доктор Смидърам каза, че животът му е въвн от опасност.

— Доктор Смидърам не е разговарял с хората, с които се срещнах аз. В течение на петнадесет години са извършени три убийства...

— По-тихо.

Гласът ѝ беше глух и яростен. Огледа коридора в двете посоки, а сянката на стената повтори движенията на главата ѝ. При всичката си елегантност и женственост тя ми заприлича на Ранди Шепърд с неговите крадливи погледи наоколо.

— Защо по-тихо? — възразих. — Толкова време сте живели в страх, че имате нужда да се сблъскате с действителността. Както споменах, извършени са три убийства, по всяка вероятност свързани помежду си. Не твърдя, че Ник е извършил и трите. Може да не е извършил нито едно.

Тя поклати отчаяно глава.

— Дори и да е убил мъжа в железопътния склад — продължих аз, — това не е предумишлено престъпление. Защищавал се е от похитителя си, човек на име Елдън Суейн, търсен от полицията, който е бил въоръжен. По моите представи той е налетял на детето, а то е грабнало пистолета му и го е простреляло в гърдите.

— Откъде знаете всичко това? — погледна ме изумено тя.

— Картината не е пълна. Част от нея възстанових с помощта на казаното от самия Ник. А днес успях да поговоря с един стар мошеник на име Ранди Шепърд. Доколкото изобщо може да му се вярва, той отишъл в Пасифик Пойнт с Елдън Суейн, но когато Суейн започнал да подготвя отвличането — офейкал.

— Защо са избрали точно нас? — запита тя напрегнато.

— Това не се изясни. Подозирам, че Ранди Шепърд е по-дълбоко замесен, отколкото признава. Шепърд, изглежда, е свързан и с трите убийства най-малко като катализатор. Сидни Хароу е бил негов приятел и пак Шепърд е човекът, който е подтикнал Джийн Траск да търси баща си.

— Баща си?

— Елдън Суейн ѝ е баща.

— И казвате, че онзи Суейн е носил пистолет?

— Да. Вече се знае, че е бил убит с този пистолет. С него е бил застрелян и Сидни Хароу. Поради това не вярвам, че Ник е убил Хароу. Той не би могъл да крие пистолета цели петнадесет години.

— Не. — Очите ѝ бяха разширени, бляскави и някак унесени, сякаш пред нея се изнизваха тези петнадесет години. — Сигурна съм, че не би могъл — рече тя накрая.

— Споменавал ли е някога пред вас за пистолета?

Тя кимна.

— Да, когато се прибра. Беше намерил сам пътя към къщи. Разправи как на улицата някакъв човек го качил в колата си и го закарал в открития железопътен склад. Каза, че измъкнал пистолета му и го застрелял. Ние с Лари не повярвахме, мислехме, че са някакви момчешки фантазии, но на другия ден прочетохме във вестниците за трупа, открит в склада.

— Защо не се обърнахте към полицията?

— Вече беше късно.

— Дори и сега не е късно.

— За мен е безнадеждно късно, а и за всички ни.

— Защо?

— В полицията няма да разберат.

— То се знае, че ще разберат, щом е убил при самоотбрана. Казвал ли ви е някога защо го е застрелял?

— Никога. — Тя замълча, очите ѝ бяха препълнени с мъка.

— А какво е станало с пистолета?

— Предполагам, че го е оставил там. Във вестниците писаха, че полицията не е намерила оръжието, но Ники със сигурност не го донесе вкъщи. Навярно някой скитник го е задигнал.

Мисълта ми се върна при Ранди Шепърд. Той сигурно е бил на мястото или близо до него, а и прекалено настойчиво отричаше участието си в отвличането. Май не трябваше да го изпускам, помислих си аз, половин милион долара са коварна сума, достатъчна да превърне всеки крадец в убиец.

ДВАЙСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

Върнахме се в чакалнята, където доктор Смидърам и жена му разговаряха с Лари Чалмърс.

Докторът ме поздрави с усмивка, която не успя да стигне до подозрителните му, опипващи ме очи.

— Мойра ми каза, че сте я завели на вечеря. Благодаря ви.

— Беше ми много приятно. Каква е вероятността да поговоря с пациента ви?

— Минимална. Дори несъществуваща.

— Макар и за минута?

— Не бих препоръчал поради съображения от физическо и психическо естество.

— Как е той?

Разбира се, още е унесен и е отпаднал физически и емоционално. Това отчасти се дължи на свръхдозата резерпин. Има и слабо мозъчно сътресение.

— Какво го е причинило?

— Бих казал, че е ударен отзад по главата с тъп предмет. Все пак съдебната медицина не е моя специалност. Във всеки случай той се възстановява изненадващо добре. Дължа ви голяма благодарност, заедо го докарахте навреме.

— Всички сме ви много задължени — каза Чалмърс и се ръкува церемониално с мен. — Вие спасихте живота на сина ми.

— И двамата бяхме с късмет. Дано не ни изостави в бъдеще.

— Какво точно имате предвид?

— Смятам, че стаята на Ник трябва да се охранява.

— Допускате, че пак може да избяга? — рече Чалмърс.

— Интересна мисъл. Не ми беше хрумвала. Имах предвид, че той се нуждае от охрана.

— При него денонощно ще дежури сестра — вметна доктор Смидърам.

— Има нужда от въоръжена охрана. Извършени са няколко убийства, не ни трябват нови. — Обърнах се към Чалмърс. — Мога да ви осигуря три смени за около сто долара дневно.

— На всяка цена — рече той.

Слязох долу и се обадох на две места. Първото беше в една служба за охрана от Лос Анджелис с клон в Сан Диего. Казаха, че до половин час ще ми изпратят човек на име Макленън. След това позвъних в „Бунгалата на Кончита“ в Импириъл Бийч. Обади се мисис Уилямс с приглушен, разтревожен глас.

— На телефона е Арчър. Ранди Шепърд да се е върнал?

— Не е и сигурно няма да се появи. — Понижи още повече гласа си. — Не само вие го търсите. Полицията обърна всичко наопаки.

Радвах се да го чуя, вече нямаше нужда аз да се занимавам с този въпрос.

— Благодаря, мисис Уилямс. Не се тревожете.

— Лесно е да се каже. Защо не ми съобщихте, че Сидни Хароу е мъртъв?

— Нямаше смисъл.

— Дрън-дрън. Ще обявя мястото за продан, веднъж ония да ми се махнат от главата.

Пожелах ѝ всичко хубаво и излязох пред входа да глътна чист въздух. След малко към мен се присъедини Мойра Сидърам. Отвори пакет цигари, запали една и започна да я пуши, сякаш ѝ засичаха времето с хронометър.

— Вие не пушите ли?

— Отказах ги.

— И аз. Пуша само като се ядосам.

— И защо сте ядосана сега?

— Пак тоя Ралф. Ще остане да спи в болницата, за да е подръка. Все едно, че съм омъжена за калугер.

Ядът ѝ изглеждаше повърхностен, сякаш маскираше някакво по-дълбоко чувство. Зачаках и то да изплува. Тя захвърли цигарата и рече:

— Мразя мотелите. Вие няма ли да минете през Пасифик Пойнт тази вечер?

— Отивам в западен Лос Анджелис. Мога да ви оставя по пътя.

— Много мило от ваша страна. — Зад официалните ѝ фрази усетих възбуда, равна на моята. — Защо отивате в западен Лос

Анджелис?

— Живея там. Предпочитам да спя вкъщи. Придържам се единствено към този навик.

— Смятах, че се ужасявате от навиците. По време на вечерята ми казахте, че обичате да се появявате и да изчезвате от живота на околните.

— Вярно е. Особено за хората, които срещам в процеса на работата си.

— Като мен?

— Нямах предвид вас.

— Тъй ли? А аз си помислих, че излагате всеобщ принцип — рече тя с известна ирония, — към който трябва да се приспособяват всички.

От сянката на паркинга изникна висок широкоплещест мъж с ниско подстригана коса, в тъмен костюм и се отправи към входа на болницата. Подвикнах му:

— Макленън?

— Да, сър.

Казах на Мойра, че ще се върна веднага и се качих в асансьора с Макленън.

— Няма да пускате никого — наредих му, — освен болничния персонал и най-близките.

— Откъде да знам кои са?

— Ще ви ги представя. Основното, което искам от вас, е да си отваряте очите за мъже със или без бели престилки. Не пускайте никакви мъже, освен ако за тях не гарантира сестра или лекар, които познавате.

— Очаквате опит за убийство?

— Възможно е. Въръжен ли сте?

Макленън разтвори сакото си и ми показа дръжката на автоматичен пистолет под мишницата си.

— И кого да очаквам?

— За нещастие не знам. Ще имате и друга задача. Не допускайте момчето да избяга. Но не стреляйте по него и не прилагайте насилие. Само това му липсва и...

— Естествено, разбирам. — Притежаваше спокойствието на едрите мъже.

Заведох го пред стаята на Ник и попитах сестрата за доктор Смидърам. Докторът излезе отвътре. През широко отворената врата зърнах Ник — лежеше неподвижен, със затворени очи, носът му сочеше тавана, а родителите му седяха от двете страни. Тримата приличаха на фреска, изобразяваща ритуал, при който издигнатото болнично легло беше жертвеният олтар. Вратата тихо се затвори. Представих Макленън на доктор Смидърам, който ни хвърли отегчен и предизвикателен поглед.

— Нужна ли е наистина цялата тази дандания?

— Мисля, че да.

— А аз мисля, че не. В никакъв случай няма да разреши този човек да стои в стаята.

— Там ще е по-полезен.

— Полезен за какво?

— При евентуален опит за убийство.

— Това е нелепо. Тук момчето е в пълна безопасност. Кой би искал да го убие?

— Питайте него.

— Няма.

— А ще ми разрешите ли аз да го попитам?

— Не. Той не е в състояние да...

— И кога ще бъде?

— Никога, ако продължавате да го тормозите.

— „Тормозите“ е силна дума. Да не би да се опитвате да ме ядосате?

Смидърам се изсмя кратко и неприятно.

— Дори и да е така, май успявам.

— Какво целите, докторе?

Очите му се присвиха и той заговори бързо:

— Аз само браня правата си и своя дълг да осигуря закрила на пациента си. Ако зависеше от мен, разни нескопосни детективчета нямаше дори да припарят до него нито сега, нито когато и да било. Ясно ли ви е?

— Ами аз? — попита Макленън. — Нает ли съм, или не?

Преглътнах яда си и се обърнах към него.

— Нает сте. Доктор Смидърам иска да стоите във в коридора. Ако някой се интересува какво търсите тук, кажете му, че сте нает от

родителите на Ник Чалмърс да го охраняват. Доктор Смидърам или някоя от сестрите ще ви представят на родителите, когато е удобно.

— Изгарям от нетърпение — измърмори Макленън под носа си.

ДВАЙСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Мойра не ме чакаше долу, не беше и в колата ми. Най-сетне я открих на паркинга за личните автомобили на персонала. Беше седнала в кадилака на мъжа си.

— Изморих се да чакам — заяви безгрижно тя — и реших да изпитам умението ви на следотърсач.

— Намерихте кога да играете на криеница. — Изглежда, тонът ми бе груб и тя притвори очи. Измъкна се от колата.

— Пошегувах се. Но не съвсем. Искях да видя дали ще ме потърсите.

— Е, потърсих ви. Доволна ли сте?

— Още сте сърдит. — Тя взе ръката ми и нежно я разтърси.

— Не на вас. На проклетия ви съпруг.

— Какво е направил пак?

— Надува се. Нарече ме „нескопосно детективче“. Това е личната обида. Другото е по-сериозно. Отказа ми да разговарям с Ник сега или когато и да било. Ако можех да го видя поне за пет минути, щях да изясня много неща.

— Надявам се, че не искате да ви ходатайствам пред Ралф?

— Не.

— Не искам да се окажа между двамата.

— Щом не искате — казах ѝ аз, — намерете си по-добро скривалище.

Тя ме изгледа косо. В очите ѝ за миг проблесна нейната същност — стеснителна, променлива и лесно уязвима.

— Наистина ли искате това? Да се махна ли оттук?

Прегърнах я и ѝ отговорих без думи. След малко тя се отдръпна.

— Готова съм да се прибера вкъщи. А вие?

Отговорих ѝ утвърдително, но не бях напълно сигурен. Отношението ми към Смидърм — гняв, вече примесен с подозрение, влияеше на чувството ми към жена му. Това отправи мисълта ми в доста неприятна посока — нямаше ли да я използвам, за да си разчистя

сметките с него или да го шпионирам? Отблъснах тези мисли, но те се таяха като досадни деца, които само чакат да се загаси лампата.

Потеглихме по магистралата на север. Мойра забеляза, че съм загрижен.

— Ако сте уморен, мога аз да карам.

— Не е този вид умора. — Почуках се по главата. — Трябва да реша някои проблеми, но компютърът ми е доста стар и примитивен модел. Не казва „да“ или „не“. Казва предимно „може би“.

— За мен ли?

— За всичко.

Минахме мълчаливо през Сан Онофре. Огромният купол на атомния реактор се мержелееше в мрака като мъртва паднала луна. Истинската луна си беше на небето над него.

— Компютърът ви програмиран ли е за въпроси?

— Само за някои. При други блокира напълно.

— Добре. — Гласът на Мойра стана мек и сериозен. — Смятам, че знам какво си мислите, Лу. Издадохте се, когато преди малко заявихте, че пет минути с Ник могат да изяснят всичко.

— Не всичко. Много.

— Мислите, че е убил и тримата, нали? И Хароу, и бедната мисис Траск, и човека в железопътния склад.

— Може би.

— Кажете ми, какво смятате наистина?

— Това, което наистина смятам, е „може би“. Почти сигурен съм, че е убил човека в железопътния склад. За другите не съм сигурен и ставам все по-несигурен. В момента живея с мисълта, че участието на Ник в новите убийства е било инсценирано и че той се досеща от кого. Което значи, че може да се окаже следващата жертва.

— Затова ли не искахте да тръгнете с мен?

— Не съм казвал такова нещо.

— Но аз го усетих. Слушайте, ако смятате, че трябва да обърнете колата и да се върнете, ще ви разбера. — И добави: — Никога не е късно да завещая тялото си на медицината. Или да го пусна в по-широко обращение.

Засмях се.

— Не е смешно — продължи Мойра. — Животът си тече и светът се мени толкова бързо, че за една жена е трудно да се движи в

крак.

— Във всеки случай — уверих я аз — няма смисъл да се връщам обратно. Ник е добре охраняван. Не може да излиза и никой не може да влиза при него.

— А така са подсигурени и двете ви „може би“, нали?

Дълго време мълчахме. Искаше ми се подробно да я разпитам и за Ник, и за мъжа ѝ. Но ако използвах удобния случай и самата нея, щях да похабя нещо от себе си и от живота си, което се стараех да не накърнявам, защото именно то ме отличаваше от компютъра и от шпионина.

След известно време незададените въпроси затихнаха и умът ми се зарея волно в тишината. Усещането, че съм лично обвързан със случая, което често ми служеше като допинг, бавно ме напускаше.

Жената имаше добра интуиция. Приблужи се до мен, сякаш бях вдигнал защитна бариера. Карах по шосето и чувствах как топлината ѝ, идваща от дясната ми страна, започва да се разлива по цялото ми тяло.

Живееше в Монтевиста в правоъгълна къща на върха на скалистия бряг, изградена от стомана, стъкло и пари.

— Паркирай колата под навеса, ако искаш. Нали ще се отбиеш да пийнеш нещо?

— Една чашка. — Тя не можа да отключи вратата веднага. — Опитваш с ключа от колата — осветлих я аз.

— Чудно, какво ли означава това? — застина в недоумение.

— Че вероятно имаш нужда от очила.

— Използвам очила за четене.

Влязохме и тя запали осветлението във вестибюла. Слязохме по няколко стъпала и се озовахме в осмоъгълна стая, почти цялата в стъкла. Луната бе тъй близо, сякаш подканваше да я пипнеш, а далеч долу се белееха гребените на прибоа.

— Хубаво е тук.

— Така ли мислиш? — Изглеждаше учудена. — Бог ми е свидетел, че мястото беше хубаво, когато още не беше застроено и обсъждахме плановете с архитекта. Но този дом не успя да улови духа му. — Млъкна за миг и продължи: — Да се построи къща е все едно да сложиш птичка в клетка. А птичката е самият човек.

— Така ли говорят в клиниката?

— Май много приказвам — обърна се тя към мен с усмивка.

— Спомена нещо за пийване.

Тя се устреми към мен. На бледата светлина, нахлуваща през прозорците, лицето ѝ изглеждаше сребристо, с тъмни очи и тъмни устни.

— Какво искаш?

— Уиски. — Видях как очите ѝ ме отбягнаха и в тях отново долових отблясък на разголената ѝ същност като светлинка в подземиято на сграда. — Мога ли да променя решението си?

Тя копнееше за мен. Разсъблякохме набързо каквото можахме и пристъпихме един към друг като борци, излизащи на тепиха при особени правила, според които да повалиш и да бъдеш повален е еднакво достойно и похвално. По едно време между схватките тя каза, че съм нежен любовник.

— Възрастта има и своите предимства.

— Не е така. Напомняш ми за Съни, а той беше едва двадесетгодишен. Караш ме отново да се чувствам като Ева в рая.

— Звучи малко пресилено.

— Пет пари не давам. — Тя се изправи на лакът. — Неприятно ли ти е, че споменах Съни?

— Колкото и странно да е — не.

— И така трябва. Той беше едно клето недорасло момче, просто никой. Но двамата бяхме щастливи. Живеехме като глупави ангелчета, погълнати един от друг. Той не беше имал други момичета, а аз познавах само Ралф. — Гласът ѝ се понижи, когато заговори за мъжа си, моето настроение също. — Ралф винаги е толкова техничен и самоуверен. Държи се в леглото като армия умиротворяваща изостанала страна. Но със Съни всичко изглеждаше различно. Беше толкова нежен и смахнат. Приемахме любовта като игра, като фантазия, в която живеехме и си строяхме къщички. Понякога той се правеше на Ралф. Друг път аз се правех на майка му. Ненормално ли ти изглежда? — засмя се нервно тя.

— Питай Ралф.

— Отегчавам те, нали?

— Напротив. Колко продължи този роман?

— Близо две години.

— Тогава ли се върна Ралф?

— Да. Но вече бях скъсала със Съни. Фантазията ни беше започнала да излиза от контрол, самият той също. Освен това, не можех направо да скоча от неговото легло в леглото на Ралф. И бездруго чувството за вина ме смазваше.

— Не бих казал, че си от този тип обременени жени — огледах тялото ѝ аз.

— Прав си — отвърна тя след минута. — Не беше вина. Беше просто болка. Продадох истинската си любов. И срещу какво? Срещу къща за сто хиляди долара и клиника за четиристотин хиляди. И в двете не бих стъпила дори, ако зависеше от мен. Предпочитам стаичката в „Магнолия“.

— Тя вече не съществува — казах аз. — Не преувеличаваш ли значението на миналото?

— Може и така да е — отвърна тя замислено, — особено на хубавите му страни. Жените наистина имат склонност да съчиняват разни истории, в които да изпъкват.

— Радвам се, че мъжете не го правят.

— Обзалагам се, че Ева е измислила историята с ябълката — засмя се тя.

— А Адам е измислил историята с рая.

— Ти си щурчо. — Тя се притисна към мен. — Това е диагноза. Радвам се, че ти разправих всичко това. А ти?

— Мога да го понеса. Но защо ми го каза?

— По различни причини. Освен това, имаш преимуществото да не си ми съпруг.

— Това е най-хубавото нещо, което съм чувал от жена.

— Не се шегувай. Ако го бях споделила с Ралф, щях да свърша като личност и да се превърна в поредния от прословутите му психиатрични трофеи. Вероятно щеше да ме препарира и да ме окачи на стената на кабинета до дипломата си. Всъщност, той до голяма степен го е направил — добави тя.

Искаше ми се да ѝ задам няколко въпроса за мъжа ѝ, но нито времето, нито мястото бяха подходящи, а и твърдо бях решил да не се възползвам от тях.

— Стига с тоя Ралф. Какво стана със Съни?

— Намери си друго момиче и се ожени за него.

— Ревнуваш ли?

— Не, просто съм самотна. Нямам си никого.

Сляхме още веднъж самотните си съществувания в нещо, което не бе любов, но не бе и себичност. Така и не се прибрах в западен Лос Анджелис.

ДВАЙСЕТ И ПЕТА ГЛАВА

Сутринта си тръгнах рано, без да будя Мойра. Откъм морето бе нахлула мъгла, която забулваше къщата на скалистия хълм и цялото крайбрежие на Монтевиста. Карах бавно по пътя между редици от призрачни дървета. Мъглата внезапно свърши. Небето беше безоблачно, с изключение на две разсейващи се следи от реактивни самолети. Подкарах към центъра и спрях пред полицейския участък.

Лакланд беше в кабинета си. Електрическият стенен часовник над главата му показваше точно осем часа. Това ме разтревожи за миг. Изпитах усещането, че Лакланд отново ме е накарал да дойда точно в същия час чрез някаква свръхестествена сила.

— Добре, че се отбихте — рече той. — Седнете. Тъкмо се чудех къде са изчезнали всички.

— Проучвах улики в Сан Диего.

— И взехте клиентите си с вас?

— Синът им пострада. Отидоха в Сан Диего да се грижат за него.

— Ясно. — Той почака малко, като кривеше и ръфаше устните си, сякаш да ги накаже, че задават въпроси. — И от какво е пострадал синът или е семейна тайна?

— Главно от барбитурати. И е ударен по главата.

— Опит за самоубийство?

— Възможно е.

Лакланд рязко се наведе напред, като тикна лицето си в моето.

— След като е очистил мисис Траск?

Не бях подготвен за въпроса и избягнах директния отговор.

— Главен заподозрян в убийството на мисис Траск е Ранди Шепърд.

— Знам — рече Лакланд и ми даде да разбера, че не му казвам нищо ново. — Получихме досието на Шепърд от Сан Диего.

— Пише ли в него, че Шепърд е познавал Елдън Суейн от „сумати време“?

— Със сигурност ли го знаете? — Лакланд захапа горната си устна.

— Да. Говорих с Шепърд вчера следобед, преди да го обявят за заподозрян. Каза ми, че Суейн избягал с дъщеря му Рита и с половин милион долара. Очевидно Шепърд е прекарал живота си в опити да се докопа до част от тези пари. Между другото стана ясно, че той е уговорил мисис Траск да наеме Сидни Хароу и да дойдат тук, в Пасифик Пойнт. Използвал ги е да разбере чрез тях каквото може, без да рискува да се появи лично тук.

— Тъй че все пак Шепърд е имал мотив да убие Суейн. — Гласът на Лакланд бе тих, сякаш петнадесетте години, през които се бе занимавал със случая, най-сетне бяха изчерпали силите му. — Имал е и мотив да изгори отпечатъците на Суейн. Къде разговаряхте с него?

— На мексиканската граница, близо до Импириъл Бийч. Но вече едва ли е там.

— Не е. В действителност снощи Шепърд е бил забелязан в Хемет. Спрял е за бензин и се е отправил на север с откраднатата кола — последен модел черен меркурий с гюрук.

— Най-добре е да проверите в Пасадина. И той, и Елдън Суейн са живели там.

Разказах на Лакланд за събитията в Пасадина — за Суейн и жена му, за убитата им дъщеря и как Суейн задигнал парите от банката на Ролинсън.

— След като вече знаете тези факти — приключих аз, — не е логично да поддържате всичките си обвинения срещу Ник Чалмърс. Той още не е бил роден, когато Елдън Суейн е взел парите от банката. А това е истинското начало на случая.

Лакланд помълча известно време. Застиналото му лице приличаше на ерозирана по време на суша земя.

— И аз знам туй-онуй. Ролинсън, бившият собственик на банката, е прекарвал всяко лято тук през двадесетте и тридесетте години. Мога да ви кажа и други работи.

— Моля ви.

— Неприятно ми е да ви разочаровам, Арчър, но колкото и назад да се върнем в миналото, Ник Чалмърс фигурира в картината. Сам Ролинсън е имал приятелка тук, в града, и след като съпругът ѝ е

умрял, са прекарвали лятото заедно. Искате ли да знаете коя е била тази приятелка?

— Бабата на Ник — рекох аз. — Вдовицата на съдията Чалмърс.

Лакланд остана разочарован. Взе от купчината поща напечатан лист, прочете го внимателно, смачка го на топка и го запрати към кошчето за боклук в ъгъла. Не го улучи. Вдигнах листа и го пуснах вътре.

— Как научихте това? — запита той накрая.

— Вече ви казах, че доста се порових в Пасадина. Но все пак не виждам ролята на Ник. Той не е отговорен за баба си.

Този път Лакланд не можа да намери аргумент. Но докато излизах от участъка, си мислех, че може би обратното е вярно и че покойната баба на Ник е отговорна за него. Положително старата връзка между семействата на Ролинсън и Чалмърс имаше някакво значение.

По пътя към центъра минах покрай Съдебната палата. Над входа ѝ върху барелеф от дялан камък голяма стара Темида с превързани очи крепеше везните си. Казах ѝ без думи — че тук има нужда от човек с отворени очи. Чувствах се прекрасно, а това не беше на добро.

Закусих пържола и яйца, после влязох в една бръснарница да ме обръснат. Беше почти десет часът и Тротуел трябваше да е вече в кантората си.

Оказа се обаче, че го няма. Секретарката ме уведоми, че току-що е излязъл и не е съобщил кога ще се върне. Тази сутрин носеше черна перука и прие смаяния ми поглед като комплимент.

— Обичам да променям личността си. Втръсва ми да съм все една и съща.

— И на мен. — Направих ѝ гримаса. — Мистър Тротуел вкъщи ли си отиде?

— Не знам. Проведе два междуградски разговора и веднага излезе. Ако продължава така, ще загуби клиентелата си. — Момичето ми се усмихна настойчиво, сякаш търсеше някакъв нов шанс в живота си. — Как мислите, отива ли ми черна коса? Аз в действителност съм брюнетка. Но обичам да експериментирам със себе си.

— Добре изглеждате.

— И аз мисля така — рече тя прекалено самоуверено.

— Откъде бяха междуградските разговори?

— Единият беше от Сан Диего. Обади се мисис Чалмърс. Не знам коя беше другата жена, не пожела да си каже името. Гласът ѝ звучеше като на възрастна дама.

— Разбрахте ли откъде звъни?

— Не каза. Не ни свърза телефонистка.

Помолих я да позвъни вместо мен в дома на Тротуел. Той беше там, но не желаше или не можеше да се обади. Вместо с него говорих с Бети.

— Добре ли е баща ви?

— Предполагам. Надявам се. — Гласът на младата жена беше сериозен и сдържан.

— А вие?

— Добре съм. — Май не беше много уверена.

— Ако дойда, ще пожелае ли да разговаря с мен?

— Не знам. Но по-добре побързайте. Заминава извън града.

— Къде точно?

— Не знам — повтори тя мрачно. — Но дори да го изпуснете, мистър Арчър, аз бих искала да поговоря с вас.

Когато стигнах до къщата на Тротуел, кадилакът му беше отпред. Отвори ми Бети. Очите ѝ бяха помътнели и безизразни. Дори лъскавата ѝ коса изглеждаше леко помръкнала.

— Видяхте ли Ник? — попита ме тя.

— Да. Докторът дава големи надежди.

— А той какво каза?

— Не беше в състояние да говори.

— С мен ще говори. Толкова исках да ида в Сан Диего. — Вдигна юмруци и ги притисна към гърдите си. — Но баща ми не ме пуска.

— Защо?

— Ревнува ме от Ник. Знам, че не бива да говоря така, но той ясно ми даде да го разбера. Когато тази сутрин мисис Чалмърс му съобщи, че вече няма да им бъде адвокат, той ми заяви, че трябва да избирам между него и Ник.

— А защо мисис Чалмърс отхвърли услугите му?

— Трябва да питате него. Ние не си говорим.

Тротуел се появи в антрето зад нея. Дори да беше чул последните ѝ думи, не го показа. Хвърли ѝ тежък нетърпелив поглед, който

забелязах само аз.

— На какво прилича това, Бети? У нас гостите не стоят на вратата.

Тя се обърна, без да пророни дума, влезе в една стая и затвори вратата след себе си. Тротуел заговори обидено, но в оплакванията му се прокрадваше тънка нотка на злоба.

— Загубила е ума си по оня мухльо. Не иска да ме слуша. Но може би сега ще ѝ се наложи. Влезте, Арчър, имам новини за вас.

Тротуел ме въведе в кабинета си. Беше издокаран както никога досега. Носеше нов костюм „рибена кост“ и официална риза, подходящо съчетани с копринена вратовръзка и носна кърпичка. Излъчваше мирис на ром и одеколон.

— Бети ми каза, че сте скъсали с Чалмърсови. Вие сякаш празнувате по този случай.

— Не е трябвало да ви го казва. Започва да губи всякакво чувство за дискретност.

Красивото му розово лице се намуси. Приглади и потупа побелялата си коса. Бети бе наранила суетата му, помислих си аз, и сега очевидно нямаше на какво друго да се опре.

Промяната у Тротуел ме разтревожи повече, отколкото промяната у Бети. Тя беше млада и щеше още да се променя, докато окончателно намери себе си.

— Бети е добро момиче — казах аз.

Тротуел затвори вратата на кабинета и остана там.

— Не ми я хвалете. Знам какво представлява. Допусна оня лунатик да ѝ влезе под кожата и да я настрои против мен.

— Не мисля така.

— Вие не сте ѝ баща — заяви той, сякаш бащинството гарантираше дарбата за телепатия. — Изпаднала е до неговото равнище. Дори използва същия груб фройдистки жаргон. — Лицето му почервения и гласът му стана пресеклив. — Стигна дотам, че ме обвини в проява на нездрав интерес към нея.

„Да не би пък да е здрав?“ — рекох си наум.

Тротуел продължи:

— Знам аз откъде си пълни главата с такива мисли, от доктор Смидърам чрез Ник. Знам и защо Айрини Чалмърс прекрати връзките си с мен. Призна недвусмислено по телефона, че великият и прекрасен

доктор Смидърам настоява. Вероятно е бил до нея и ѝ е суфлирал репликите.

— Какви причини изтъкна?

— Страхувам се, че една от причините сте вие, Арчър. Не смятам да ви критикувам — каза той, макар че гласът му звучеше критично, — но предполагам, че сте задавали прекалено много въпроси, а това не е допаднало на доктор Смидърам. Той изглежда твърдо решен да дирижира събитията и като нищо ще предизвика някоя беда. Няма адвокат, който да успее да защити Ник, ако знае какво е извършил. — Тротуел ми хвърли внимателен поглед. С връщането на разговора към по-сигурна почва, той беше възстановил отчасти своята самоувереност. — Вие сте по-добре запознат с фактите от мен.

Това беше въпрос. Не отговорих веднага. Отношението ми към Тротуел се променяше. Промяната не беше радикална, защото трябваше да си призная, че от самото начало на случая нито разбирах, нито вярвах напълно на доводите му. Сега ставаше очебийно, че Тротуел ме използва и щеше да продължи да го прави. Мъчеше се да ме употреби като мasha, както Ранди Шепърд бе сторил със Сидни Хароу. И сега дебнеше като красив пригладен котарак как ще очерня приятеля на дъщеря му.

— Фактите в този случай се събират извънредно трудно — отбелязах аз. — Не знам дори за кого работя. И работя ли изобщо.

— Разбира се — рече той благосклонно. — Ще ви се плати за всичко, което сте свършили, включително и за днес, гарантирам ви това.

— Кой ще ми плати?

— Естествено, Чалмърсови.

— Но вие вече не ги представлявате.

— Това не бива да ви тревожи. Представете им сметката си чрез мен и те ще я платят. В края на краищата вие не сте сезонен работник и няма да допусна да ви третираат като такъв.

Помислих си, че доброжелателството му не струва пет пари и ще трае, докато може да ме използва. Този факт, както и възникналият конфликт ме смущаваха. В подобни случаи губещата страна неизменно се оказвах аз.

— Не трябва ли да докладвам на Чалмърсови?

— Не. Те вече ви освободиха. Не искат истината за Ник да излезе наяве.

— Как е той?

— Майка му не ми каза — сви рамене Тротуел.

— И на кого да докладвам сега?

— На мен. Представлявал съм семейство Чалмърс над тридесет години и ще видят, че няма да се отърват лесно от мен. — Предсказанието бе изречено с усмивка, но в него имаше нотка на заплаха.

— А ако не видят?

— Ще видят, гарантирам ви. Но ако се тревожите за парите си, ще започна да ви плащам лично, смятано от днес.

— Благодаря, ще си помисля.

— Само по-бързичко — усмихна се той. — Тръгвам за Пасадина да се видя с мисис Суейн. Обади ми се тази сутрин, веднага след като мисис Чалмърс ме освободи, с предложение да вложа капитал в семейните ѝ снимки. Бих искал и вие да дойдете, Арчър.

В моя занаят рядко вършим каквото искаме. Ако откажех да работя с Джон Тротуел, той щеше да ме отстрани от случая, а можеше и да ми затвори всички врати за работа в областта.

— Ще тръгна с моята кола — казах аз — и ще се срещнем пред дома на мисис Суейн. Нали там отивате, в Пасадина?

— Да, но предпочитам да пътувате с мен, за да си поговорим. Не разбирам значението на тези снимки.

— Аз също. Могат да се окажат безполезни. Затова не обещавайте никакви пари, преди да сме ги видели.

— Значи мога да разчитам, че ще тръгнете след мен?

Казах му, че може, но не тръгнах веднага. Исках да си поговоря с дъщеря му.

ДВАЙСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА

Бети дойде до входната врата, сякаш имахме уговорка и отново ме въведе вътре.

— Писмата са у мен — каза тихо тя. — Писмата, които Ник е взел от сейфа на баща си.

Заведе ме горе в кабинета си и извади от едно чекмедже голям плик, натъпкан с писма от авиопоща, повечето подредени последователно според клеймото. Трябва да бяха към двеста.

— Откъде знаете, че Ник ги е взел от сейфа?

— Той сам ми призна по-миналата вечер. Доктор Смидъръм ни остави за малко сами. Ник ми каза къде ги е скрил в апартамента си. Вчера отидох и ги прибрах.

— Обясни ли Ник, защо ги е взел?

— Не.

— А вие знаете ли?

Тя се настани на голяма шарена възглавница.

— Доста мислих по въпроса. Предполагам, че е свързано с отношенията баща — син. Въпреки всички неприятности Ник винаги много е уважавал баща си.

— Отнася ли се това и за вас с баща ви?

— Сега не говорим за мен — рече тя неохотно. — Във всеки случай момичетата са по-различни, ние сме много по-неопределени. Едно момче или иска да прилича на баща си, или не иска. Мисля, че Ник иска.

— Това все пак не обяснява защо е откраднал писмата.

— Не съм обещавала да го обясня. Може би се е опитвал да си припише храбростта на баща си или нещо такова. Писмата бяха важни за него.

— Защо?

— Самият мистър Чалмърс му го внуши. Често ги четеше на глас на Ник, поне части от тях.

— Скоро ли?

— Не. Когато Ник беше малък.

— Осемгодишен?

— Горедолу тогава започна. Мисля, че мистър Чалмърс искаше да го поучи, да го направи мъж и тъй нататък. — Тонът ѝ беше леко презрителен не толкова спрямо Ник или баща му, колкото спрямо поученията.

— Когато Ник е бил на осем години — казах аз — е преживял сериозна неприятност. Знаете ли за това, Бети?

Тя кимна ниско. Косата ѝ се плъзна напред и почти скри лицето ѝ.

— Поминалата вечер ми каза, че е убил човек. Но не искам да говорим за това.

— Само един въпрос. Как се отнасяше Ник към убийството?

Сви се, сякаш я тресеше. Така, обгърнала раменете си, сгושена на възглавницата и с паднала над очите коса, приличаше на джудже.

— Не искам да говорим за това.

Сгъна колене и притисна лицето си към тях, сякаш имитираше Ник в неговата поза на отчаяние.

Занесох писмата на една масичка до прозореца. Оттам се виждаше бялата блестяща фасада на къщата на Чалмърсови под червения керемиден покрив. Приличаше на дом с минало и аз зачетох първото писмо с надеждата, че ще попълня познанията си за него.

Пърл Харбър, 9 октомври 1943 г.

Мисис Харолд Чалмърс

Пасифик Стрийт 2124

Пасифик Пойнт, Калифорния

„Мила мамо,

Нямам време за дълго писмо. Но искам да узнаеш колкото може по-скоро, че твоето заветно желание се изпълни. Казаха ми, че писмата ни ще се цензурират относно военни подробности, затова само ще спомена морето и въздуха и ти ще разбереш в какво се състои военната ми служба. Мамо, чувствам се, сякаш току-що са ме посветили в рицарство. Нали ще съобщиш добрата новина на мистър Ролинсън?

Пътуването от континента беше еднообразно, но доста приятно. Някои от моите другари летци бяха застанали до витлата и стреляха по хвърчащите риби. Накрая им казах, че си губят времето и нарушават съвършенството на деня. По едно време за малко да се сбия с четирима-петима души наведнъж. Но те признаха моралното превъзходство на възгледите ми и се оттеглиха от витлата.

Мила мамо, надявам се, че си добре и щастлива. Самият аз никога не съм бил по-щастлив.

Твой предан син Лари“

Вероятно бях очаквал писмото да хвърли някаква допълнителна светлина върху случая, защото останах разочарован. То очевидно бе писано от идеалистично настроен и доста разглезен младеж, пламнал от неестествено нетърпение да участва във войната. Единственото забележително нещо в писмото беше фактът, че този младеж се е превърнал в сухар като Чалмърс.

Второто поред писмо беше писано около осемнадесет месеца по-късно. Беше по-дълго и по-интересно, плод на по-зряла личност, отрезвена от войната.

Мл. л-нт Л. Чалмърс

От борда на „Сорел Бей“ — самолетноносач

15 март 1945 г.

Мисис Харолд Чалмърс

Пасифик Стрийт 2124

Пасифик Пойнт, Калифорния

„Миличка мамо,

Отново съм на предната линия, така че писмата ми няма да заминават веднага. Трудно ми е да напиша писмо, което ще изпратя след време. Все едно, да водя дневник, което ненавиждам, или да разговарям с диктофон. Но да пиша на теб, скъпа моя, е съвсем друго.

Като се изключат забранените от цензурата неща, новините около мен са почти същите. Летя, спя, чета, ям,

мечтая за дома. Като всички. Макар че сме нация, създава не само най-мощната, но и най-опитната флота в света, ние американците сме ужасни земелюбци. Единственото, за което копнеем, е да се върнем на майката Земя.

Това се отнася и за редовните флотски офицери и моряци, които непрекъснато се надяват да получат назначение на сушата или да бъдат уволнени, с изключение на натегачите, които правят кариера. Същото важи и за британския флот. Наскоро се запознах с неколцина техни офицери в едно пристанище. Същата вечер се разнесе слух, че Германия е капитулирала и беше трогателно да чуеш изпълнените с надежда взаимни пожелания на тези британци. Както сигурно вече знаеш, слухът се оказва преждевременен, но до времето, когато получиш това писмо, с Германия може би ще е свършено. На Япония давам още една година.

Запознах се с няколко пилоти, летели над Токио, и те ми разказаха как е там — доста добре според тях, защото нито един от самолетите в ескадрилата им не е бил свален. (Моят взвод не беше толкова щастлив.) Връщаха се в САЩ след изпълнение на мисията си и бяха много радостни. Но изглеждаха силно напрегнати, лицата им бяха като вцепенени, яростно потискаха всякакъв изблик на чувства. У летците има нещо, което ми напомня за състезателни коне — тренирани до степен, надхвърляща нормалната граница. Надявам се, че самият аз не изглеждам така в хорските очи.

Впрочем нашият взводен командир Уилсън е точно такъв. (Той вече не цензурира пощата, затова мога да ти го опиша.) Участва във войната над четири години, а има същия изискан вид, както по времето, когато е учил в Йейл. У него обаче се долавя някаква задръжка в развитието. Отдал е всичко най-добро от себе си на войната и никога няма да стане човекът, какъвто му е било предопределено да бъде. Смята след войната да постъпи на консулска служба.

Като се изключат един-два дъждовни пороя, времето е хубаво — ясно слънце и блестящо синьо море, които улеснява полетите. Вълнението обаче е силно и пречи.

Старото корито залита и се изправя, а от време на време се кърши като танцьорка на хула и всичко пада на пода. «Люлката на дълбините ме люлее», ако мога да се изразя така. А сега си лягам.

С обич
Лари“

Писмото бе твърде впечатляващо, пропито с някаква приглушена тъга. В ума ми се запечата изречението „Отдал е всичко най-добро от себе си на войната и никога няма да стане човекът, какъвто му е било предопределено да бъде“, изглежда, защото се отнасяше и за самия Чалмърс, не само за взводния му командир. Третото писмо носеше датата 4 юли 1945 г.

„Скъпа мамо,

Намираме се съвсем близо до екватора и жегата е ужасна, но не мисли, че се оплаквам. Ако и утре сме на котва в този атол, ще се опитам да сляза от кораба и да поплувам, нещо, което не съм правил, откакто напуснахме Пърл Харбър преди няколко месеца. Сега едно от огромните ми удоволствия е душът, който вземам всяка вечер, преди да си легна. Водата не е студена, тъй като четиридесет градусовото море не може да я охлади, а трябва и да я пестим, защото я кондензираме от морска вода. При все това този душ ми доставя радост.

А ето и някои други неща, които биха ми доставили радост; пресни яйца на закуска, чаша студено мляко, излет с платноходка около Пасифик Пойнт, възможност да поседя и да си побъбря с теб, мамо, в нашата градина между планините и морето. Много се разтревожих, като разбрах, че си болна и че зрението ти се е влошило. Моля те, благодари на мисис Тротуел от мое име (привет, мисис Тротуел), задето ти чете на глас.

Няма защо да се тревожиш за мен, мамо. След един не твърде спокоен период (през който взводът ни загуби командира си Уилсън и много други) водим безопасна война. Толкова безопасна, че се чувствам виновен, но не чак дотам, та да скоча в морето и да заплувам към Япония. Новините оттам са добри, нали? Имам предвид разрушаването на градовете им. Вече не е тайна, че ще постъпим с Япония, както постъпихме с острова, който ще остане безименен и над който извърших толкова много полети.

С обич
Лари“

Върнах писмата в плика. Те сякаш маркираха точките на крива. Младежът или мъжът, който ги бе писал, беше преминал от нетърпеливия идеализъм на първото писмо през доста впечатляващата зрялост на второто, за да стигне до известно униние при третото. Зачудих се какво толкова е намирал Чалмърс в писмата си, та да ги чете на глас на сина си. Обърнах се към момичето, което не беше мръднало от възглавницата.

— Прочетохте ли писмата, Бети?

Тя вдигна глава. Изразът ѝ беше мрачен и унесен.

— Моля? Бях се замислила.

— Прочетохте ли писмата?

— Някои от тях. Исках да разбера за какво беше цялата тази врява. Сториха ми се отегчителни. А онова за бомбардировката на Окинава беше направо отвратително.

— Мога ли да взема трите, които прочетох?

— Защо, вземете ги всичките. Ако баща ми ги открие тук, ще трябва да му обясня къде съм ги намерила. А това ще бъде поредният гвоздей в ковчег на Ник.

— Той още не е в ковчег и работите няма да се оправят, ако говорите така.

— Моля ви, мистър Арчър, оставете този бащински тон.

— Защо? Аз не вярвам в теорията, че хората знаят всичко при раждането си, а сетне с възрастта го забравят.

Тя реагира положително на острия ми тон.

— Това е Платоновата доктрина за реминисценцията. И аз не вярвам в нея. — Изостави възглавницата и летаргията си. — Защо не върнете писмата на мистър Чалмърс? Не сте длъжен да му казвате къде сте ги намерили.

— Дали си е вкъщи?

— Боя се, че не знам. Всъщност не прекарвам изцяло времето си на прозореца в наблюдение на къщата им. — И добави с бърза бледа усмивка — Във всеки случай не повече от шест-осем часа дневно.

— Не смятате ли, че е време да се простите с този навик?

— И вие ли сте против Ник? — изгледа ме разочаровано тя.

— Очевидно е, че не съм. Ала почти не го познавам. Познавам вас. И ми е неприятно да ви гледам така, затворена между две сравнително мрачни алтернативи.

— Искате да кажете между Ник и баща ми? Но аз не съм затворена.

— Затворена сте също като средновековна девица в кула. Тази долнопробна война на нерви, която водите с баща си, може да ви прилича на борба за свобода, но не е. Само още повече се обвързвате с него. Дори да успеете да се изплъзнете, няма да се окажете на свобода. Нагласили сте всичко така, че ще ви поеме друг деспотичен мъж. Имам предвид Ник.

— Нямате право да го упрекувате...

— Упреквам вас — поправих я. — И по-точно положението, в което сте се поставили. Защо не се ориентирате нанякъде?

— И къде да отида?

— Не трябва да питате мен. Вие сте двадесет и пет годишна.

— Страх ме е.

— От какво?

— Не знам, просто ме е страх. — Помълча, сетне продума задавено: — Знаете какво се е случило с майка ми. Казах ви, нали? Тя гледала през същия прозорец, седяла и шиела в тази стая, когато забелязала светлина в къщата на Чалмърсови късно вечерта. Отишла там и крадците я подгонили с колата, прегазили я и я убили.

— Защо са я убили?

— Не знам. Може да е било нещастен случай.

— Какво са търсили крадците у Чалмърсови?

— Не знам.

— Кога е станало това, Бети?

— През лятото на хиляда деветстотин четиридесет и пета година.

— Не сте ли били твърде малка, за да си спомняте?

— Да, разказвал ми е баща ми. И оттогава винаги ме е страх.

— Не ви вярвам. Не сте постъпили страхливо онази вечер, когато мисис Траск и Хароу са дошли у Чалмърсови.

— Напротив, ужасно се страхувах. И изобщо не трябваше да ходя. Сега и двамата са мъртви.

Започнах да разбирам страха, който я гнетеше. Бети вярваше или подозираше, че Ник е убил Хароу и мисис Траск и че тя самата е послужила като катализатор за това. Може би в някакво тъмно кътче на подсъзнанието ѝ, отвъд нивото на паметта и на думите ѝ, се криеше неоснователното, но мъчително усещане, че по някакъв начин тя като дете е станала причина за гибелта на майка си.

ДВАЙСЕТ И СЕДМА ГЛАВА

Шум от кола под прозореца отвлече мислите ми от миналото. Беше черният ролс на Чалмърсови. От него слезе Лари Чалмърс и доста несигурно прекоси двора на къщата си. Отключи входната врата и влезе.

— Ето че и аз започнах — казах на Бети.

— Какво?

— Да наблюдавам къщата на Чалмърсови. А те не са чак толкова интересни.

— Може и да не са. Но са от този тип особени хора, които привличат вниманието.

— А защо те не ни наблюдават?

— Защото се интересуват много повече от себе си — включи се в моето настроение тя. — Пет пари не дават за нас. — Усмихна се невесело. — Добре, разбрах ви. Трябва и аз да започна да се интересувам повече от себе си.

— Или от нещо друго. От какво се увличате?

— От история. Предложиха ми стипендия с пътуване в други градове. Но се чувствах нужна тук.

— Правите кариера в областта на наблюдението върху чужди къщи.

— Разбрах ви, мистър Арчър. Не разваляйте всичко сега.

Оставих я и след като прибрах писмата в багажника на колата си, пресякох улицата към дома на Чалмърсови. У мен се беше появила закъсняла реакция, предизвикана от смъртта на мисис Тротуел — сега тя ми се струваше неразделна част от случая. Ако Чалмърс искаше, можеше да ми помогне да я разбера.

Вратата ми отвори самият Чалмърс. Кокалестото му мургаво лице се бе удължило от тревога. Цветът на кожата му изглеждаше жълтеникав, а очите му бяха зачервени и уморени.

— Не ви очаквах, мистър Арчър. — Тонът му бе вежлив и безизразен. — Разбрах, че жена ми е скъсала дипломатическите

отношения с вас.

— Надявам се, че все още си говорим. Как е Ник?

— Доста добре. — Продължи предпазливо: — Искам да сте наясно, че с жена ми сме ви много задължени за помощта. Държа да го знаете. За нещастие вие попаднахте между Тротуел и доктор Смидърам. Те не могат да работят заедно, а при така стеклите се обстоятелства ние трябва да останем на страната на Смидърам.

— Докторът поема огромна отговорност.

— Прав сте. Но това не е ваша работа. — Чалмърс леко се наежи. — Надявам се, че не сте дошли да отправяте нападки срещу доктор Смидърам. В случай като този човек трябва да се облекне на някого. Ние не сме острови — добави той неочаквано. — Не можем да се справим съвсем сами с тежестта на такива проблеми.

Гневната му скръб ме разтревожи.

— Съгласен съм с вас, мистър Чалмърс. И все още бих желал да ви помогна, ако мога.

— Как? — изгледа ме подозрително той.

— Започвам да проумявам същността на случая. Смятам, че е започнал, преди Ник да се роди и че участието му в него е сравнително невинно. Не мога да ви обещаая, че ще го измъкна съвсем сух от водата, но се надявам да докажа, че е изкупителна жертва.

— Не съм сигурен, че ви разбирам добре — рече Чалмърс. — Заповядайте, влезте.

Заведе ме в кабинета, където бе започнало моето разследване. Почувствах се леко изтръпнал и замаян, сякаш случилото се в тази стая все още витаеше във въздуха и изпълваше пространството. Изведнъж ми хрумна, че и Чалмърс почти непрекъснато се е чувствал по същия начин в атмосферата на семейното минало, надвиснало над главата му.

— Ще пийнете ли едно шери, приятелю?

— Не, благодаря.

— Тогава и аз няма да пия. — Обърна въртящия се стол до бюрото и седна срещу мен от другата страна на масата. — Стори ми се, че искате да направите обзор на положението.

— С ваша помощ ще се опитам, мистър Чалмърс.

— Как мога да ви помогна аз? Събитията са изцяло извън мен. — Разпери безпомощно ръце.

— Тогава ще се възползвам от търпението ви. Току-що разговарях с Бети Тротуел за смъртта на майка ѝ.

— Трагична случайност.

— Едва ли е било чиста случайност. Разбрах, че мисис Тротуел е била най-близката приятелка на майка ви.

— Да, наистина. Мисис Тротуел е проявила голямо внимание към майка ми през последните дни от живота ѝ. Ако изобщо мога да ѝ отправя някакъв упрек, то е, че не ми извести колко е зле мама. Онова лято бях още в чужбина и нямах представа, че е на смъртно легло. Сигурно се досещате какво изживях, когато корабът ми акостира на Западното крайбрежие в средата на юли и узнах, че и двете са мъртви. — Тревожните му сини очи се спряха на моите. — А сега вие твърдите, че смъртта на мисис Тротуел може да не е била случайна.

— Въпросът най-малкото е спорен. Всъщност дали е било умишлено убийство, или злополука, не е най-важното. Когато някой загине вследствие на углавно престъпление, законът винаги го окачествява като убийство. Но аз започвам да подозирам, че мисис Тротуел е убита преднамерено. Тя е била най-близката приятелка на майка ви, знаела е всичките ѝ тайни.

— Моята майка нямаше тайни. Тя беше извънредно почитана в обществото.

Чалмърс сърдито се изправи и завъртя скърцащия стол. Застана с гръб към мен, с което някак ми заприлича на оскърбено твърдоглаво хлапе. Срещу него висеше картината в наивистичен стил, прикриваща вратата на сейфа — кораб с платна, голи индианци, испански войници, маршируващи като небесна армия.

— Ако Тротуелови злословят по адрес на мама — заяви той, — ще ги съдя за клевета.

— Нищо подобно не е имало, мистър Чалмърс. Никой не е казал нищо лошо за майка ви. Опитвам се да се добера до хората, които са се вмъкнали в дома ви през хиляда деветстотин четиридесет и пета година.

— Положително не са били познати на мама — обърна се той към мен. — Нейните приятели бяха измежду най-уважаваните хора в Калифорния.

— Не се и съмнявам. Но крадците вероятно са познавали майка ви, знаели са, че в къщата има нещо, което си струва да откраднат.

— На този въпрос мога да отговоря — каза Чалмърс. — Мама държеше парите си в къщата. Наследила беше този навик от баща ми заедно със самите пари. Непрекъснато настоявах да ги внесе в банката, но тя не искаше.

— Бяха ли ги взели крадците?

— Не. Когато се върнах от чужбина, парите бяха непипнати. Но мама бе мъртва. Мисис Тротуел също.

— Много ли бяха парите?

— Да, доста. Неколкостотин хиляди.

— И откъде ги имахте?

— Казах ви вече, мама ги наследи от баща ми. — Хвърли ми безцветен подозрителен поглед, сякаш отново възнамерявах да обидя майка му. — Да не би да намекувате, че парите не са били нейни?

— В никакъв случай. Нека я оставим за малко настрана.

— Не мога. — Той добави с някаква мрачна гордост: — Непрестанно живея с мисълта за мама.

Поизчаках и опитах пак.

— Мисълта ми е следната. В тази къща, в същата тази стая, в интервал от двадесет и три години са извършени два обира или най-малко два опита за обир. Смятам, че между тях има връзка.

— Как така?

— Чрез замесените в тях хора.

Чалмърс ме погледна озадачен. Отново седна срещу мен.

— Страхувам се, че съвсем се обърках.

— Просто искам да кажа, че едни и същи хора, с едни и същи мотиви са замесени и в двата обира. Вече знаем кой е извършил втория. Синът ви Ник под влияние на две други лица — Джийн Траск и Сидни Хароу.

Чалмърс се наклони напред и подиря чело на дланта си. Плешивото му петно блестеше беззащитно като тонзура.

— Той ли ги е убил?

— Известно ви е, че се съмнявам, но не мога да докажа противното. Засега. Но нека се придържаме към обирите. Ник е взел златната кутия, в която са били писмата ви. — Внимавах да не спомена за майка му. — Писмата вероятно са взети случайно. Целта е била златната кутия — искала я е мисис Траск. Знаете ли защо?

— Вероятно защото е крадла.

— Тя не мислеше така. Беше съвсем откровена за тази кутия. Очевидно тя е принадлежала на бабата на мисис Траск, а след нейната смърт дядо ѝ я е подарил на майка ви?

Главата на Чалмърс се наведе още по-ниско. Пръстите, които я поддържаха, се заровиха в косата му.

— Говорите за мистър Ролинсън, нали?

— Страхувам се, че да.

— Това е безкрайно угнетително за мен — рече той. — Вие преиначавате една невинна връзка между възрастен мъж и зряла жена.

— Да оставим връзката настрана.

— Не мога — рече той. — Не мога да я забравя. — Опряната на ръцете му глава бе клюмнала още по-ниско над масата.

— Не искам да съдя никого, мистър Чалмърс, най-малко майка ви. Въпросът е, че между нея и Самюъл Ролинсън е имало връзка. Ролинсън е управлявал банка — Западната банка в Пасадина. Тя е била разорена вследствие на голяма злоупотреба почти по същото време, когато е станал обирът у вас. В злоупотребата е бил обвинен зет му, Елдън Суейн, и вероятно с основание. Но ми беше подсказана идеята, че мистър Ролинсън може сам да е ограбил банката си.

Чалмърс вдървено се изправи.

— За бога, кой ви каза това?

— Друго лице, замесено в случая осъждан крадец рецидивист на име Ранди Шепърд.

— И вие вярвате на такъв човек и го оставяте да петни името на мама?

— Кой е казал нещо за майка ви?

— Нима няма да ми поднесете драгоценната теория, че мама е приела крадени пари от оня женкар? Нима мръснишкият ви мозък може да роди нещо друго?

В очите му нахлу горещ влажен гняв. Изправи се, примигна и замахна с отворена длан към лицето ми. Опитът беше хилав. Улових ръката му за китката и му я върнах.

— Страхувам се, че така не можем да разговаряме, мистър Чалмърс. Съжалявам.

Слязох при колата и я подкарах надолу по хълма шосето. В ниската част на града мъглата продължаваше да се стеле на сиви валма.

ДВАЙСЕТ И ОСМА ГЛАВА

В Пасадина, далеч от океана, слънцето препичаше. На улицата пред дома на мисис Суейн играеха деца. Кадилакът на Тротуел, паркиран на тротоара, ги привличаше като магнит.

Тротуел беше седнал отпред в колата, забил нос в някакви делови книжа. Изгледа ме с нетърпение.

— Доста време ви трябваше да дойдете дотук.

— Случи се нещо непредвидено. Освен това, не мога да си позволя кадилак.

— А аз не мога да си позволя да губя часове в чакане. Онази жена каза, че ще е тук в дванадесет часа.

По моя часовник беше дванадесет и половина.

— Мисис Суейн от Сан Диего ли ще дойде?

— Предполагам. Ще я чакам до един.

— Може колата ѝ да се е повредила, доста е поовехтяла. Надявам се, че не ѝ се е случило нищо лошо.

— Сигурен съм, че не.

— Бих искал и аз да съм толкова сигурен. Главният заподозрян в убийството на дъщеря ѝ е бил забелязан снощи в Хемет. Очевидно е тръгнал насам с откраднатата кола.

— За кого говорите?

— За Ранди Шепърд. Той е бившият затворник, работил за мисис Суейн и съпруга ѝ.

Тротуел не изглеждаше особено заинтригуван. Наведе се отново към книгата си и зашумоля с тях. Доколкото можах да ги видя, бяха копия на документи за регистриране на нещо, наречено „Фондация Смидърам“.

Запитах Тротуел за какво се отнасят. Той не ми отговори, дори не вдигна поглед. Ядосан от грубото му държане, отидох до колата си и извадих от багажника плика с писмата.

— Споменах ли ви — подхвърлих небрежно, — че намерих писмата?

— Писмата на Чалмърс? Много добре знаете, че не сте отваряли дума, къде ги открихте?

— В апартамента на Ник.

— Не се учудвам — рече той. — Дайте да погледна.

Вмъкнах се на предната седалка до него и му подадох плика. Той го отвори и разрови съдържанието му.

— Господи, как ме връщат в миналото. Естел Чалмърс живееше само за тези писма. Доколкото си спомням, първите не бяха нещо особено. Но с времето епическият стил на Лари се подобри.

— Чели ли сте ги?

— Някои от тях. Естел ме принуждаваше. Така се гордееше със своя млад герой. — Тонът му беше съвсем леко ироничен. — Накрая, когато зрението ѝ окончателно се влоши, тя ни молеше, жена ми и мен, да ѝ ги четем на глас. Опитвахме се да я убедим да наеме медицинска сестра компаньонка, но тя не искаше. Естел имаше силно развито чувство за уединение, което с възрастта се задълбочи. Основната отговорност за грижите по нея легна на жена ми. — Той добави с тихо разкаяние: — Не биваше да го допускам, тя беше толкова млада.

Потъна в мълчание, което накрая наруших.

— От какво боледуваше мисис Чалмърс?

— Май имаше глаукома.

— Но не е умряла от нея.

— Не. Мисля, че умря от мъка, от мъка по жена ми. Отказваше да се храни, отказваше всичко. Позволих си да извикам лекар, въпреки забраната ѝ. Но тя беше легнала с лице към стената и не разреши лекарят да я прегледа, не разреши дори да я доближи. Нито ми позволи да извикам Лари от чужбина.

— Защо?

— Твърдеше, че е съвсем добре, макар че очевидно не беше. Според мен искаше да умре сама, без да я видят. Естел беше истинска красавица и част от красотата ѝ се беше запазила до края. Освен това, като поостаря, стана доста стисната. Ще се учудите, ако разберете колко много старици стават скъперници. Самата мисъл да повика лекар у дома или да наеме сестра изглеждаше в очите на Естел недопустимо разточителство. Приказките ѝ колко е бедна в края на краищата ме убедиха. А се оказа, че през цялото време е имала много пари. Никога няма да забравя деня след погребението ѝ. Лари най-сетне бе на път

към къщи след обичайната суматоха и наистина пристигна след два дни. Но областният администратор не искаше да чака с проверката на къщата. Като член на съдийския състав, той познаваше Естел от дълги години. Очевидно знаеше или подозираше, че тя държи парите си в къщата също като съдията Чалмърс в миналото. А освен това беше направен опит за кражба. Ако тогава бях на себе си, щях да проверя сейфа още на сутринта след обира, но бях твърде разстроен.

— Искате да кажете от смъртта на жена си?

— Главното нещастие, разбира се, бе смъртта на жена ми. Тя ме остави изцяло отговорен за едно малко момиченце. — Погледна ме с болезнена откровеност. — Отговорност, с която не се справих добре.

— Главното е, че с нея е приключено. Бети вече е голяма. Трябва сама да избира пътя си.

— Не мога да ѝ разреша да се омъжи за Ник Чалмърс.

— Ако продължавате да повтаряте това, ще го направи.

Тротуел потъна в поредното си мълчание. Изглежда, започваше да си дава сметка за дългите периоди загубено време. Когато очите му се върнаха в настоящето, аз се обадох:

— Имате ли някаква представа кой е убил жена ви?

Той поклати побелялата си глава.

— Полицията не можа да открие дори един човек, когото да заподозре.

— Коя е датата на смъртта ѝ?

— Трети юли хиляда деветстотин четиридесет и пета година.

— И как по-точно се случи?

— За жалост не знам. Единственият жив свидетел се оказа Естел Чалмърс, а тя бе сляпа и не бе видяла нищо. Очевидно жена ми е забелязала нещо нередно в къщата на Чалмърсови и е отишла да провери какво става. Крадците я проследили на улицата и я прегазили с колата. Колата не била тяхна, а открадната. Полицията я откри в блатата отвъд Сан Диего. По бронята имаше следи, които доказаха, че жена ми е била блъсната с нея. Убийците вероятно са избягали през границата. — Челото на Тротуел блестеше от пот. Той я избърса с копринената кърпичка. — Опасявам се, че не мога да ви кажа нищо повече за събитията през онази нощ. Бях в Лос Анджелис по работа. Върнах се призори и заварих жена си в моргата, а дъщеричката си — под грижите на жена полицаи.

Гласът му секна и за първи път прозрях истинската му същност той живееше потопен в дълбока и всепоглъщаща мъка, която пресушаваше енергията му и го правеше по-незначителен, отколкото всъщност беше или е бил някога.

— Съжалявам, мистър Тротуел. Налагаше се да ви задам тези въпроси.

— Не разбирам защо са толкова важни.

— И аз още не разбирам. Когато ви прекъснах, ми разправяхте как областният, администратор е проверил къщата.

— Да. Аз му я отключих като представител на семейство Чалмърс. Отворих му и сейфа, чиято комбинация преди известно време ми беше дала Естел. Разбира се, оказа се натъпкан с пари.

— Колко?

— Не помня точно. Но бяха от порядъка на стотици хиляди. Администраторът ги брои почти цял ден, въпреки че някои банкноти бяха с големи стойности, до десет хиляди долара.

— Знаете ли откъде са се появили там тези пари?

— Вероятно съпругът ѝ е оставил известна част. Но Естел овдовя съвсем млада и за никого не беше тайна, че в живота ѝ имаше и други мъже. Един-двама от тях бяха преуспели хора. Предполагам, че те също са ѝ давали пари или са я съветвали как да ги печели.

— И как да избягва данъците върху тях?

Тротуел се размърда неловко на седалката на колата.

— Едва ли е необходимо да се поставя този въпрос. Всичко остана далеч в миналото.

— А на мен ми се струва, че е близо и в настоящето.

— Щом трябва да знаете — рече той нетърпеливо, — въпросът с данъците е решен. Убедих правителството на щата да наложи наследствен данък върху цялата сума. Нямахме начин да се докаже какъв е източникът на парите.

— Интересува ме точно източникът ви. Разбрах, че един от мъжете в живота на мисис Чалмърс е баш банкерът Ролинсън от Пасадина.

— Да, поддържаха връзка дълги години. Но това беше много преди смъртта ѝ.

— Не чак толкова много — казах аз. — В едно от писмата, писано през есента на хиляда деветстотин четиридесет и трета година,

Лари му изпраща поздрави. Коего значи, че майка му още се е срещала с Ролинсън.

— Тъй ли? И как се е отнасял Лари към Ролинсън?

— От писмото не се разбира.

Можех да отговоря по-подробно на Тротуел, но си бях наумил да не му казвам за разговора си с Чалмърс поне засега. Знаех, че Тротуел няма да го одобри.

— За какво намеквате, Арчър? Да не би да предполагате, че източникът на парите на мисис Чалмърс е бил Ролинсън?

Той сякаш натисна някакъв важен, затварящ веригата бутон, защото в дневната на мисис Суейн зазвъня телефонът. Звънна десетина пъти и спря.

— Идеята беше ваша — рекох аз.

— Но аз говорех за мъжете в живота на Естел изобщо. Не съм споменавал специално Самюъл Ролинсън. Пък и вие вече прекрасно знаете, че той беше разорен вследствие на злоупотреба.

— Беше разорена банката му.

— Да не смятате, че той самият е присвоил парите? — Лицето на Тротуел се сгърчи от изненада.

— Съществува подобно предположение...

— Сериозно ли?

— Не знам доколко. Чух го от Ранди Шепърд. Възникнало е от Елдън Суейн. Коего не значи, че е вярно.

— Мисля, че не е. Знаем, че Суейн е избягал с парите.

— Знаем само, че е избягал. Но истината невинаги е толкова очевидна, често в действителност тя е сложна като хората, които я създават. Представете си, че Суейн е взел някакви пари от банката, а Ролинсън го е хванал на местопрестъплението и е прибрал много повече. Използвал е сейфа на мисис Чалмърс да скрие парите, но тя е умряла, преди Ролинсън да успее да си ги вземе.

Тротуел ми отправи поглед, в който имаше и интерес, и неодобрение.

— Какво богато въображение имате, Арчър. — Но все пак добави: — Кога е извършена злоупотребата?

Направих справка в бележника си.

— На първи юли хиляда деветстотин четиридесет и пета година.

— Само две седмици преди смъртта на Естел Чалмърс. Това показва, че предположението ви е невъзможно.

— Тъй ли? Ролинсън не е знаел, че тя ще умре. Може да са замислили да похарчат тези пари, да заминат някъде и да заживеят заедно.

— Един старец и една сляпа жена? Абсурд!

— Това не е довод. Хората непрекъснато вършат абсурдни неща. Освен това, Ролинсън не е бил чак толкова стар през хиляда деветстотин четиридесет и пета година. Бил е на възрастта, на която сте вие сега.

Тротуел се изчерви. Очевидно беше докачлив на тази тема.

— Съветвам ви да не споменавате безумните си идеи пред никого. Може да ви дадат под съд за клевета. — Обърна се и отново ме изгледа любопитно. — Май нямате особено добро мнение за bankerите.

— Те не се различават от другите хора. Но не може да не сте забелязали какъв висок процент от злоупотребителите са банкери.

— Това е просто въпрос на изгоден случай.

— Именно.

Телефонът у мисис Суейн пак зазвъня. Преброих четиринадесет пъти, докато спря. В момента чувствителността ми беше изострена и ми се стори, че къщата се мъчи да ми каже нещо.

Беше един часът. Тротуел се измъкна от колата и се зарахожда по разбития тротоар. Зад него се помъкна хлапак, който като клоун имитираше движенията му, докато накрая Тротуел го прогони. Взех плика с писмата от предната седалка и го заключих в металното куфарче в багажника на колата си.

Когато вдигнах поглед, допотопният черен фолксваген на мисис Суейн беше влязъл в уличката. Зави по бетонните ивици, които служеха като алея за колата. Няколко деца й махнаха с ръка и я поздравиха.

Мисис Суейн излезе от колата и тръгна към нас по кафеникавата януарска трева. Вървеше тромаво на високите си токове, облечена беше с тясна черна рокля, която сковаваше движенията ѝ. Представих я на Тротуел и двамата се ръкуваха сдържано.

— Ужасно съжалявам, че ви накарах да чакате — рече тя. — Тъкмо когато си тръгнах, при зет ми дойде един полицаи. Разпитва ме

повече от час.

— За какво? — попитах аз.

— За няколко неща. Искаше да му разкажа всичко за Ранди Шепърд от времето, когато ни беше градинар в Сан Марино. Май смяташе, че следващата му жертва ще съм аз. Но аз не се боя от Ранди и не вярвам той да е убил Джийн.

— Кого подозирате? — попитах аз.

— Мъжът ми е способен на това, ако е жив.

— Установено е, че е мъртъв, мисис Суейн.

— Какво е станало с парите, щом е мъртъв? — Тя се наклони към мен, протегнала ръце като гладуваща просякиня.

— Никой не знае.

— Трябва да намерите парите — разтърси ръката ми тя. — Ще ви дам половината, ако ми ги намерите.

В главата си чух пронизителен вой. В началото ми се стори, че бедната мисис Суейн ми действа на нервите. Сетне разбрах, че воят иде отвън.

Виеше сирена и писъкът ѝ плющеше като камшик над града. Засилваше се, но все още беше далечен и приглушен.

От булеварда се дочу друг, по-близък шум от гуми, от чието свистене ме побиха тръпки. На уличката се появи черна открита кола меркурий. Тя силно занесе на завоя, разпиля децата като конфети и едва не прегази някои от тях.

Човекът зад волана имаше гладко избръснато лице и яркочервена, явно изкуствена коса. Въпреки това веднага го познах — Ранди Шепърд. Позна ме и той. Профуча до ъгъла, зави на север и се изгуби. В другия край на улицата за миг се мярна полицейска кола. Без да завива или спира, тя отмина като стрела по булеварда.

Последвах Шепърд, но случаят беше безнадежден. Той се намираще на своя територия, а и откраднатата от него кола развиваше по-голяма скорост от моята почти изплатена таратайка. Зърнах я само веднъж, когато далеч пред мен пресичаше някакъв мост, а яркочервената коса на Шепърд се вееше като изкуствен пламък на предната седалка.

ДВАЙСЕТ И ДЕВЕТА ГЛАВА

Озовах се в задънена уличка, завършваща с бариера. Зад нея зееше дълбоко дере. Изключих двигателя и се помъчих да се ориентирам за местоположението си.

Почти на моето ниво над върховете на дърветата в дерето кръжеше червеноопашат ястреб. Около невидимия поток имаше нискорасла дъбрава и чинари. След известно време разбрах, че това е същото дере, което пресича Локъст Стрийт, улицата на Ролинсън. Само че се намирах от другата му страна и гледах на запад.

Потеглих по дългия обиколен път към Локъст Стрийт. Първото нещо, което видях, щом влязох в улицата, беше откритият черен меркурий, паркиран до тротоара през няколко къщи от дома на Ролинсън. Ключовете висяха на таблото. Прибрах ги в джоба си.

Оставих колата си пред къщата на Ролинсън и не без усилие се качих на верандата, като се препънах в счупеното стъпало. Отвори ми мисис Шепърд с притиснат към устните си пръст. Очите ѝ изразяваха тревога.

— Тихо — прошепна тя. — Мистър Ролинсън спи.

— Мога ли да поговоря с вас за минута?

— Сега не. Заета съм.

— Дошъл съм чак от Пасифик Пойнт.

Тези думи сякаш я омагьосаха. Без да сваля поглед от лицето ми, тя затвори безшумно вратата зад себе си и излезе на верандата.

— Какво става в Пасифик Пойнт?

Звучеше като естествен въпрос, но вероятно заместваше по-подробните въпроси, които се страхуваше да ми зададе. Мисис Шепърд създаваше впечатлението, че на своята възраст се е сблъскала отново с цялата отчаяна несигурност на младостта.

— Все същото — казах аз. — Неприятности. Струва ми се, че всичко е започнало с това.

Показах ѝ копието от абсолвентската снимка на Ник, която бях взел от Сидни Хароу. Тя поклати глава.

— Не знам кой може да бъде.

— Сигурна ли сте?

— Сигурна съм. — И додаде сериозно: — Никога в живота си не съм виждала този младеж.

Почти ѝ повярвах. Само дето пропусна да ме запита кой е той.

— Името му е Ник Чалмърс. Това трябваше да е абсолвентската му снимка. Но Ник няма да завърши. — Не запита защо, но въпросът бе в очите ѝ. — Ник е в болница, възстановява се след опит за самоубийство. Както вече ви казах, неприятностите са започнали, когато в града се е появил човек на име Сидни Хароу и е започнал да преследва Ник. Той е носел тази снимка със себе си.

— Откъде я е взел?

— От Ранди Шепърд — рекох аз.

Лицето ѝ се покри с бледност, която го направи почти сиво.

— Защо ми разказвате всичко това?

— Защото очевидно ви интересува. — Продължих със същия тих глас: — Ранди вътре ли е?

Без да иска, тя светкавично вдигна поглед, което вероятно означаваше, че той е някъде горе. Не каза нищо.

— Почти съм убеден, че е вътре, мисис Шепърд. На ваше място не бих правил опити да го укривя. Полицията е по следите му и ще се появи всеки момент.

— За какво го търсят сега?

— За убийство. Убийството на Джийн Траск.

— Той не ми каза нищо — простена тя.

— Въръжен ли е?

— Има нож.

— А пистолет?

— Не видях. — Тя протегна ръка и докосна гърдите ми. — Сигурен ли сте, че Ранди е дал снимката на онзи човек, дето е отишъл в Пасифик Пойнт?

— Вече съм сигурен, мисис Шепърд.

— Да пукне дано. — Тя тръгна надолу по стъпалата.

— Къде отивате?

— У съседите, да се обадя в полицията.

— Не бих сторил това, мисис Шепърд.

— Може би вие не бихте. Но аз съм изстрадала достатъчно много в този живот заради него. А сега не искам да ида и в затвора.

— Нека вляза и поговоря с него.

— Не, аз поемам целия риск. И ще повикам полицията. — Тя отново се обърна.

— Не бързайте толкова. Първо трябва да изведем мистър Ролинсън от къщата. Къде е Ранди?

— На тавана. Мистър Ролинсън е в предната стая.

Тя се върна и помогна на стареца да излезе. Той куцаше, прозяваше се и премигваше срещу слънцето. Настаних го на предната седалка в колата си и я закарах до бариерата в края на улицата. В днешно време полицията вдига голяма пукотевица. Старецът се обърна нетърпеливо към мен.

— Боя се, че не разбирам какво правим тук.

— Ще трябва дълго да ви обяснявам. Накратко, приключваме случая, който е започнал през юли хиляда деветстотин четиридесет и пета година.

— Когато Елдън Суейн ме обра до шушка.

— Ако е бил Елдън.

Ролинсън обърна глава да ме погледне и кожата на врата му се нагъна като хармоника.

— Има ли някакво съмнение във вината на Елдън?

— Беше изказано подобно предположение.

— Глупости. Той беше касиерът. Кой друг би могъл да присвои парите?

— Вие, мистър Ролинсън.

Очите му станаха малки и пронизващи в гнездата си от бръчки.

— Шегувате се.

— Не. Признавам, че въпросът е отчасти хипотетичен.

— И дяволски оскърбителен — заяви той без особен гняв. — Приличам ли ви на човек, който би разорил собствената си банка?

— Не, освен ако не сте имали основателна причина.

— Каква причина бих могъл да имам?

— Една жена.

— Каква жена?

— Естел Чалмърс. Тя е починала богата.

Успя да възпроизведе кратък взрив от негодувание.

— Хвърляте кал по паметта на една прекрасна жена.

— Не мисля така.

— А аз мисля. И ако продължавате в този дух, няма да разговарям повече с вас. — Понечи да излезе от колата.

— По-добре стойте тук, мистър Ролинсън. Домът ви не е сигурен. Ранди Шепърд е на тавана и скоро ще дойде полицията.

— Това дело на мисис Шепърд ли е? Тя ли го е пуснала?

— Вероятно я е принудил. — Извадих отново снимката и я показах на Ролинсън. — Знаете ли кой е този?

Той взе снимката с подутите си от артрит пръсти.

— Не знам името му. Мога да отгатна кое е момчето, но на вас това не ви трябва.

— Все пак отгатнете.

— Много близък и скъп човек на мисис Шепърд. В началото на тази седмица видях портретчето в стаята ѝ. След това изчезна и тя обвини мен за това.

— Трябвало е да обвини Ранди Шепърд. Той го е взел. — Поех снимката от ръцете му и я прибрах обратно във вътрешния си джоб.

— Така ѝ се пада, като го пуска в къщата ми! — Очите му се навлажниха и издадоха гнева му. — Казвате, че ще дойде полиция. В какво се е забъркал пак?

— Търсят го за убийство, мистър Ролинсън. За убийството на внучката ви Джийн.

Той не отвърна нищо, само се стуши още повече на седалката. Дожаля ми за него. Бе имал всичко и малко по малко го бе загубил. А сега бе надживял собствената си внучка.

Загледах се към дерето с надеждата да разсея в дълбините на зеленината му чуждата болка, която ме гнетеше. Червеноопашатият ястреб, който бях забелязал от другата страна, се виждаше и отсам. Той направи завой и ръждивочервената му клинообразна опашка проблесна на слънцето.

— Знаехте ли за Джийн, мистър Ролинсън?

— Да. Дъщеря ми Луиз се обади вчера. Но не ми каза, че Шепърд е виновникът.

— Не мисля, че е той.

— Тогава за какво е всичко това?

— Полицията го смята за виновен.

От страничната врата на къщата на Ролинсън изникна Ранди Шепърд и погледна към нас, сякаш бе чул, че говорим за него. Носеше широкопола панамена шапка с раирана панделка и проядено от молци кафяво спортно сако.

— Чакай, чакай, та това е моята шапка! — възкликна Ролинсън. — За бога, и сакото е мое!

Пак се засили да излезе от колата. Наредих му да си стои на мястото с такъв тон, че той веднага се подчини.

Шепърд тръгна достолепно нагоре по улицата като изискан господин, излязъл на разходка. После внезапно притича до черната кола, като придържаше с ръка голямата за главата му шапка. Поседя вътре около минута, като бясно търсеше ключовете, сетне излезе и се втурна към булеварда.

Сирените вече се чува в далечината и сякаш сгъстиха дневната светлина. Шепърд се закова на място и се заслуша абсолютно неподвижен. Обърна се и тръгна обратно към нас, като за секунда спря пред дома на Ролинсън, сякаш се колебаеше дали да не се върне вътре.

На верандата се показва мисис Шепърд. В този момент две полицейски коли влетяха в улицата и се понесоха към Шепърд. Той погледна през рамо към тях и към дългата редица викториански къщи, сетне побягна към нас. Панамената шапка отхвъркна. Сакото му се вееше отзад.

Излязох от колата да го пресрещна. Беше съвсем необмислен рефлекс. Полицейските коли спряха рязко и изхвърлиха четирима полицаи, които започнаха да стрелят с револверите си по Шепърд.

Той падна по очи и леко се плъзна настрани. Петната по врата му и надолу по гърба на светлото палто потъмняха и станаха по-истински от килналата се огнена перука.

В рамото ми се заби куршум. Паднах ребром върху отворената врата на колата. Свлякох се и се престорих на мъртъв. Мъртъв като Шепърд.

ТРИЙСЕТА ГЛАВА

И тъй, озовах се в болнична стая в Пасадина, под действието на силно обезболяващо средство. Един хирург доста беше подълбал за куршума, така че ръката и рамото ми известно време щяха да бъдат обездвижени.

За щастие беше лявото рамо. Това бе нееднократно изтъквано и от полицията, и от хората на областния прокурор, които дойдоха да ме посетят късно същия следобед. Полицията се извини за инцидента по начин, който предполагаше, че аз съм се ударил в куршума, а не той в мен. Предложиха да ми помогнат с каквото могат и се съгласиха с предложението да докарат колата ми на паркинга пред болницата.

И все пак посещението им ме ядоса и обезпокои. Имах чувството, че случаят се изплъзва от ръцете ми и съм в задънена улица. До главата си имах телефон и се обадох у Тротуел. Икономката ми каза, че нито той, нито Бети са вкъщи. Обадох се в кантората и оставих името и телефона си на телефонната му служба.

По-късно, когато настъпи нощта, станах от леглото и отворих вратата на гардероба. Главата ми бе леко замаяна, но се тревожех за бележника си. Сакото ми висеше в дрешника и въпреки кръвта и дупката от куршума, бележникът си лежеше мирно в джоба, където го бях оставил. Снимката на Ник също.

Докато се връщах към леглото, подът се вдигна и ме халоса по дясната страна на лицето. За известно време изгубих съзнание. Сетне седнах и се облегнах на крака на леглото.

Надникна нощната сестра. Беше хубавичка, сериозна и носеше касинка на Централната болница в Лос Анджелис. Името ѝ беше мис Кауан.

— За бога, какво правите?

— Седя си на пода.

— Не бива. — Помогна ми да се изправа и да легна в леглото. — Надявам се, че не се опитвате да се измъкнете.

— Не, но идеята ви не е лоша. Кога смятате, че ще ме изпишат?

— Това ще реши докторът. Може би той ще ви каже сутринта. А сега чувствате ли се достатъчно добре да приемете посетителка?

— Зависи коя е.

— Една възрастна жена. Името ѝ е Шепърд. На същия онзи Шепърд ли... — Тя деликатно не довърши въпроса си.

— На същия. — Действието на обезболяващата инжекция изтичаше, но казах на сестрата да я въведе.

— Не се ли боите, че може да посегне на вас?

— Не. Тя не е от този тип.

Сестрата излезе. Малко след нея се появи мисис Шепърд. Сивкавата бледност сякаш се бе превърнала в постоянен цвят на лицето ѝ. Тъмните ѝ очи бяха огромни, сякаш уголемени от събитията, на които бе станала свидетелка.

— Съжалявам, че пострадахте, мистър Арчър.

— Ще го преживея. Лошо стана с Ранди.

— Това не е загуба за никого — отсече тя. — Току-що го обясних на полицията, сега го казвам и на вас. Беше лош съпруг, лош баща и дочака лош край.

— Не са ли твърде много лошите неща?

— Знам какво говоря. — Гласът ѝ бе тържествен. — Не съм сигурна дали е убил мис Джийн, но знам какво причини на родната си дъщеря. Той разби живота ѝ и допринесе за смъртта ѝ.

— Мъртва ли е Рита?

Въпросът ми я сепна.

— Откъде знаете името на дъщеря ми?

— Някой го спомена. Май беше мисис Суейн.

— Мисис Суейн не обичаше Рита обвиняваше я за всичко, което се случи. Не беше справедлива. Рита беше малолетна, когато мистър Суейн прояви интерес към нея. А родният ѝ баща стана сводник на мистър Суейн за пари. — Думите ѝ бликаха неудържимо, сякаш смъртта на Шепърд бе разтворила вулканична пукнатина в живота ѝ.

— Рита замина ли за Мексико със Суейн?

— Да.

— И там ли умря?

— Да. Умря там.

— Откъде знаете, мисис Шепърд?

— Самият мистър Суейн ми каза. Шепърд го доведе да ме види, когато се върна от Мексико. Каза ми, че е умряла и е погребана в Гуадалахара.

— Имала ли е деца?

Тъмните ѝ очи трепнаха и възвърнаха твърдостта си, когато срещнаха моите.

— Не, нямам никакви внуци.

— А кое е момчето на снимката?

— На коя снимка? — рече тя с пресилено недоумение.

— Ако искате да освежите паметта си, нося я в джоба на самото си в дрешника. — Тя погледна нататък. Аз продължих: — Говоря за снимката, която Ранди Шепърд е задигнал от стаята ви.

Недоумението ѝ стана истинско.

— Откъде знаете? Защо се бъркате в семейните ми работи?

— Знаете защо, мисис Шепърд. Опитвам се да приключа един случай, започнал преди близо четвърт век. На първи юли хиляда деветстотин четиридесет и пета година.

Тя премигна. С изключение на почти незабележимото движение на клепачите, лицето ѝ бе възвърнало неподвижността си.

— Тогава мистър Суейн ограби банката на мистър Ролинсън.

— Наистина ли е било така?

— А вие какво друго сте чули?

— Открих някои дребни улики, които сочат другаде. Започвам да се чудя дали Елдън Суейн изобщо е видял парите.

— Кой друг би могъл да ги вземе?

— Дъщеря ви Рита например.

Тя се ядоса, но не толкова, колкото трябваше.

— През хиляда деветстотин четиридесет и пета Рита беше шестнадесетгодишна. Деца не замислят банкови обири. Знаете, че трябва да е някой от банката.

— Като мистър Ролинсън?

— Това е пълна глупост и вие сам сте наясно.

— Все пак исках да сверя тази версия с вас.

— Има още много да сверявате. Не проумявам защо толкова се натягате да изкарате мистър Суейн ангелче. Знам, че той е взел парите, както знам, че мистър Ролинсън не ги е вземал. Та клетият човек загуби всичко. Оттогава живее съвсем мизерно.

— От какво?

— Има малка пенсийка — отвърна тихо тя, — а и аз имам спестявания. Дълго време работих като санитарка. Това ми даде възможност да го подпомогна.

Думите ѝ прозвучаха правдоподобно. Във всеки случай не можех да не ѝ вярвам.

Мисис Шепърд ме гледаше по-мило, сякаш бе доловила промяната в отношенията ни. Съвсем нежно докосна с пръсти бинтованото ми рамо.

— Бедният, имате нужда от почивка. Не трябва да товарите мозъка си с такива въпроси. Не сте ли уморен?

Признах, че съм.

— Тогава защо не подремнете? — Гласът ѝ бе приспивен. Постами длан на челото ми. — Ако нямате нищо против, ще поседя и ще ви погледам. Обичам мириса на болница. Всъщност работила съм точно тук.

Тя седна между дрешника и прозореца. Възглавниците от изкуствена кожа изскърцаха под тежестта ѝ.

Затворих очи и задишах бавно. Но бях далеч от съня. Лежах и се заслушах. Мисис Шепърд седеше, напълно неподвижна. През прозореца нахлуваха звуци минаваха коли, един присмехулник се настройваше за нощната си песен, но все я отлагаше. Чувството, че нещо ще се случи, опъна до краен предел нервите ми.

Възглавниците на креслото изшумоляха. Раздадоха се приглушени стъпки по застлания с изкуствена материя под, чуха се тракане на брава и отваряне и затваряне на врата.

Отворих очи. Мисис Шепърд не се виждаше. Очевидно се бе затворила в дрешника. Вратата му започна бавно да се открехва. Тя излезе и поднесе снимката на Ник към светлината. Лицето ѝ преливаше от обич и копнеж.

Хвърли поглед към мен и видя, че очите ми са отворени. Въпреки това, пхна снимката под палтото си и се измъкна от стаята, без да пророни дума.

Не казах, нито направих нещо. В края на краищата снимката си беше нейна.

Угасих лампата и лежах, заслушан в песента на присмехулника. Вече пееше с пълно гърло и продължаваше да пее, когато заспах.

Сънувах, че съм Ник и че мисис Шепърд е баба ми, която живее в градина, пълна с птици, в областта Контра Коста.

ТРИЙСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

Сутринта, когато похапвах пържено яйце върху влажна препечена филия, влезе хирургът.

— Как се чувствате?

— Добре — излъгах аз. — Но няма скоро да възстановя силите си при такава храна. Кога мога да изляза?

— Не бързайте толкова. Ще трябва да полежите поне една седмица.

— Не мога да остана цяла седмица.

— Не съм казал, че е задължително. Но все пак трябва да се погрижите за себе си. Редовен живот, леки упражнения и почивка, никаква преумора.

— Естествено — рекох аз.

Почивах съвестно цяла сутрин. Тротуел не ми се обаждаше и очакването започваше да пречи на почивката ми, докато най-сетне я замести изцяло.

Малко преди обяд отново се обадох в кантората. Телефонистката ми съобщи, че го няма.

— Наистина ли го няма?

— Наистина. Не знам къде е.

Продължих да почивам и да чакам. Полицай на мотоциклет от Пасадина ми донесе ключовете от колата и ми обясни как да я открия на паркинга пред болницата. Реших, че това е знамение.

Обядвах рано, станах от леглото и криво-ляво се облякох. Докато се справя с бельото, панталона и обувките, станах вир-вода и се разтреперих. Драпирах някак си окървавената риза върху гърдите и раменете си и я покрех със сакото.

В коридора сестрите и санитарките още се занимаваха с обяда. Как да е стигнах до сивата метална врата на аварийния изход и слязох от третия етаж до партера.

Някаква странична врата ме изведе на паркинга. Намерих колата, влязох в нея и поседях известно време. Леки упражнения и почивка.

Магистралата беше задръстена и едва се придвижвах. Колкото и да бях съсредоточен в шофирането, то не ми се удаваше добре. Вниманието ми непрекъснато се отклоняваше от движението. На едно място щях да подпаля гумите, за да не ударя предната кола.

Смятах да отида в Пасифик Пойнт, но едва се добрах до западен Лос Анджелис. В края на пътуването, на моята улица зърнах в огледалото човек с брада и спален чувал на гърба. Веднага се обърнах да го видя, но беше изчезнал.

Оставих колата до тротоара и се качих в апартамента по външните стълби. В момента, в който отворих вратата, телефонът зазвъня. Взех го и го занесох до креслото.

— Мистър Арчър? Обажда се Хелън от телефонната ви служба. Имате няколко спешни обаждания от мистър Тротуел и мис Тротуел. Търсих ви в кантората ви.

Погледнах часовника. Беше точно два. Хелън ми съобщи телефона в кантората на Тротуел и един като че непознат номер, който беше оставила Бети.

— Нещо друго?

— Да, но сигурно е грешка, мистър Арчър. Болницата в Пасадина твърди, че им дължите сто и седемдесет долара. Казаха, че това включва и операцията.

— Не е грешка. Ако се обадят пак, информирайте ги, че ще им изпратя чек по пощата.

— Да, сър.

Извадих чековата си книжка, погледнах с какви пари разполагам и реших най-напред да се обадя на Тротуел. Но преди това отидох в кухнята, извадих дълбоко замразен котлет и го сложих в газовата фурна. Опитах млякото в хладилника — не се беше вкиснало — и изпих половината. Допи ми се и глътка уиски за вкус, но точно от това нямах нужда.

В кантората на Тротуел говорих с негов млад служител на име Еди Съдърланд. Каза ми, че Тротуел в момента отсъства, но че ми е определил среща за четири и половина. Било много важно да присъствам, въпреки че Съдърланд не знаеше защо.

Докато набирах оставения от Бети номер, се сетих, че е на апартамента на Ник. Обади се Бети.

— Ало?

— На телефона е Арчър.

Тя пое дъх.

— Търся ви от сутринта.

— Ник с вас ли е?

— Не. Но бих искала да е. Много съм разтревожена за него. Вчера следобед отидох в Сан Диего и се опитах да го видя, но не ме пуснаха в стаята му.

— Кой?

— Охраната на вратата и доктор Смидъррам. Изглежда, решиха, че съм шпионка на баща си. Успях все пак да зърна Ник, а и той ме видя. Помоли ме да го измъкна. Каза, че го задържат против волята му.

— Кой?

— Смятам, че говореше за доктор Смидъррам. Във всеки случай снощи той нареди да го преместят.

— А къде?

— Не знам точно, мистър Арчър. Мисля, че е затворен в клиниката „Смидъррам“. Линейката е отишла там.

— Сериозно ли вярвате, че го държат насила?

— Вече не знам на какво да вярвам. Но ме е страх. Ще ми помогнете ли?

Казах й, че първо тя трябва да ми помогне, тъй като не съм в състояние да шофирам. Съгласи се да ме вземе след един час.

Отидох в кухнята и обърнах котлета. От едната страна беше кафяв и цвърчеше, а от другата — дълбоко замразен — също като някои мои познати шизофреници. Зачудих се доколко ли е луд Ник Чалмърс.

За момента облеклото беше главният проблем. Не твърде богатият ми гардероб съдържаше разтеглива найлонова риза, в която успях да се намъкна, без да обличам левия ръкав. Завърших тоалета си с мека плетена жилетка.

До това време шизофреничният ми котлет беше покафенял и от двете страни, а в средата си оставаше червен. Когато го мушнах с вилицата, в чинията се отцеди кръв. Оставих го да изстине и го изядох с пръсти.

Допих остатъка от млякото. Върнах се на креслото в хола да си почина. За първи път в живота си усещах какво значи да си стар.

Тялото ми предявяваше специални изисквания, без да предложи нещо в замяна.

Звукът от клаксона на Бети ме извади от полудрямката. Тя ме изгледа внимателно, додето тромаво се вмъквах в колата ѝ.

— Болен ли сте, мистър Арчър?

— Не съвсем. Получих куршум в рамото.

— Защо не ми казахте?

— Нямахте да дойдете. Искам да участвам в тази работа до края.

— Дори това да ви струва живота?

— Няма да ми струва живота.

През последните два дни бях предал фронта, но тя изглеждаше значително по-добре. В края на краищата бе се отказала от ролята си на безлична сянка.

— За бога, кой ви рани?

— Едно ченге от Пасадина. Целеше се в друг човек. Но на пътя му се оказах аз. Баща ви нищо ли не ви е споменал?

— Не съм го виждала от вчера. — Произнесе думите тържествено, сякаш правеше изявление.

— Ще напуснете ли дома си?

— Да. Баща ми настоя да избирам между него и Ник.

— Сигурен съм, че не е искал да каже това.

— Искаше.

Натисна газта и моторът изрева. В последния момент се сетих, че фронтите писма на Чалмърс са в багажника на колата ми. Отидох да ги взема и докато Бети караше по магистралата, отново прелистих горните. Началото на второто писмо ме сепна.

„Мл. л-н Л. Чалмърс

От борда на «Сорел Бей» — самолетносач

15 март 1945 г.“

Обърнах се към Бети:

— Онзи ден споменахте рождения ден на Ник. Не беше ли четиринадесети декември?

— Да — рече тя.

— И коя година е роден?

— Хиляда деветстотин четиридесет и пета. Миналия месец стана на двадесет и три. Това важно ли е?

— Може и да е. Ник ли е препоредил писмата и е извадил някои отгоре?

— Нищо чудно. Мисля, че ги е чел. Защо?

— Мистър Чалмърс е написал едно писмо от фронтната линия, далеч в океана, с дата петнадесети март хиляда деветстотин четиридесет и пета година.

— Не мога да смятам, особено когато карам. От петнадесети март до четиринадесети декември девет месеца ли са?

— Точно.

— Странно! Ник винаги е подозирал, че ба... че мистър Чалмърс не му е баща. Смяташе, че е осиновен.

— Може и така да е.

Сложих трите най-горни писма в портфейла си. Момичето навлезе в скоростното платно на магистралата. Караше с яростна бързина под кафявия покров на смога.

ТРИЙСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

На юг по крайбрежието денят бе ясени ветровит. От платото над Пасифик Пойнт се виждаха белите гребени на вълните, а навътре в морето се носеха няколко платноходки.

Бети ме закара направо в клиниката „Смидърам“. Издокараната и доста нелюбезна млада жена в приемното отделение съобщи, че доктор Смидърам е зает с пациент и не може да ни приеме. Щял да се занимава с пациенти до края на деня, включително и вечерта.

— А ще бъде ли свободен следващия вторник в полунощ?

Младата жена ме изгледа неодобрително.

— Сигурен ли сте, че не ви трябва отделението за спешни случаи?

— Сигурен съм. Тук ли се лекува Ник Чалмърс?

— Нямам право да отговарям на подобни въпроси.

— Мога ли да видя мисис Смидърам?

Известно Бреме младата жена не ми отговори. Правеше се на много заета с книгата си. Накрая рече:

— Ще проверя. Как ви беше името?

Казах й го. Тя отвори една врата към клиниката. Преди да я затвори след себе си, чух звук, от който ме полазиха тръпки. Беше пронизителен вопъл — някой плачеше от болка и отчаяние. Двамата с Бети се спогледахме.

— Това може и да е Ник — прошепна тя. — Какво ли му правят?

— Нищо. Не трябваше да идвате тук.

— А къде трябваше да съм?

— Вкъщи, да четете някоя книга.

— Достоевски? — подхвърли остро тя.

— Нещо по-леко.

— Като „Малки жени“^[1] ли? Опасявам се, че не ме разбирате, мистър Арчър. Оставете този бащински тон.

— Вие не заслужавате друг.

Вратата се отвори и влязоха Мойра и секретарката (този път мина без звуци). Мойра ме погледна учудено, а на Бети хвърли красноречив поглед, пълен със завист и презрение. Може и да си помлада, говореше той, но аз съм вряла и кипяла. Мойра пристъпи към мен.

— За бога, мистър Арчър, какво се е случило?

— Случайно ме раниха, ако питате за това. — Докоснах лявата си ръка. — Ник Чалмърс тук ли е?

— Да. Тук е.

— Той ли викаше?

— Да е викал? Не, не вярвам. — Беше смутена. — В охраняваното отделение имаме няколко пациенти. Ник не е от най-буйните.

— Тогава се надявам, че няма да имате възражения да го видим. Мис Тротуел му е годеница...

— Знам.

— И много се тревожи за него.

— Няма защо да се тревожи. — Но самата Мойра изглеждаше доста загрижена. — Съжалявам, но не мога да ви пусна при него. Тези неща се решават от доктор Смидърм. Той очевидно смята, че Ник има нужда от изолация.

Устата ѝ се изкриви. Напрежението, което ѝ струваше непрекъснатото лицемерие, казваше своята дума.

— Не можем ли да обсъдим въпроса насаме, мисис Смидърм?

— Може. Влезте в кабинета ми, ако обичате.

Поканата не се отнасяше за Бети. Последвах Мойра в кабинет, който беше отчасти приемна, отчасти картотека. Нямахте прозорци, но по стените висяха абстрактни картини — прозорци към вътрешния мир, които заместваха обикновените. Мойра затвори вратата, заключи я и се облегна на нея.

— Затворник ли съм? — попитах я аз.

Отговори ми без никакъв намек за шега:

— Аз съм затворникът тук. Бих искала да се махна. — Тя леко повдигна ръцете и раменете си, сякаш да подсказва почти непоносимата тежест на сградата върху нея. — Но не мога.

— Какво, мъжът ти ли не те пуска?

— Всичко е много по-сложно. Аз съм пленница на миналите си грешки — днес говоря със сентенции — и Ралф е една от тях. Ти си от по-скорошните.

— Къде сбърках?

— Никъде. Просто мислех, че ти харесвам. — Беше изоставила изцяло маниерите и гласа, които пазеше за пред света. — Поведението ми онази вечер се дължеше изцяло на това предположение.

— Моето също. И предположението ти е вярно.

— Тогава защо ми създаваш трудности?

— Не съм искал. Просто очевидно сме от различни страни на бариерата.

— Не вярвам — поклати глава тя. — Единственото, което искам, е приличен и поносим живот за всички засегнати в случая. Включително и за мен.

— А какво иска мъжът ти?

— Той смята, че иска същото. Разбира се, не сме единодушни във всичко. Но аз допуснах грешката да се подведа от великите му идеи. — За втори път движението на ръцете ѝ напомни за тежестта на сградата. — Сякаш можехме да спасим брака си, като създадохме вместо рожба тази клиника. — И добави сухо: — Трябваше просто да вземем клиника под наем.

Тя беше жена със сложна душевност, гъмжеше от противоречия и говореше твърде много. Притиснах се към нея, прегърнах я несръчно с една ръка и я накарах да замлъкне.

Раната на рамото ми пулсираше като второ сърце. Сякаш усетила болката ми, Мойра промълви:

— Съжалявам, че те боли.

— Аз съжалявам, че теб те боли, Мойра.

— Не хаби съжаленията си за мен. — Тонът ѝ ми напомни, че беше или поне е била един вид медицинска сестра. — Ще го преживея. Но се боя, че това няма да е твърде приятно.

— Не те разбирам. За какво говориш?

— За катастрофата. Предчувствам я. Не знаеш ли, че имам ирландска кръв?

— За Ник Чалмърс ли говориш?

— За всички ни. Разбира се, че за него.

— Защо не ми позволиш да го отведа оттук?

— Не мога.
— Животът му в опасност ли е?
— Докато е тук — не.
— Ще ми позволиш ли да го видя?
— Не мога. Мъжът ми няма да разреши.
— Боиш ли се от него?
— Не. Но той е лекар, аз съм само обслужващ персонал. Не мога да оспорвам решенията му.
— И докога ще държи Ник тук?
— Докато премине опасността.
— Кой е източникът на тази опасност?
— Не мога да ти кажа. Моля те, не ме разпитвай повече, Лу. Въпросите ти развалят всичко.

Постояхме така прегърнати, облепени на заключената врата. Топлината на тялото и на устните ѝ ме съживяваше, въпреки че мислите ни се различаваха и частица от мозъка ми отмерваше времето. Тя тихо продума:

— Искане ми се двамата да излезем оттук още сега и никога да не се върнем.

— Ти си омъжена.

— Няма да е за дълго.

— Заради мен ли?

— Разбира се, че не. Ще ми обещаеш ли все пак едно нещо?

— Като го чуя.

— Не споменавай на никого за Съни. За моя малък пощенски чиновник от Ла Джола. Сгрехих, че ти говорих за него.

— Да не би да е изникнал отново?

Тя кимна. Очите ѝ бяха мрачни.

— Няма да кажеш на никого, нали?

— Нямам причини да го казвам.

Бях малко уклончив и тя го долови.

— Лу, знам, че си силен и много праволинеен човек. Обещай ми, че няма да ни се месиш. Дай възможност на Ралф и на мен да оправим нещата.

Отстъпих крачка назад.

— Не мога сляпо да се обвързвам с обещания. И дяволски добре знаеш, че говориш неясно.

Направи мъченическа гримаса, която изтри хубостта ѝ.

— Не мога иначе. Това е въпрос, който няма да се реши с приказки. Замесени са твърде много хора и твърде много преживени години.

— Кои хора са замесени?

— И Ралф, и аз, и Чалмърсови, и Тротуелови...

— А Съни?

— Той също. — Погледът ѝ се втренчи нейде отвъд мен, отвъд онова, което ми беше известно. — Затова не бива да споделяш с никого какво съм ти говорила.

— А защо ми го каза?

— Мислех, че ще можеш да ми дадеш съвет и ще станем близки приятели.

— Нужно е време.

— Точно това искам от теб.

[1] Сантиментален роман от американската писателка Луиза Олкот (1832–1888). — Б.пр. ↑

ТРИЙСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

Бети ме чакаше нетърпеливо на паркинга. Изпитателният ѝ поглед се насочи към долната част на лицето ми.

— Изцапан сте с червило. Чакайте. — Извади от чантата си хартиена носна кърпичка и взе да ме бърше, като ме натискаше свирепо. — Така. Сега е по-добре. — В колата ме запита с безизразен глас: — Да не въртите любов с мисис Смидърам?

— Приятели сме.

— Нищо чудно, че не мога да се доверя на никого — продължи тя с все тъй равен тон — и че не мога да сторя нищо за Ник. — Обърна се към мен: — Щом сте такъв добър приятел на мисис Смидърам, защо тя не ме пусна при Ник?

— Мъжът ѝ е лекарят. Тя твърди, че е само обслужващ персонал.

— А защо той не го пуска?

— Задържат го, за да го охраняват. Не е ясно от какво или от кого, но съм съгласен, че се нуждае от защита. Само че докторът не може сам да се справи с тая задача. Тук е нужна правна консултация.

— Ако се мъчите да замесите в това баща ми... — Кокалчетата ѝ удариха волана на колата с такава сила, че сигурно я заболя.

— Той е замесен, Бети. По този въпрос няма спор. И вие с нищо не помагате на Ник, като се опълчвате срещу баща си.

— Той се опълчи срещу нас двамата.

— Може и така да е. Но ние имаме нужда от него.

— Аз нямам — каза тя високо и нерешително.

— Тъй или иначе, сега аз имам нужда от вас. Ще ме закарате ли до службата му?

— Добре. Но няма да влизам.

Спря на паркинга зад кантората на баща си. На една от запазените места стоеше лъскав черен ролс-ройс.

— Това е колата на Чалмърсови — рече Бети. — Мислех, че са скъсали отношенията с баща ми.

— Може би сега ги кърпят. Колко е часът?

Погледна часовника си.

— Пет без двадесет и пет. Ще ви чакам тук.

Ролсът ме заинтригува. Доближих се до него и го заразглеждах, като се възхищавах от меката му кожена тапицерия и орехова облицовка. Колата беше в безупречно състояние, с изключение на някаква жълтеникава нечистотия върху набрано пътническо одеяло на задната седалка. Приличаше на засъхнало петно от повръщано.

Изстъргах малко от него с пластмасовата си кредитна карта. Когато вдигнах очи, видях, че през паркинга към мен се е устремил слаб мъж в тъмен костюм и шофьорска фуражка. Беше Емилио, прислужникът на Чалмърсови.

— Махнете се от колата — каза той.

— Добре.

Затръшнах задната врата на ролса и направих крачка назад. Черните очи на Емилио се втренчиха в картата в ръката ми. Посегна към нея, но аз я отдръпнах.

— Дайте ми това.

— Друг път. Кой е повръщал в колата, Емилио?

Въпросът ми го разтревожи. Повторих го. Гневът му се изпари. Обърна се и се метна зад волана на ролса, като вдигна автоматичния прозорец от моята страна.

— Какво стана? — попита Бети, като се отдалечихме.

— Не съм сигурен. Що за човек е той?

— Емилио ли? Мрачен тип.

— Може ли да се разчита на него?

— Сигурно. Работи при Чалмърсови над двадесет години.

— Какъв, живот води?

— Мисля, че тих, ергенски. Но не съм запозната с житейските дела на Емилио. Какво е това на картата?

— Разумен въпрос. Имате ли плик?

— Не, но ще намеря.

Влезе в сградата през задната врата и се върна веднага с един от служебните пликове на баща си. С нейна помощ сложих вътре находката си, залепих го и му сложих инициали. — Коя лаборатория използва баща ви?

— На Бърнард. Намира се по пътя за Съдебната палата.

Подадох ѝ плика.

— Искам да изследват това за хлоралхидрат и нембутал. Тестовите май са съвсем прости и могат да ги направят веднага, ако им кажете, че баща ви ги иска бързо. И им поръчайте да пазят добре пробата.

— Тъй вярно.

— Ще ми донесете ли резултатите? Вероятно ще съм в кантората на баща ви. Ако предпочитате, можете да се дегизирате.

Тя не се усмихна, но послушни тръгна да изпълни поръчението. Усетих свеж приток на адреналин във вените си, от който се почувствах по-силен и агресивен. Ако подозрението ми бе правилно, пробата от повръщаното в плика можеше да изясни случая.

Влязох в сградата и тръгнах по коридора към чакалнята. На отворената врата ме спря гласът на Тротуел:

— Арчър? Вече не се надявах, че ще дойдете.

Вмъкна ме в библиотеката си, която беше изцяло запълнена с юридически справочници. Млад мъж в колежански костюм на „Айви Лийг“ човъркаше прожекционен апарат. В далечния край на стаята беше опънат екран. Тротуел ме изгледа без особена симпатия.

— Къде се изгубихте?

Отговорих му и смених темата:

— Май сте купили филмите от мисис Суейн.

— Не се стигна до пари? — обяви той със задоволство. — Убедих мисис Суейн, че да служи на истината е неин дълг. Оставих ѝ флорентинската кутия, която е била на майка ѝ. В замяна тя ми даде филмите. За нещастие лентата, която ще ви покажа, е отпреди двадесет и шест години и е в доста лошо състояние. Скъса се, докато я гледах преди малко. — Той се обърна към младежа при прожекционния апарат — Как върви, Еди?

— Лепя я. След минутка съм готов.

— Направете ми една услуга, Арчър — обърна се Тротуел към мен. — Айрини Чалмърс е в чакалнята.

— Възстановихте ли отношенията си?

— Ще ги възстановим — рече той и зъбите му блеснаха. — В момента е тук против волята си. Просто идете и я пазете да не избяга.

— С какво смятате да я сломите?

— Ще видите.

— С това, че моминското ѝ име е Рита Шепърд?

Самодоволният вид на Тротуел се стопи. Между двама ни зрееше някакво съперничество, което може би се дължеше на факта, че Бети ми се доверяваше.

— Откога знаете за това? — запита той с прокурорски глас.

— От около пет секунди. Но го подозирам от снощи — Нямаше да е разумно да признавам, че идеята ми хрумна, докато сънувах баба си.

Както си вървах по коридора, сънят ясно се откри в съзнанието ми и притъпи моята войнственост. Мисис Шепърд се смеси със спомена за баба ми, отдавна погребана в Мартинес. Неустрашимостта, с която съхраняваше тайната на дъщеря си, я правеше достойна за уважение.

Когато влязох, в чакалнята, Айрини Чалмърс вдигна лице към мен. Сякаш не ме позна веднага. Телефонистката ми зашепна, както се прави в присъствието на болен или луд.

— Боях се, че няма да успеете да дойдете. Мистър Тротуел е в библиотеката. Заръча да отидете веднага.

— Току-що разговарях с него.

— Аха, добре.

Седнах до Айрини Чалмърс. Тя се обърна и ме изгледа. Разпозна ме бавно, като че се будеше от сън. Тонът ѝ бе тих и извинителен, сякаш сънят беше лош.

— Извинете, бях се разсеяла. Вие сте мистър Арчър, нали? Мислех, че вече не работите за нас.

— Все още се занимавам със случая, мисис Чалмърс. Между другото намерих писмата на мъжа ви.

— У вас ли са? — попита тя без особен интерес.

— Няколко са у мен. Ще ви ги върна посредством мистър Тротуел.

— Но той вече не ни е адвокат.

— Все пак можете да му се доверите за писмата.

— Не знам. — Огледа малката стая с някаква примитивна подозрителност. — Бяхме толкова добри приятели. Но вече не сме.

— Заради Ник и Бети ли?

— Предполагам, че това беше последният удар — рече тя. — Но от известно време имаме доста неприятности, свързани с пари. Парите

са в основата на всяко зло, нали? Понякога почти ми се иска отново да съм бедна.

— Казахте, че сте имали неприятности, свързани с пари.

— Да. Когато с Лари създадохме фондацията „Смидърам“, Джон Тротуел отказа да изготви документите за нея. Заяви, че доктор Смидърам ни води носа, за да му построим клиника. Но Лари го искаше, а и на мен идеята ми се струваше добра. Не знам какво бихме правили без доктор Смидърам.

— Той е сторил много за вас, нали?

— Знаете, че е така. Той спаси Ник... известно ви е от какво. Мисля, че Джон Тротуел завижда на доктор Смидърам. Във всеки случай вече не ни е приятел. Дойдох тук сега само защото ме заплаши.

Исках направо да я запitam какво има предвид, но телефонистката явно ни слушаше. Казах ѝ:

— Моля ви, идете и вижте дали мистър Тротуел е готов да ни приеме.

Тя излезе неохотно. Обърнах се отново към мисис Чалмърс.

— С какво ви заплаши?

Отговорът ѝ не беше уклончив. Реагираше, сякаш зашеметяващ удар бе сринал цялата ѝ дискретност.

— Пак с Ник. Днес Тротуел е ходил в Сан Диего и е изровил някакви нови мръсотии. Не знам дали трябва да ги споделям с вас.

— Нещо свързано с раждането на Ник?

— Значи ви е казал?

— Не, но прочетох някои от писмата на мъжа ви. Очевидно е бил в чужбина, когато Ник е бил заченат. Така ли е, мисис Чалмърс?

Тя ме погледна първо смутена, а после с подчертана надменност.

— Нямате право да ме питате за това. Искате да ме разголите цялата, нали?

Дори в гнева си тя сякаш играеше някаква подмолна еротична игра, в която канеше и мен да участвам.

Отправих ѝ усмивка, която усетих като чужда. Телефонистката се върна и предаде, че мистър Тротуел ни очаква. Заварихме го сам в библиотеката, застанал до прожекционния апарат. Айрини Чалмърс погледна машинката, сякаш бе дуло на страшно оръжие. Уплашеният ѝ поглед се премести от Тротуел върху мен, а аз стоях между нея и вратата. Затворих я. Лицето и тялото ѝ се вцепениха.

— Не спомена нищо за филми — рече тя плачливо на Тротуел.
— Каза, че си искал да обсъдиш с мен случая.

Той отговори спокойно като човек, който изцяло владее положението.

— Филмът е част от случая. Заснет е на едно плувно празненство в Сан Марино през лятото на хиляда деветстотин четиридесет и трета година. Повечето кадри са снимани от Елдън Суейн, домакин на празненството. Последната част, където се появява и самият той, е снимана от жена му.

— Разговаря ли с мисис Суейн?

— Малко. Честно казано, повече ме интересува твоята реакция.
— Потупа облегалката на креслото до прожекционния апарат. —
Настани се удобно, Айрини.

Жената упорито остана на мястото си. Тротуел се приближи усмихнат до нея и я хвана за ръката. Тя се движеше бавно и тежко като статуя, която неохотно се съживява. Той я настани в креслото, застана отзад, наведе се и постави ръце върху раменете ѝ.

— Ще изгасите ли лампата, Арчър?

Завъртях ключа и седнах до Айрини Чалмърс. Прожекционният апарат забръмча. Безмълвният залп светлина изпълни екрана с образи. Голям правоъгълен басейн с трамплин и пързалка отразяваше старомодно синьо небе.

Русо момиче със зряла фигура и детско лице се качи на трамплина. Помаха към камерата, подскочи високо и направи комичен скок с разтворени като жаба крака. Изплува, напълнило устата си с вода, която изхвърли на струя към камерата. Джийн Траск като млада.

Следващата на трамплина бе Айрини Чалмърс, родена Рита Шепърд. Със сериозен вид тя се приближи до края му, сякаш позираше пред камерата. Черната гумена плувна шапка, която скриваше косите ѝ, ѝ придаваше странно архаичен вид. Постоя доста време на трамплина, камерата не се отместваше от нея, но тя не погледна нито веднъж нататък. След това отскочи, направи лястовичи скок и се плъзна без пръски под водата. Чак когато водата я скри, осъзнах колко беше прекрасна.

Камерата я улови, като изплува — тя се усмихна и ѝ обърна гръб. Джийн изскочи зад нея и натисна главата ѝ във водата, като се смееше и викаше, сетне заплиска шепи вода към камерата.

Трети на трамплина се покачи младеж на около осемнадесет години, когото не можах веднага да позная. Той бавно се придвижваше към края му, като хвърляше страхливи погледи назад, сякаш го гонеха пирати. Така си и беше, Джийн се втурна зад него и го блъсна във водата със смях и викове. Младежът изплува със затворени очи, като пляскаше отчаяно с ръце. Жена с широкопола шапка му подаде кука, прикрепена към дълъг прът, и го извлече към плиткия край на басейна. Остана там, до кръста във водата, обърнал към камерата хилавия си гръб. Спасителката му свали шапката си и се поклони на невидимите зрители.

Жената беше мисис Суейн, но камерата на Суейн не се задържа дълго върху нея. Премести се към зрителите — хубава възрастна двойка, седнала на засенчена люлка. Познах Самюъл Ролинсън въпреки сянката върху лицето му и предположих, че жената до него е Естел Чалмърс. Камерата се отмести, преди да успея да разгледам добре изящното ѝ, страстно лице.

Рита и Джийн се спуснаха по пързалката поотделно и заедно. Надпреварваха се да преплуват басейна по дължина и Джийн победи. Тя напръска младежа, който се страхуваше от водата и все така стоеше като вкоренен в басейна. Сетне напръска Рита.

Зърнах в далечината леко размазания образ на Ранди Шепърд, с червена коса и червена брада, в градинарски комбинезон — надничаше над един плет към дъщеря си, която лягаше да се пече на слънце. Погледнах отстрани лицето на Айрини Чалмърс, осветено от бледите цветове, падащи от екрана. Имаше вид на умираща под беззвучната бомбардировка на миналото.

Когато пак вперих очи в екрана, на трамплина стоеше Елдън Суейн. Беше мъж със среден ръст и хубава голяма глава. Отблъсна се и направи лястовичи скок. Камерата го посрещна, като изплува, и го проследи до трамплина. Направи няколко предни и задни превъртания.

Последва двоен скок с Джийн на раменете и накрая двоен скок с Рита. Сякаш водена от документален интерес, камерата следеше двойката — Рита застана с разтворени крака на трамплина, Елдън Суейн мушна глава между тях и я вдигна. Занесе я до края на трамплина, като залиташе леко, и там остана дълго време неподвижен, главата му се подаваше между бедрата ѝ като глава на гигантско усмихнато бебе, което отново се ражда.

Двамата паднаха заедно от трамплина и останаха цяла вечност под водата. Камерата ги търсеше, но улавяше само блестящата повърхност, замрежена с ивици светлина и цветни сенки, разтворени във водата.

ТРИЙСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Филмът свърши, но известно време никой не продума. Запалих лампата. Айрини Чалмърс трепна и се надигна. Усещах силния ѝ страх, който сякаш я вцепеняваше. Направи усилие да го надвие и продума.

— Хубавичка съм била тогава, нали?

— Повече от хубавичка — рече Тротуел. — Точната дума е свършена.

— И много прокопсах от това. — Гласът и говорът ѝ се променяха, сякаш се връщаше към предишната си същност. — Откъде взе този филм, от мисис Суейн ли?

— Да. Даде ми и други.

— Нищо чудно. Винаги ме е мразила.

— Защото се захванахте със съпруга ѝ ли? — обадох се аз.

— Мразеше ме много преди това. Сякаш знаеше какво ще се случи. А може би тя сама го предизвика, не знам. Седеше и дебнеше Елдън, чакаше го да скочи. А когато се държиш така с един мъж, рано или късно той ще го направи.

— А вие защо скочихте? — поинтересувах се аз.

— Няма да говорим за това. — Погледна към мен, после към Тротуел и се втренчи в пространството. — Използвам законното си право да не свидетелствам срещу себе си.

Тротуел се доближи до нея, нежен и благ като любовник.

— Не ставай глупава, Айрини. Тук си между приятели.

— Да-да.

— Вярно е — продължи той. — И аз, и мистър Арчър положихме неимоверни усилия да се сдобием с тези улики и да ги измъкнем от ръцете на потенциални неприятели. Докато са у мен, никой не може да ги използва срещу теб. Давам ти гаранция.

Тя изправи гръб и го погледна в очите.

— Какво е това? Изнудване?

— Опасявам се, че ме бъркаш с доктор Смидърам — усмихна се Тротуел. — Не искам нищо от теб, Айрини. Смятам, че можем да говорим свободно и откровено.

— А той? — Тя погледна към мен.

— Мистър Арчър е запознат със случая по-добре от всички. Разчитам напълно на неговата дискретност.

Почувствах се неловко от похвалите на Тротуел. Самият аз не бях готов да кажа същото за него.

— Не съм сигурна — заяви жената. — Защо трябва да му вярвам? Едва го познавам.

— Познаваш мен, Айрини. Като ваш адвокат...

— А, значи отново си ни адвокат?

— В действителност никога не съм преставал да бъда такъв. Вече трябва да ти е ясно, че се нуждаеш от помощта ни, от моята и от тази на мистър Арчър. Всичко, което научихме за миналото ти, ще си остане между нас.

— Ако се съглася — рече тя. — А ако не се съглася?

— Етиката ме задължава да пазя тайните ти.

— Но те все пак ще се разчуют някак си, нали?

— Не чрез мен или чрез Арчър. Може би чрез доктор Смидърам. Очевидно не мога да защитавам интересите ти, ако ти не желаеш.

Тя обмисли предложението на Тротуел.

— Аз не съм искала да скъсам с теб. Особено пък този път. Но не мога да говоря от името на мъжа си.

— А той къде е?

— Оставих го вкъщи. Последните дни бяха ужасно трудни за Лари. Той е много изнервен, макар че не му личи.

Нещо се размърда в мозъка ми.

— Това на филма не беше ли мъжът ви? Младежът, когото блъснаха във водата.

— Да, той е. Тогава се срещнах за първи път с Лари. Беше последната му свободна неделя, преди да постъпи във флота. Той още тогава прояви интерес към мен, но аз не му обърнах внимание. Сега съжалявам.

— А кога се запознахте?

— Няколко години по-късно. През това време беше успял да възмъжее...

— А вие какво успяхте да направите междувременни?

Тя се извърна рязко от мен, жилите по бялата ѝ шия изскочиха от напрежение.

— Няма да отговоря на този въпрос — заяви тя на Тротуел. — Не съм наела адвокат и детектив да се ровят в нечистите страни на живота ми. Какъв смисъл има?

Той ѝ отвърна с тих, внимателен глас:

— По-смислено е, отколкото да ги пазиш в тайна. Време е нечистите страни, както ти сама се изрази, да се извадят на показ между трима ни. Няма защо да ти напомням, че станаха няколко убийства.

— Не съм убивала никого.

— Което не може да се каже за сина ви — напомних ѝ аз. — Вече говорихме за трупа в свърталището на скитниците.

— Но това беше отвличане — обърна се тя към мен. — Той е убит при самоотбрана. Сам казахте, че полицията ще разбере.

— Може би сега, когато знам повече неща, ще си взема думите обратно. Вие скрихте част от случката, и то истински важната ѝ част. Например, когато ви казах, че Ранди Шепърд е замесен в отвличането, вие не споменахте, че той ви е баща.

— Жените не са длъжни да дават показания срещу съпрузите си — отбеляза тя. — Не се ли отнася същото за дъщерите и бащите им?

— Не, но сега това е без значение. Баща ви бе убит в Пасадина вчера следобед.

— Кой го уби? — вдигна глава жената.

— Полицията. Извика я майка ви.

— Майка ми ли? — Тя замълча за миг. — Това не ме учудва. Първият спомен в живота ми са животинските им скандали. Трябваше да се махна от онзи живот дори с цената на... — Очите ни се срещнаха и гласът ѝ замря.

Продължих вместо нея:

— Дори с цената на бягството в Мексико с един крадец.

Поклати глава. Косата ѝ се бе поразчорлила и сега тя изглеждаше по-млада и вулгарна.

— Не е вярно.

— Не сте ли избягали с Елдън Суейн?

Тя мълчеше.

— Какво всъщност се случи, мисис Чалмърс?

— Не мога да ви кажа, не мога дори и сега, след толкова години. Замесени са и други хора.

— Елдън Суейн ли?

— Най-вече той.

— Много добре знаете, че не си струва да го прикривате. Той е в безопасност също както баща ви и поради същата причина.

Погледна ме объркана, сякаш играта ѝ с времето бе спряла за момент и тя стоеше заклещена в пространството между двата си живота.

— Наистина ли Елдън е мъртъв?

— Знаете, че е така, мисис Чалмърс. Той е убитият в железопътния склад. Още тогава сте го разбрали или заподозрели.

Очите ѝ се помрачиха.

— Кълна се, че не съм.

— А трябваше. Трупът е бил оставен с ръце в огъня, за да се унищожат отпечатъците му. Едно осемгодишно момче не би могло да го извърши.

— Това още не значи, че съм аз.

— Вие сте имали причина — поясних. — Ако мъртвецът беше идентифициран като Суейн, целият ви живот щеше да рухне. Щяхте да загубите дома си, съпруга си и общественото си положение. Щяхте да се превърнете отново в Рита Шепърд и да се върнете на нулата.

Тя мълчеше, лицето ѝ се напрегна от мислене.

— Казахте, че баща ми е бил свързан с Елдън. Може би той е изгорил трупа, нали казахте, че е бил изгорен?

— Само пръстите.

— Сигурно е бил баща ми — кимна тя. — Винаги разправяше, че иска да се отърве от собствените си отпечатъци. Беше смахнат на тази тема.

Гласът ѝ бе лекомислен, почти равнодушен. Внезапно млъкна. Може би си даде сметка, че говори като Рита Шепърд, дъщеря на рецидивист, и се усети прикована към този образ без възможност за бягство.

Мисълта за трудното положение, в което се намираше, проникваше с тялото и в мозъка ѝ през пластове безразличие и през годините на забрава. Засегна я по жизненоважно място и я смаза в

стола. Покри лицето си с ръце. Косата ѝ се плъзна напред и се разпиля по пръстите ѝ като черен водопад.

Тротуел стоеше над нея и я гледаше с напрежение, в което нямаше и следа от топлота. Може би усещаше жалост, подправена с чувство за притежание. Тя бе минала през чужди ръце и бе жигосана от едно углавно престъпление, но все още беше красива.

Забравил и за мен, и за себе си, Тротуел положи ръце върху нея. Потупа я нежно първо по главата, после по дългия грациозен гръб. Милувките му не бяха чувствени в обикновения смисъл на думата. Помислих си, че може би основното му чувство е някаква абстрактна юридическа страст, която щеше да бъде задоволена с това, че я има за клиент. Или някакво неосъзнато желание на вдовец, потискано досега от непогребаното минало.

След малко мисис Чалмърс дойде на себе си и поиска вода. Тротуел отиде да ѝ донесе. Тя ми прошепна напрегнато:

— Защо майка ми е съобщила в полицията за Ранди? Трябва да е имала причина.

— Имаше. Той открадна снимката на Ник.

— Абсолвентската снимка, която аз ѝ пратих?

— Да.

— Не трябваше да ѝ я пращам. Но помислих, че веднъж в живота си мога да постъпя като нормално човешко същество.

— Само че не сте могли. Баща ви я е занесъл на Джийн Траск и я е уговорил да наеме Сидни Хароу. Така е започнало всичко.

— Какво е искал старият?

— Като всички останали, парите на мъжа ви.

— Само вие не ги искате, а? — Тонът ѝ бе злъчен.

— Не ги искам. Парите струват твърде много.

Тротуел ѝ донесе вода в пластмасова чаша и я загледа как пие.

— Готова ли си за една малка разходка?

Тялото ѝ тревожно трепна.

— Докъде?

— До клиниката „Смидърам“. Време е да поговорим с Ник.

— Доктор Смидърам няма да разреши. — Личеше си, че никак не ѝ се ходи.

— Смятам, че ще разреши. Ти си майката на Ник. Аз съм адвокатът му. Ако доктор Смидърам откаже да ни съдейства, ще му

съставя habeas corpus^[1].

Тротуел не беше съвсем сериозен, но тревожното ѝ настроение не се разсея.

— Не, моля ви, не трябва. Ще поговоря с доктор Смидърам.

Като излизахме, попитах телефонистката дали Бети се е върнала с резултатите от лабораторията. Оказа се, че не е. Оставих ѝ бележка, че ще бъда в клиниката.

[1] Нарещдане за представяне на арестувания пред съда за разглеждане законността на ареста (лат.). — Б.пр. ↑

ТРИЙСЕТ И ПЕТА ГЛАВА

Айрини Чалмърс освободи Емилио. Седна отпред в кадилака между мен и Тротуел. Когато спряхме на паркинга на клиниката и излязохме от колата, тя се движеше като упоена. Тротуел я хвана под ръка и я въведе в приемната.

Зад бюрото седеше Мойра Смидърам както в деня, когато я видях за първи път. Стори ми се, че е било много отдавна. Лицето ѝ изглеждаше състарено и отслабнало или може би аз виждах по-дълбоко в нея. Премести поглед от Тротуел към мен.

— Не ми дадохте много време.

— Просто нямаме повече.

— За нас е много важно да поговорим с Ник Чалмърс — рече Тротуел. — Мисис Чалмърс е съгласна.

— Ще трябва да кажете това на доктор Смидърам.

Мойра излезе и доведе мъжа си. Той се втурна сърдито през вратата откъм болничното отделение. Беше в бяла престилка.

— Не се предавате лесно, а? — обърна се той към Тротуел.

— Изобщо не се предавам, приятелю. Дошли сме да се срещнем с Ник и се опасявам, че този път не можете да ни спрете.

Смидърам обърна гръб на Тротуел и рече на мисис Чалмърс.

— А вие какво смятате?

— По-добре е да ни пуснете, докторе — промълви тя, без да вдига очи.

— Мистър Тротуел отново ли е ваш адвокат?

— Да.

— А мистър Чалмърс съгласи ли се?

— Ще се съгласи.

Доктор Смидърам я изгледа изпитателно.

— И все пак какъв натиск ви оказаха?

— Губите ни времето, докторе — намеси се Тротуел. — Дошли сме да говорим с пациента ви, не с вас.

— Добре тогава. — Докторът не без усилие преглътна яда си.

Той и жена му ни поведоха през вратата към клиниката по един коридор, после минахме през втора врата, която отключиха и след това заключиха. В отделението зад нея имаше осем или десет стаи, първата от които беше за самоубийци. На застлания с мек килим под седеше жена и ни гледаше през дебела стъклена врата.

Ник беше в спалня-дневна с отворена врата. Седеше в едно кресло с учебник в ръка. В светлия си вълнен халат не различаваше много от кой да е друг младеж, чиито занимания са прекъснати. Когато видя майка си, той стана, големите му черни очи блестяха на бледото му лице. На бюрото до него лежах черните очила. — Здравей, мамо, здравейте, мистър Тротуел. — Погледът му се плъзна по лицата ни, докато говореше. — Къде е татко? Къде е Бети?

— Радваме се, че те виждаме Ник — каза Тротуел, — но това не е обикновено посещение. Трябва да ти задам няколко въпроса.

— И моля ви, колкото може по-кратко — намеси се Смидърам. — Седни, Ник.

Мойра взе учебника му и сложи белег на страницата, сетне застана до мъжа си при вратата. Айрини Чалмърс седна на другия стол, а ние с Тротуел — на леглото срещу Ник.

— Ще пристъпя направо към въпроса — започна Тротуел. — Преди около петнадесет години, когато си бил малък, ти си застрелял един човек в железопътния склад, нали?

Ник вдигна очи към Смидърам и проточи разочаровано:

— Значи сте му казали?

— Не, не съм — отвърна Смидърам.

Тротуел се обърна към доктора.

— Поели сте огромна отговорност, като сте премълчали това убийство.

— Знам. Действах в защита на интересите на едно осемгодишно момче, застрашено от аутизъм. Законът не е единственият двигател на човешките отношения. А дори и да е, убийството е било оправдано или случайно.

— Не съм дошъл тук да обсъждам закона и етиката, докторе — рече Тротуел уморено.

— Тогава не критикувайте мотивите ми.

— Не се съмнявам, че са били кристалночисти.

Едрото тяло на доктора направи леко застрашително движение по посока на Тротуел. Ръката на Мойра върху лакътя му го спря. Тротуел отново се обърна към Ник:

— Разкажи ми за убийството в склада. Случайно ли беше?

— Не знам.

— Тогава ми опиши какво точно стана. Най-напред, как се озова в железопътния склад?

Ник заговори със запъване, сякаш паметта му работеше с паузи като телетипна машина.

— Връщах се вкъщи от училище, когато онзи човек ме качи в колата си. Знаем, че не трябваше да се съгласявам. Но той ми се стори ужасно сериозен. И ми дожаля за него. Беше стар и болен. Задаваше ми много въпроси — коя е майка ми, кой е баща ми, кога и къде съм роден. Сетне каза, че той ми е баща. Не му повярвах, но ми стана интересно и отидох с него в свърталището на скитниците. Заведе ме на едно място зад стария склад. Някой беше оставил запален огън, ние сложихме още дърва и седнахме до него. Той извади шише уиски, пийна си доста и ми даде да опитам и аз. Уискито ми изгори устата. А той го пиеше като вода и скоро изпразни шишето. Явно го хвана, защото започна да се държи идиотски. Изпя няколко стари песни и се разнежи. Каза ми, че съм неговото мило момче и когато встъпи в правата си и възвърне полагаемото му се положение в живота, ще се грижи за мен. Взе да ме прегръща и да ме целува и тогава го застрелях. На колана му имаше пистолет, аз го измъкнах, стрелях в него и той умря.

Бледото лице на Ник изглеждаше спокойно, но долових учестеното му дишане.

— Какво направи с пистолета? — попитах го аз.

— Нищо. Оставих го и се върнах вкъщи. Казах на родителите си какво съм направил. Най-напред не ми повярваха. Но когато вестниците писаха за мъртвеца, се увериха в думите ми. Заведоха ме при доктор Смидърм. И оттогава — добави той с безнадеждна горчивина — съм непрекъснато с него. Защо ли не отидох първо в полицията? — Очите му се спряха на извърнатото лице на майка му.

— Тогава не си могъл да решаващ — казах аз. — А сега да продължим с убийството на Сидни Хароу.

— Боже мой, нима смятате, че и него съм убил?

— Не помниш ли как ти самият мислеше така?

— Бях страшно объркан. — Погледът му се унесе. — Лошото беше, че се чувствах, сякаш съм убил Хароу. Онази вечер отидох в стаята му в мотела да се разправам с него. Джийн ми беше казала къде е отседнал. Нямаше го, но го намерих в колата му на плажа.

— Жив или мъртъв?

— Мъртъв. Пистолетът, с който го бяха убили, лежеше до колата. Вдигнах го и го заразглеждах и тогава нещо се превъртя в главата ми. Земята се изплъзваше под краката ми. Най-напред ми се стори, че е земетресение. После осъзнах, че е вътре в мен. Дълго време бях объркан и мислех за самоубийство. — И добави: — Пистолетът сякаш искаше да направя нещо с него.

— Ти вече си направил нещо с него — рекох аз. — Това е същият пистолет, който си оставил в железопътния склад.

— Как е възможно?

— Не знам. Но пистолетът е същият. Полицията извърши балистична експертиза и го доказа. Сигурен ли си, че си го оставил до трупа?

Ник отново се обърка. Очите му блуждаеха по лицата ни с открита безпомощност. Посегна към черните очила и ги сложи.

— До трупа на Хароу?

— До трупа на Елдън Суейн. Човекът в железопътния склад, който е казал, че ти е баща. До него ли остави пистолета, Ник?

— Да. Сигурен съм, че не го занесох вкъщи.

— Тогава някой го е взел, пазил го е петнадесет години и го е използвал за Хароу. Кой може да бъде този някой?

— Не знам. — Младежът бавно поклати глава.

— Достатъчно — пристъпи напред доктор Смидърам. — Както виждате, не научихте нищо. — Очите му горяха от безпокойство, но не бях сигурен дали е за Ник.

— Научих доста неща, докторе. Ник също.

— Да. — Младежът вдигна глава. — Човекът в железопътния склад наистина ли ми е бил баща, както твърдеше?

— Трябва да питаш майка си.

— Каж ми, мамо.

Айрини Чалмърс огледа стаята, сякаш зад гърба ѝ щракна нов капан. Нашето мълчание я принуди да промълви:

— Не съм длъжна да отговоря и няма да го направя.

— Това значи, че ми е бил баща.

Тя не отвърна на Ник и не го погледна. Седеше със сведена глава. Тротуел стана и докосна рамото ѝ. Тя леко наклони глава и бузата ѝ се допря до пръстите му. Покритата с кафяви старчески петна ръка контрастираше с безупречната ѝ кожа.

Ник каза настойчиво:

— Знам, че Лорънс Чалмърс не може да ми бъде баща.

— Откъде разбра? — попитах аз.

— От писмата, които е писал от чужбина, не помня точно датите, но времето не съвпада.

— Затова ли взе писмата от сейфа?

— Поначало не. Случайното забелязах. Сидни Хароу и Джийн Траск дойдоха и ми разказаха някаква невероятна история, че баща ми... че Лорънс Чалмърс е извършил престъпление. Взех писмата да им докажа, че грешат. Той е бил в чужбина по време на кражбата.

— Коя кражба?

— Джийн каза, че той е откраднал някакви пари от семейството ѝ, от баща ѝ... всъщност огромна сума пари, към половин милион. Но писмата доказаха, че Джийн и Хароу грешат. В деня на кражбата, която му приписват... мисля, че беше първи юли хиляда деветстотин четиридесет и пета година, баща ми... мистър Чалмърс е бил в открито море, на борда на самолетоносача си. — Добави с тъжна ирония: — И като доказах това, доказах също, че не ми е баща. Роден съм на четиринадесети декември хиляда деветстотин четиридесет и пета година и девет месеца преди това, когато трябва да съм бил... — погледна майка си, не можеше да намери думата.

— Заченат — подсказах му аз.

— Когато трябва да съм бил заченат, той е бил на борда на кораба си, на фронтовата линия. Чуваш ли ме, мамо?

— Да.

— Нищо друго ли няма да кажеш?

— Няма защо да се настройваш против мен — пророни тя. — Аз съм ти майка. Какво значение има кой ти е баща?

— За мен има значеше.

— Забрави това. Не можеш ли да го забравиш?

— Някои от писмата са у мен. — Извадих портфейла си и показах на Ник трите писма. — Мисля, че тези трите особено са те заинтригували.

— Да. Откъде ги взехте?

— От апартамента ти.

— Мога ли да ги погледна за малко?

Подадох му писмата. Той бързо ги прегледа.

— Ето какво е писал на петнадесети март хиляда деветстотин четиридесет и пета година: „Миличка мамо, отново съм на предната линия, така че писмата ми няма да заминават веднага.“

Това неоспоримо доказва, че който и да е баща ми, не може да е младши лейтенант Чалмърс. — Погледна отново майка си с навъсена подозрителност. — Човекът в железопътния склад ли беше мамо? Човекът, когото убих?

— Не ти трябва отговор — рече тя.

— Това значи, че отговорът е „да“ — отбеляза той с мрачно задоволство. — Поне това знам със сигурност. Как каза, че е името му? Името на баща ми?

Тя не отговори.

— Елдън Суейн — намесих се аз. — Той беше баща и на Джийн Траск.

— Тя ми каза, че сме брат и сестра. Значи наистина е вярно.

— Не знам всички отговори. Ти май ги знаеш по-добре. — Спрях за момент и продължих: — Има още един много важен отговор, който искам да ми дадеш Ник. Как се озова в дома на Джийн Траск в Сан Диего?

Той поклати глава.

— Не помня. Всичко ми се губи. Не помня дори пътуването до Сан Диего.

Доктор Смидърам отново пристъпи напред.

— Вече наистина трябва да спрете. Няма да разреши да развалите това, което направих за Ник през последните два дни.

— Нека първо свършим — рече Тротуел. — В края на краищата всичко това е отровило голяма част от младостта на Ник.

— И аз искам да свърша с това — заяви Ник, — ако мога.

— Аз също. — Мойра наруши дългото си мълчание.

Докторът студено се обърна към нея.

— Не си спомням да съм искал мнението ти.

— Все пак го имаш. Да приключим всичко това.

В гласа на Мойра се долавяха нотки на умора и вина. За момент двамата се наежиха един срещу друг. Сякаш бяха сами в стаята.

Обърнах се към Ник.

— Какво беше първото нещо, което помниш от Сан Диего?

— Болницата същата вечер. Целият ден ми се губи.

— А какъв е последният ти спомен преди това?

— Когато станах сутринта. Не бях спал цяла нощ, мислех за много неща и се чувствах ужасно потиснат. Отвратителната сцена в свърталището на скитниците непрекъснато се въртеше пред очите ми. Усещах миризмата на огъня и уискито. Реших да отвлека мисълта си с едно-две приспивателни, станах и отидох в банята, където ги държах. Когато видях червените и жълти капсули в шишенцата, промених решението си. Реших да глътна много и да се успокоя завинаги.

— Тогава ли написа прощалната бележка?

Той обмисли въпроса ми.

— Да. Написах я точно преди да глътна хапчетата.

— Колко взе?

— Не съм ги броил. Около две шепи, достатъчно, за да ме убият. Не можех да стоя в банята и да чакам. Страхувах се, че ще ме открият и няма да ме оставят да умра. Измъкнах се през прозорчето на банята и скочих долу. Сигурно съм паднал и съм си ударил главата. — Сложи писмата на коляното си и леко докосна главата си отстрани. — Следващото, което разбрах, бе, че съм в болницата в Сан Диего. Вече казах това на доктор Смидърам.

Погледнах към доктора. Не ни слушаше. Говореше тихо и напрегнато на жена си.

— Доктор Смидърам?

Той рязко се обърна, но не за да ми отговори. Посегна към писмата на коленете на Ник.

— Я дай да ги погледна.

Смидърам се порови в тънката хартия и започна да чете на глас на жена си: „В летците има нещо, което ми напомня за състезателни коне — тренирани до степен, надхвърляща нормалната. Надявам се, че не изглеждам така в хорските очи.

Впрочем нашият взводен командир Уилсън е точно такъв. (Той вече не цензурира пощата, затова мога да ти го опиша.) Участва във войната над четири години, но има същия изискан вид както по времето, когато е учил в Йейл. У него обаче се долавя някаква задръжка в развитието. Отдал е всичко най-добро от себе си на войната...“

Тротуел тихо се обади:

— Хубаво четете, докторе, но едва ли моментът е подходящ.

Смидърам сякаш не чу Тротуел и попита жена си:

— Как се казваше взводният ми командир на „Сорел Бей“?

— Уилсън — отвърна тя тихо.

— Спомняш ли си, че ти писах същото за него през март хиляда деветстотин четиридесет и пета година?

— Слабо. Но ти вярвам.

Смидърам не остана доволен. Отново разрови страниците, като почти ги разкъса с яростни пръсти.

— Слушай, Мойра: „Намираме се съвсем близо до екватора и жегата е ужасна, но не се оплаквам. Ако и утре сме на котва в този атол, ще се опитам да слеза от кораба и да поплувам, нещо, което не съм правил, откак напуснах Пърл Харбър преди няколко месеца. Сега едно от огромните ми удоволствия е душът, който вземам всяка вечер, преди да си легна.“

И тъй нататък. По-долу в писмото се споменава, че Уилсън е свален над Окинава. Сега ясно си спомням, че ти писах за това през лятото на хиляда деветстотин четиридесет и пета година. Как ще обясниш всичко това, Мойра?

— Не мога да го обясня — рече тя с наведени очи — и няма да се опитвам.

— Предполагам, че това не е вашият почерк. — Тротуел стана и погледна писмото през рамото на Смидърам. — Не, вярвам, че не е. Помълча и добави: — Почеркът е на Лорънс Чалмърс, нали? — И след още една пауза попита: — Значи ли това, че фронтовите писма до майка му са фалшифицирани?

— Положително. — Смидърам ги разтърси гневно. Очите му се спряха върху сведеното лице на жена му. — Все пак не разбирам как са били написани.

— Бил ли е някога Чалмърс летец във военноморските сили? — попита Тротуел.

— Не. Опитва се да постъпи в школата за обучение на летци, но беше абсолютно негоден. В действителност беше освободен от флота няколко месеца след като се записа.

— Защо го освободиха? — запитах аз.

— Поради нездрава психика. Получи нервен срив в лагера. Това се случва с някои шизоидни момчета, когато се опитват да влязат в ролята на военнослужещи. Особено ако майката е била доминиращ фактор, както при Лари.

— Откъде знаете толкова много за случая му, докторе?

— Заех се с него във Военната болница в Сан Диего. Преди да го освободим от армията, го полекувахме няколко седмици. И оттогава е мой пациент, с изключение на двете години, през които служих в чужбина.

— Затова ли се установихте в Пасифик Пойнт?

— Това беше една от причините. Той ми беше благодарен и предложи да ми помогне да започна практиката си. Майка му беше починала и му беше оставила много пари.

— Не разбирам — обади се Тротуел — как е успял да излъже всички с тези подправени писма. Трябвали са му пликове и печати на флотската поща. И как е получавал отговорите, щом не е бил във флота?

— Работеше в пощата — отвърна Смидърам. — Аз го настаних там на работа, преди да замина. Предполагам, че си е открил специална пощенска кутия. — Обърна глава, сякаш под влиянието на външна сила, и отново погледна жена си. — Това, което аз не разбирам, Мойра, е по кой начин, при това многократно, е успявал да преписва писмата ми до теб?

— Сигурно ги е вземал — рече тя.

— Ти знаеше ли, че ги взема?

Тя кимна намръщено.

— Всъщност той ги вземаше да ги чете, поне така ми казваше. Но мога да разбера защо ги е преписвал. Той ти се възхищаваше. Искаше да прилича на теб.

— А какво беше отношението му към теб?

— Беше привързан към мен. Той не го криеше още преди да заминеш.

— А като заминах, често ли се виждахте?

— Нямаше как. Живеехме врата до врата.

— В хотел „Магнолия“? Живеели сте в съседни стаи в хотела, така ли?

— Ти ме накара да го държа под наблюдение — рече тя.

— Но не съм те карал да живееш с него. Живееше ли с него? — Говореше със заядливи глас на човек, който сам си причинява болка и го знае, ала не може да се спре.

— Живях с него — потвърди жена му. — Не се срамувам от това. Той имаше нужда от някого. Може би съм допринесла за спасяването му точно толкова, колкото и ти.

— А, значи е било терапия, така ли? Затова ли искаше да дойдем тук след войната? Затова ли той...

— Много грешил, Ралф — срязва го тя. — Впрочем не ти е за първи път по отношение на мен. Бях скъсала с него, преди да се върнеш.

Айрини Чалмърс вдигна глава.

— Вярно е. Той се ожени за мен през юли.

Тротуел се наведе към нея и докосна с пръст устните ѝ.

— Не давай информация, Айрини...

Тя потъна в мълчание и можах да чуя ниския, напрегнат глас на Мойра.

— Ти знаеш за връзката ми с него — говореше тя на мъжа си. — Не можеш да лекуваш пациент двадесет и пет години, без да научиш такава нещo. Ала предпочете да се държиш като че ли не знаеш.

— Дори да съм знаел — каза той, — няма да го призная, но дори да е така, действал съм в интерес на пациента си, не в свой интерес.

— Наистина ли вярваш в това, Ралф?

— Така е.

— Тогава се самоаблуждаваш, но не можеш да заблудиш никой друг. Ти знаеше, както и аз, че Лари Чалмърс е измамник. Ние поддържахме фантазиите му и му прибирахме парите.

— Това е лъжа.

Гласът му обаче бе тревожен и несигурен. Изглежда ни, за да разбере по лицата ни дали го осъждаме.

Жена му мина покрай него и излезе от стаята. Последвах я в коридора.

ТРИЙСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА

Настигнах Мойра при заключената врата до помещението за самоубийци. За втори път, откакто я познавах, ѝ беше трудно да отключи.

Казах ѝ го. Тя се обърна към мен с твърд и ясен поглед.

— Да не говорим повече за онази нощ. Всичко това е толкова далечно минало, че едва си спомням името ти.

— Мислех, че сме приятели.

— Аз също. Но ти разруши всичко там. — Тя посочи с ръка към стаята на Ник. Жената в помещението за самоубийци застана и заплака.

Мойра, отключи вратата. Излязохме от отделението и отидохме в кабинета ѝ. Първата ѝ работа бе да извади чантата си от едно чекмедже и да я сложи върху бюрото, готова за тръгване.

— Напускам Ралф. Само, моля те, не ми казвай да дойда при теб. Ясно е, че не ти допадам достатъчно.

— Винаги ли преценяващ вместо другите?

— Добре тогава, самата аз не си допадам достатъчно. Тя млъкна и заоглежда кабинета си. Ярките картини по стените сякаш отразяваха гнева ѝ като огледала. — Не обичам да печеля пари от страданията на хората. Разбираш ли за какво говоря?

— Би трябвало. Нали и аз живея така.

— Но ти не го правиш, за да забогатееш, нали?

— Старая се да не е заради това — казах аз. — Когато доходите на човек преминат известна граница, той губи допир с реалността. Внезапно другите хора се превръщат в тъпаци и разбойници, в нещо без стойност.

— Точно това стана с Ралф. Но няма да допусна да стане и с мен. — Гласът ѝ звучеше като на бегълка, изпълнена повече с надежда, отколкото със страх. — Ще се заема отново с обществена работа. Единствено тя ми допада. Никога не съм била така щастлива, както в Ла Джола, когато живеех в една стая.

— Врата до врата със Съни.

— Да.

— Съни е Лорънс Чалмърс, разбира се. — Тя кимна. — А момичето, с което се е запознал, е Айрини Чалмърс.

— Да. Тогава тя се наричаше Рита Шепърд.

— Откъде знаеш?

— Съни ми разказа. Срецнали се на някакво плувно празненство в Сан Марино две години преди това. Но един ден тя влязла в пощата, където работеше той. Отначало той беше много уплашен от срещата си с нея и сега разбирам защо. Боял се, че тайната му ще се разчуе и майка му ще разбере, че е пощенски чиновник, а не летец във флота.

— Ти знаеше ли за измамата му?

— Естествено, знаех, че живее измислен живот. Обичаше да облича офицерски дрехи и да се разхожда с тях нощем. Но за майка му не знаех, имаше неща, които не споделяше дори с мен.

— И какво ти разказа за Рита Шепърд?

— Достатъчно. Че живеела с по-стар мъж, който я държал затворена в Импириъл Бийч.

— С Елдън Суейн?

— Така ли се казваше? — Помълча, помисли и добави: — Е, сега всичко си идва на мястото, нали? Не бях осъзнала в колко много човешки съдби съм замесена. Предполагам, че тези неща се разбират след това. И така, Рита се свърза със Съни, а аз се оттеглих. Но вече нямах нищо против. Бях се уморила да се грижа за Съни и исках да го поеме друга.

— Все пак не проумявам как си могла да се интересуваш от него цели две години. Или какво му е харесала жена като Рита.

— Жените невинаги си падат по солидните добродетели — рече тя. — У Съни се забелязваше ярка психопатична склонност да опита от всичко поне веднъж в живота си.

— Явно трябва да развия у себе си ярка психопатична склонност. Но не мога да не призная, че Чалмърс добре прикрива своята.

— Вече е по-възрастен и почти непрекъснато е под действието на успокоителни лекарства.

— Като нембузерпин?

— Виждам, че си разбрал всичко.

— А колко е болен?

— Без лечебна терапия и опиати вероятно ще трябва да бъде настанен в болница. Но така успява да води сравнително уравнивесен живот. — Гласът ѝ звучеше като на продавач, който не е уверен в качеството на стоката си.

— Опасен ли е, Мойра?

— При известни обстоятелства би могъл да бъде.

— Ако някой разбере лъжите му, например.

— Може би.

— Изведнъж стана много уклончива. Сама каза, че е пациент на мъжа ти от двадесет и пет години. Все трябва да знаеш нещо за него.

— Знам много неща. Но отношенията лекар — пациент са много дискретни.

— Не ми пробутвай този номер. Това не се отнася за престъпления или опити за престъпления от страна на пациента. Искам да знам дали ти и доктор Смидърам го смятате опасен за Ник.

— В какъв смисъл опасен? — заобиколи тя въпроса.

— Смъртно опасен — казах аз. — Двамата с мъжа ти знаехте, че той представлява заплаха за Ник, нали?

Мойра не ми отговори. Започна да обикаля стаята, да сваля картините от стените и да ги трупва на бюрото си. Сякаш се опитваше символично да разглоби клиниката и да премахне следите от присъствието си в нея. На вратата се почука и тя спря. Беше младата секретарка.

— Мис Тротуел иска да разговаря с мистър Арчър. Да я доведе ли?

— Аз ще отида.

Секретарката огледа изумено голите стени.

— Какво е станало с картините ви?

— Изнасям се. Ще ми помогнете ли?

— С удоволствие, мисис Смидърам — заяви весело младата жена.

Бети стоеше в чакалнята. Беше разчорлена и възбудена.

— В лабораторията казаха, че в пробите има много нембутал. И малко хлоралхидрат, но не могат да установят точно колко без допълнителни тестове.

— Не се учудвам.

— Какво значи това, мистър Арчър?

— Значи, че Ник е бил на задната седалка на ролса малко след като е нагълтал хаповете. Повърнал е част от тях и може би това е спасило живота му.

— Как е той?

— Добре. Току-що разговарях с него.

— Мога ли да го видя?

— Това не зависи от мен. Майка му и баща ти са още при него.

— Ще почакам.

Двамата зачакахме, всеки потънал в мислите си. Имах нужда от тишина. Случаят се сглобяваше в ума ми, възстановяваше се като пуснат обратно филм от разрушаване на сграда.

Вратата откъм болничното отделение се отвори и се появи Айрини Чалмърс, тежко отпусната на ръката на Тротуел, сякаш беше оцеляла от някакво бедствие. Хрумна ми, че пренася тежестта си от Чалмърс върху Тротуел, както преди я беше пренесла от Елдън Суейн върху Чалмърс.

Тротуел забеляза дъщеря си. Очите му нервно трепнаха, но не направи опит да се освободи от Айрини Чалмърс. Бети ги измери с поглед, който сякаш казваше: „Ето каква била работата“.

— Здравей, татко, здравейте, мисис Чалмърс. Чух, че Ник е много по-добре.

— Да — потвърди баща ѝ.

— Мога ли да поговоря с него?

Той се поколеба и се замисли за миг. Погледът му се стрелна към мен и се спря отново на дъщеря му. Отговори ѝ с внимателен, нежен глас:

— Ще вземем разрешение от доктор Смидърам...

Въведе Бети в болничното отделение и грижливо затвори вратата след себе си.

Останах в чакалнята сам с Айрини Чалмърс. Очите ѝ ме гледаха с някаква тъпа отчужденост, с надеждата, че няма да си кажем нищо.

— Бих искал да ви задам няколко въпроса, мисис Чалмърс.

— Това не значи, че аз ще ви отговоря.

— Кажете ми веднъж завинаги, Елдън Суейн ли е бащата на Ник?

Тя ме погледна с пасивна упоритост.

— Вероятно. Поне той мислеше така. Но не очаквайте от мен да съобщя на Ник, че е убил родния си баща...

— Той вече го знае — отбелязах аз. — Не може повече да се криете зад гърба му.

— Не ви разбирам.

— Вие укривате фактите, свързани с Елдън Суейн и със смъртта му, заради самата себе си, а не заради Ник. Оставихте го сам да носи бремето на вината и да опере пешкира вместо вас.

— Не е имало такова нещо. Запазихме всичко в тайна.

— И оставихте Ник да живее в психически тормоз, цели петнадесет години. Това е най-мръсният номер, който човек може да погоди не само на родния си син, но и на когото и да било.

Тя наведе глава, сякаш се срамуваше. Но думите ѝ бяха:

— Няма да призная нищо.

— Не е и нужно. Имам достатъчно веществени доказателства и достатъчно свидетели да ви дам под съд. Говорих с баща ви и с майка ви, с мистър Ролинсън и с мисис Суейн. Говорих и с Флорънс Уилямс.

— По дяволите, тя пък коя е?

— Собственицата на „Бунгалата на Кончита“ в Импириъл Бийч.

Мисис Чалмърс вдигна глава и прокара пръсти по лицето си, сякаш по него имаше прах или паяжини.

— Съжалявам, че кракът ми изобщо стъпи в оня вертеп, истина ви казвам. Но вие не можете да докажете нищо след толкова години. Тогава бях малолетна. А и за всичко, което съм сторила... срокът на давност отдавна е изтекъл.

— И какво сторихте?

— Няма да давам показания срещу себе си. Вече казах, че ще използвам законното си право на мълчание. — И добави с по-уверен глас: — Джон Тротуел ще се върне всеки момент, а това е по неговата част. Ако вие станете груб, той може да ви отвърне още по-грубо.

Знаех, че се намирам на хлъзгава почва. Но това бе може би последната ми възможност да пробия бронята на мисис Чалмърс. И отговорите, и мълчанието ѝ потвърждаваха представата ми за нея.

— Ако Джон Тротуел знаеше за вас това, което знам аз, нямаше да ви докосне дори с ръкавици.

Този път тя не намери отговор. Отиде до един стол при вратата и несигурно се отпусна на него. Последвах я и се наведох над нея.

— Какво стана с парите?

Тя се изви настрана от мен.

— Кои пари?

— Парите, които Елдън Суейн присвои от банката.

— Пренесе ги със себе си през мексиканската граница. Аз останах да го чакам в Даго. Обеща, че ще изпрати някой да ме вземе, но никой не дойде. И аз се омъжих за Лари Чалмърс. Това е всичко.

— Какво е направил Елдън с парите в Мексико?

— Чух, че ги е изгубил. Налетял на някакви бандити в Баха и те му ги задигнали.

— А как са се казвали бандитите, Рита?

— Откъде да знам? Това е слух, който научих случайно.

— Ще ви кажа по-интересен слух. Имената на бандитите са Лари и Рита и те не са откраднали парите в Мексико. Елдън Суейн никога не ги е пренасял през границата. Вие сте го пратили за зелен хайвер и сте го ограбили заедно с Лари. И оттогава двамата бандити заживели щастливо. До днес.

— Никога няма да докажете това! Не можете!

Тя почти викаше, сякаш се надяваше да заглуши гласа ми и гласа на миналото. Тротуел отвори вратата.

— Какво става тук? — Хвърли ми строг поглед. — Какво се мъчите да докажете?

— Говорехме какво е станало с парите на Суейн. Мисис Чалмърс твърди, че са ги взели мексикански бандити. Но аз съм почти сигурен, че двамата с Чалмърс са ги задигнали от Суейн. Трябва да е станало ден-два, след като Суейн е присвоил парите и ги е занесъл в Сан Диего, където го е чакала тя.

Мисис Чалмърс неволно трепна, сякаш свободната ми импровизация я улучи по болно място. Тротуел забеляза издайническото движение. Лицето му се затвори като ръка в юмрук.

— Двамата са откраднали кола — продължих аз — и са донесли парите тук, в Пасифик Пойнт, в къщата на майка му. Това е станало на трети юли хиляда деветстотин четиридесет и пета година. Лари и Рита инсценирали кражба, но всъщност било обратното — внесли, вместо да изнесат. Не било трудно, тъй като майката на Лари била сляпа, а Лари, естествено, имал ключ от къщата и знаел комбинацията на сейфа. Скрили парите в сейфа и избягали.

Мисис Чалмърс стана, отиде до Тротуел и хвана ръката му.

— Не му вярвай. Онази нощ бях на повече от седемдесет километра оттук.

— А Лари? — попита Тротуел.

— Да! Всичко беше дело на Лари. Майка му никога не използвала сейфа, след като загубила зрението си, и той реши, че това е идеално място да скрием... искам да кажа...

Тротуел я улови за раменете и я отдалечи от себе си.

— Ти си била с Лари тук през онази нощ, нали?

— Насила ме накара да дойда. Опря пистолет в гърба ми.

— Това значи, че ти си карала колата — процеди Тротуел. — Ти си убила жена ми.

Тя извърна глава.

— За всичко е виновен Лари. Разбираш ли, тя го позна. Той изви волана, стъпи на крака ми и даде газ. Не можах да спра. Колата мина точно през нея. Не ме остави да спра, докато не стигнахме Сан Диего.

— Не искам да слушам това — разтърси я Тротуел. — Къде е мъжът ти сега?

— Вкъщи. Вече ти казах, че не се чувства добре. Седи като замаян.

— Той е опасен — предупредих Тротуел. — Не е ли по-добре да се обадим на Лакланд?

— Не, първо искам да поговоря с Чалмърс. Ще дойдете с мен, нали? Също и вие, мисис Чалмърс.

Тя отново седна помежду ни на предната седалка на колата на Тротуел. Беше се втренчила далеч напред в магистралата като човек, който е преживял шок от автомобилна катастрофа и непрекъснато се страхува, че ще катастрофира отново.

— Онази сутрин — казах аз, — когато Ник изгълта хапчетата, вие къде бяхте?

— Спях. Предната вечер бях взела два хлоралхидрата.

— А мъжът ви спеше ли?

— Не знам. Спим в отделни стаи.

— Кога тръгна да търси Ник?

— Веднага след като вие си отидохте.

— С ролса?

— Да.

— И къде е ходил?

— Предполагам, че е обикалял наоколо. Когато е възбуден, кара без посока като луд. След това цяла седмица седи като мумия.

— Той е ходил в Сан Диего, мисис Чалмърс. И има улики, че Ник е бил с него, лежал е в безсъзнание под одеялото на задната седалка.

— Това е съвсем безсмислено.

— Боя се, че за мъжа ви не е било така. Когато Ник се измъкнал през прозорчето на банята, той го причакал в градината. Ударил го с лопата или нещо друго и го скрил в ролса, после се приготвил и тръгнал за Сан Диего.

— Защо ще постъпва така с родния си син?

— Ник не е негов син. Той е син на Елдън Суейн и мъжът ви е знаел. Забравяте собственото си минало, мисис Чалмърс.

Тя ме стрелна изкосо.

— Бих искала да мога.

— Ник е знаел или е подозирал чий син е — поясних аз. — Във всеки случай се е стараел да се добере до истината за смъртта на Елдън Суейн. И през цялото време се е доближавал до нея.

— Ник сам застреля Елдън.

— Вече всички знаем това. Но Ник не е завлякъл трупа в огъня, за да му изгори отпечатъците. За това са били нужни силите и подбудите на възрастен човек. Ник не е пазил пистолета на Суейн, за да го използва срещу Сидни Хароу цели петнадесет години по-късно. Ник не е убил Джийн Траск, въпреки че мъжът ви направи всичко възможно да го инсценира. Затова е закарал Ник в Сан Диего.

— Нима Лари е убил всички тези хора? — попита жена му с някакво страхопочитание.

— Страхувам се, че да.

— Но защо?

— Знаели са твърде много за него. Той е един болен човек, решен да защитава фантазиите си.

— Фантазии?

— Измисления свят, в който е живял.

— Да, разбирам.

Завихме от магистралата по Пасифик Стрийт и поехме по дългия наклон нагоре. Зад нас, в подножието на града, ниското алено слънце се отразяваше във водата. В необикновената светлина домът на

Чалмърсови изглеждаше призрачен като сън, като испански замък, принадлежащ на нереално минало.

Входната врата беше отключена и ние влязохме. Мисис Чалмърс извика „Лари!“, но не получи отговор.

Емилио се появи със закъснение в коридора от дъното на къщата. Мисис Чалмърс се втурна към него.

— Къде е той?

— Не знам, госпожо. Нареди ми да стоя в кухнята.

— Каза ли му, че съм претърсвал ролса? — попитах го аз.

Черните очи на Емилио отбягнаха моите. Не ми отговори. Жената се качи по стълбите към кабинета. Заблъска с юмрук по резбованата дъбова врата, сетне засмука окървавените си кокалчета и продължи да блъска.

— Той е вътре! — проплака тя. — Трябва да го изведем. Ще посегне на себе си.

Отместих я настрана и опитах вратата. Беше заключена. Стаята зад нея беше ужасяващо безмълвна.

Емилио отиде в кухнята за отвертка и чук и с тяхна помощ откачи вратата от пантите ѝ.

Чалмърс седеше на въртящия се стол на съдията с неестествено килната настрани глава. Беше облечен в синя морска униформа с три златни нашивки на командир. Кръвта от прерязаното му гърло се бе стекла по редицата бойни лентички и ги бе оцветила еднакво. Стар отворен бръснач лежеше под увисналата му ръка. Жена му отстъпи, сякаш тялото излъчваше смъртоносни лазерни лъчи.

— Знаех, че ще го направи. Искаше да го извърши още в деня, когато дойдоха у нас.

— Кой е идвал у вас? — попитах аз.

— Джийн Траск и оня бияч, с когото се движеше. Сидни Хароу. Тръшнах им вратата под носа, но знаех, че ще се върнат. Лари също. Той извади пистолета на Елдън, който лежеше скрит в сейфа през всичките тези години. Беше си наумил да умрем и двамата. Искаше да застреля първо мен, а после и себе си. Ние с доктор Смидърам го склонихме да идем в Палм Спрингс.

— Трябваше да го оставите да се застреля — отсъди Тротуел.

— И мен също ли? За нищо на света. Не исках да умра. И сега не искам. — Все още кипеше от страст, макар и насочена единствено към

самата нея. Тротуел и аз мълчахме. Тя му каза: — Още ли сте мой адвокат? Сам казахте, че е така.

Той поклати глава. Очите му сякаш гледаха през и отвъд нея, в печалното минало или в безрадостното бъдеще.

— Не може да се отметнете сега — продължи тя. — Какво си мислите, че не съм достатъчно изстрадала? Съжалявам за съпругата ви. И досега се будя нощем и я виждам, клетата жена, легнала там, на пътя, като вързоп дрипи.

Тротуел я удари през лицето с опакото на дланта си. От устата ѝ бликна струйка кръв и потече по брадичката ѝ като пукнатина в мрамор.

Застанах между тях, да не би да я удари пак. Не биваше да го прави. Тя събра смелост от жеста ми.

— Няма защо да ме биеш, Джон. И без това се чувствам ужасно. През цялото време живях тук като в къща, населена с призраци, честно ти казвам. Първата вечер, когато дойдохме, стояхме тук в кабинета и слагаме парите в сейфа, а старата сляпа майка на Лари се появи в тъмнината и рече: „Ти ли си, Съни?“. Не знам как разбра, че е той. Беше зловещо.

— А после? — запитах аз.

— Той я заведе, в стаята ѝ и поговори с нея. Не ми каза за какво, но след това тя не ни обезпокои повече.

— Естел никога не проговори за това — каза ми Тротуел. — Умря, без да отрони дума.

— Сега знаем от какво е умряла — рекох аз. — Разбрала е какъв човек е станал синът ѝ.

В същия миг мъртвецът, сякаш ме бе подслушал, смутено оброни глава. Вдовицата му се приближи като сомнамбул и застана до него. Докосна косата му.

Останах при нея, докато Тротуел извика полицията.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.